

Inc. II. 4.)

James Barber Esq.

787713

72. **Ogatu plurimoz**

io pū nūmoz egētū appotecas re-
futātū occasiōe illa. qz necessaria
ibidē ad corp⁹ egū spectātia sunt
cara simplicia et pposita. nūmisq;
plurimis pparanda. sed ad p̄sens

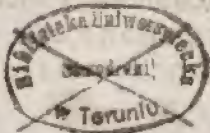
mēs mea nō se diuertit sed ad ea q̄ in p̄uatis locis or-
tis siluis ac pratis inueniuntur. quozū presentia cor-
pus humanum egrum seu neutrum ad corpus sanū
reduci poterit: testantēs solerti medico Arnoldo de
nona villa sic inquit in amphorismis suis. Cum
quis poterit mederi simplicibz frustra et dolose mē-
dicamina composita querit ille. Erit etiam Auicēna
secūdo libro. c. iiii. Adedicine simplices habēt opa-
ciones vles et p̄ticulares. Et cum penes corp⁹ hu-
manū plures p̄currūt act⁹ scz circa p̄fecte sanū act⁹
conseruatiuus necessarius est. Circa sensibilibz lesūz
actus curatiuus inducendus est. Circa vero insensi-
bilibz lesūz actus p̄seruatiuus seu resumptiuis
necessarius est. Cum ergo corpus egrum actum cu-
ratiuum requirat seu practicū. Ob id p̄sens opuscu-
lum suū sumpsit denomiatiōem. Aggregator p̄cti-
cus de simplicibus. In quo quibus hoīm sibiūpi sub-
uenire poterit paucis deductis expēsis aduersus quā
libet egritudinē corpus humanum a vertice capitis
ad plantas pedum ab intra corpus focosq; affligen-
tem iuxta tenorem plurimozū solercium medicoz
de simplicibus confuse tractantium quoz dicta ad
practicam expertā sunt redacta. vt puta sunt. Auicē-
na princeps scōs suo libro de simplicibz. necnō sera-
pio de simplicibz. similiter pandeera et platearius et
Omnis ergo confusio nouerca existit veritatis. que
ad p̄sens refutatur. cum oia que a p̄uincia origine

processerunt. ratione ordine et numero formata
sunt et sic cognosci habet Boeci⁹ in arismetica sua
Diuidit ergo presens liber in septē pticulas. In pri
ma particula tractat de virtutibus herbarū ad appo
tecam spectantium in modum antidotorum dispens
sarū. In secūda pticula innuit de simplicibus laxatiuis
et limiciuis seu lubricatiuis superioribus antidotis
prime pticule deseruientibus. In tertia pticula de
tegit de simplicibus pfortatiuis seu speciebus aromati
cis. In quarta particula dilucidat de fractibus et
seminibus et radicibus. In quinta pticula de gumis et
eis similibus. In sexta pticula de generibus salis et mi
neris et lapideis. In septima particula et ultima cō
siderat de animalibus et puenientibus ab eis. que omnia
ad practicā p̄sentis opis deseruire habent.

Modus medicinale i figu

ris sic agnosces. 3. j. id ē uncia vna. 3. 5. id ē unica me
dia. 3. j. id est Dragma vna. 3. 5. id est dragma media
3. j. id est Scropulus vnus. 3. 5. id est Scropulus
medius. m. j. id est manipulus vnus. m. 5. id est mani
pulus medius. Ana. id est de quolibet equaliter.
lb. j. id est libra vna. lb. 5. id est libra media. Et. 3. j. fa
cit duos lotones. Et. 3. 5. vnum lotonez. Et dragma
vna id est quarta pars vnius lotonis. Et. 3. id est ter
cia pars vnius dragme

Capitula herbarum secundum ordinem alphabeti

Capitulum primum de absinthio.

Secundum de abrotano.

Tercium de altea.

Quartum de acoro.

Quintum de aceto sa.

Sextum de agrimonia.

Septimum de alleo.

Octavum de alkakenge.

ix. de ameos vel athanasia.

X. de aneto.

Xi. de apio.

xii. de arthemisia.

xiii. de aristologia longa.

xiiii. de Aristologia ro-

tunda.

xv. de asarabacca.

xvi. de atriplice.

xvii. de aaron vel iaron.

xviii. de auricula muris.

xix. de arnoglossa.

xx. de ambrosiana.

xxi. de affodillo.

xxii. de agno casto.

xxiii. de boragine.

xxiiii. de buglossa.

xxv. de berthonica.

xxvi. de branca visna.

xxvii. de bleta.

xxviii. de bursa pastoris.

xxix. de berberis.

xxx. de baselicone.

xxxi. de buonia.

xxxii. de cicorea.

xxxiii. de calamento.

xxxiiii. de centaurea.

xxxv. de cartamo.

xxxvi. de cinoglossa.

xxxvii. de camomilla.

xxxviii. de campepiteos.

xxxix. de capillis vener-

is.

xl. de cepis.

xli. de coriandro.

xlii. de custute.

xliii. de cipro.

xliiii. de celidonia.

xlv. de catupucia.

xlvi. de cucumere.

xlvii. de calamo aromati-

co agresti.

xlviii. de canapo.

xlix. de canco cretico.

L. de quinquagesimo.

li. de esula minore.

lii. de endivia.

liii. de eupatorio.

liiii. de enula campana.

lv. de epatica.

lvi. de elleboro albo.

lvii. de elleboro nigro.

lviij. de Ebulo.
 lix. de coera terrestri
 lx. de coera arbores
 f — lxi. de fumo terre
 lxii. de fenculo.
 lxiii. de fragaria.
 lxiiii. de fraxino.
 g — lxx. de granis solis.
 lxvi. de galletrico
 lxvii. de garioffilata.
 lxviii. de genciana.
 lxix. de genesta.
 lxx. de gramine.
 h — lxxi. de hermodattulo
 i — lxxii. de iusquiamo
 lxxiii. de ysope
 lxxiiii. de yreos
 lxxv. de iuniperis
 lxxvi. de iringi
 L — lxxvii. de litio
 lxxviii. de lupulo
 lxxix. de lappacio acuto.
 lxxx. de lactuca.
 lxxxi. de leuistico.
 lxxxii. de lauendula.
 lxxxiii. de laureola
 m — lxxxiiii. de mellissa
 lxxxv. de millefolio
 lxxxvi. de malua
 lxxxvii. de menta
 lxxxviii. de mellilotio.
 lxxxix. de matricaria
 xc. de maiorana.

xci. de marubeo
 xcii. de morocelli et mo
 rabaci
 xciii. de mercuriali
 xciiii. de manozag ora.
 xc. de nasturcio ortulao
 xcvi. de nasturcio aq̃tico.
 xcviij. de nigella.
 xcviij. de nanifare
 xcix. de origano.
 C. de piretro
 Ci. de pionia
 cii. de perr osilino.
 ciii. de polipodio.
 ciij. de paritaria.
 cv. de portulaca
 cvi. de polegio.
 cvii. de porro
 cviii. de pentassilone
 cix. de pipinella
 cx. de papauere
 cx. de populo
 cxii. de pastinaca silnestri
 cxiii. de pastinaca doestica
 cxiiii. de rosa
 cxv. de raffano.
 cxvi. de radice
 cxvii. de rutb.
 cxviii. de roze marino.
 cxix. de rapa
 cxx. de ribes
 cxxi. de rubea tinctura
 cxxii. de solatro

14

o.
p

R

5

s

cxxiii. de. spinacha
 cxxiiij. de silere montano
 cxxv. de sinapi
 cxxvi. de squinanto.
 cxxvii. de serpentaria
 cxxviii. de satirione.
 cxxix. de scicados cimi
 cxxx. de scicados arabi
 cxxxi. de spargo
 cxxxii. de sassina
 cxxxiii. de semperuina.
 cxxxiiij. de squilla.
 cxxxv. de sambuco.
 cxxxvi. de salice.
 cxxxvii. de sapifraga
 cxxxviii. de skolopendri
 cxxxix. de scabiosa
 cxl. de salvia.
 cxli. de spicaromana
 cxlii. de spica celtica
 cxliii. de serpillo
 cxliiiij. de taxo barbato .C.
 cxlv. de tormentilla.
 cxlvi. de viola .V.
 cxlvii. de virga pastori
 cxlviii. de urtica
 cxlix. de valeriana.
 cl. de usnea

Absinthium   wermut

Absinthium est calidū ī pmo gradu et sicū ī secūdo
 et habet ponticū et amarissimū saporē. et debz colli-
 gi in fine veris et in umbra ericari et p annū seruat
 et est multe efficacie. Absinthium habet oppositas
 pprietates scz laxatiuam. Laxat enim ex caliditate et
 amaritudine. et habet pprietatem constrictiuam quia
 cōstringit ex grossicie substantie. et sic absin. cōtraria
 opat. ideo nō debet exhiberi nisi materia existente di-
 gesta sic sua caliditate dissoluit. et pōticitate sua con-
 stringēdo euacuat. Absin. enim forni apit opilacōes
 epatis et splenis. ppter ea curat morbos ex opilatōe

puenies ut sunt yctericia ydrops &c. notanter cum p
ueniat ex causa frigida ut dicit Amicē. ii. canone. pri
mo q. 3. iii. vel 3. 5. de succo absin. mane bibite p de
cem dies p̄tinuando valde curat illas egritudines.
sed apparet talis potus abhominabil. ideo valet si
bi misceri zucrum sufficiens p dulcoratione. Et bu
liat absinthium. in sero caprino miscendo parum
zucri. Et fiat syropus ex eo isto modo dispensando
R. extremitatum absin. m. 5. floz centauree floz vi
olaz floz boraginis floz tamarishi añ. 3. ij. radic. reu
pontici liquiricie añ. 3. j. vnaaz passulaz. 3. 5. oia p̄m
dant et bulient in aqua ad consumptionem tercię p
tis. postea cola colatum dēcoret cum sufficienti zuc
ro et fiat siropus de quo sumat tepide mane et sero
p qualibet vice in quantitate medię cippi. prius su
mant pillule de reubarbaro. et confortatum dia
rodon albatis postremo. Item absin. valet in alopi
cia scz in casu capilloz et in tineas. R. de absin. et ab
rotano et de spica celtica de quolibet quantum pla
cet et buliat cum vino et inde fiat ablutio capis. Gla
let etiam succus absin. cum melle vel farina ordeĩ mi
xtus ad linorem vel ad vestigia circa oculos vel ali
orum locoz ex percussione vel cōtusione venientia.
Glalet succus absin. cum puluere lumbricoz mixtus
cum parum melle contra vermes. Item succus absin
oculo impositus valet cōtra rubedinem eius et pan
num. Item vapor decoctionis absin. ex vino et aqua
auri immixtus valet contra sorditatem et timū eius
Et succus absin. cum oleo nucleoz persiccoz auri im
mixtus interficit vermes. Item vinum decoctionis
absin. cum cortice citri valet in fetore oris pueniente
ex materia putrida in stomacho peccante. Et succus
absin. cū melle mixt⁹ p̄t ebrietatē Et etiā absin. cū ar
bit. & oleo cōi coctū fiat ideo pessariū instrū p̄uocādo

Abrotanū

gartham.

Abrotanū calidum est in primo et sic. in secundo An.
 Valet in alopecia et tinea ut sup dictum est & absin
 Abro valet ad accelerandū barbā et eius ortū isto
 modo. R. succum abro. cum oleo anetino vel oleo
 de squinanto miscendo de quo liniat barba vel ali
 locus depilatus. Item decoctio abrotani et ylopi cū
 liquiricia buliēda in aqua cum zūcro pēnionū dulco
 rando multum valet ad discrasiam pectoris ex cau
 sa frigida ab intra sumendo

Sed ab extra liniat minera pectoris cum butiro mē-
sis may. vel cum vngento dialtee p maiori mollifica-
tione humoꝝ peccantium in pectore postea sumant
pillule de agarico p euacuatione materiez peccanti-
um per viam ductuum cōmuniū. deide suma diape-
nidium vel diayris salomonis pro confortatio. Itē
abro. valet contra vermes et lumbricos et ascarides
℞. abro. contriti et pulueres ludinorum añ. ʒ. ʒ. mi-
sce cum felle alicuius animalis et oleo de absin. et fi-
at linimentum supra intestina. Idem valet succus ab-
rotani et absin. cum lacte bibendo. Item succus ab-
rotani mixtus cum mirra in modum pessary applica-
tus educit menstrua. secundinam et fetum mortuum
cicit et clausam vuluam aperit et flegmatica aposte-
mata ibidem nascentia. sanat. Uel fiat suffumigium.
℞. abro. salfine arthimēdie añ. m. ij. polegiij origani
tenacetiañ. m. i. asarebācce apiij añ. m. ʒ. contundant
omnia et fiat suffumigium et potenter pronocat men-
strua. Item resoluit apostemata flegmatica ⁊ dure re-
solutōis si misceat succus abro. cum farina ordei vel
melle et supponatur Idem remouet concussiones la-
terum. Item abro. fugat venenosa animalia si ponit i
angulis domus. Uel cum aqua decoctionis eius do-
mus vel cubile aspergatur vel fiat fumus in domo d
abro. Item abro. coctum in vino et bibūz valet cō-
tra venenum. Et abro. confusum cum sale et oleo cōi
et pulsus manuum et pedum inde vngantur. febricn-
tis autem peroxissimi aufert rigorem. Item abro. co-
ctum cum apio in vino et parum dulcoratum cū zuc-
ro stranguiream soluit et lapideam frangit. Et quan-
do caput imingitur cum abro. confuso cum oleo va-
let vertigini et scotemie

Altea

wildpapel

Altea calida et sicca cum equalitate. operatio et p
prietas ipsius est lenificare et maturare et mollifica
re et resolvere et abstergere. Semē et radix sunt ma
ioris efficacie. notanter radix viridis. Decoctio ra
dicis altee et seminis eius cum abrotano et vino et
potata valet strangurie et lampidi et supfluitatibz
crudis et sciaticis et vlceribus nervoz. Et quādo ra
dix altee decoquitur in aceto cum piretro ⁊ paz ma
stice et fiat inde ablutio oris tepide sumendo valet
contra dolorem dentium. Item semen altee coctum
cu nallio et aceto et inde linia morphea in sole era

dicat eā. Iodē mirū cū oleo ⁊ applicatū morſui ve-
nenoso p̄fert. Et ſimilr valz in pūctura apū. Itē qñ
bibit radix altee cū vino aut aqua cū paz maſtice de
cocta curat vlcera intetiſtinoꝝ ⁊ cōtuſiones neruoꝝ.
Itē radix altee valz apoſtematibꝫ calidis mamillaz
⁊ apoſtematibꝫ ani ⁊ tentōni neruoꝝ ⁊ apoſtematibꝫ
duris ⁊ ſcrofulis. ⁊ ſoluit apoſtemata inflata ⁊ tumo-
rē in palpebris ⁊ glandes auriū ⁊ ſedat dolorē iun-
cturaz. ⁊ valet ad extenſionē neruoꝝ decocta cū fa-
rina ſenugreci ⁊ farina ſemis lini cū ſepo aneti ⁊ ter-
pētina miſcēdo. qz reſoluit ⁊ maturat ⁊ aperit apo-
ſtemata. Iodē mūdificat matricē et ſupfluitates par-
tus ſi inde fiant peſſaria. Itē decoctō radice altee
et abrotā cū aceto ⁊ liniat ſup alopicia curat eā i ſo-
le ericcādo. Itē decoctō ſemis altee ⁊ liquiricie ⁊ ſi
cū facta cū aqua dulcorata cū ſucro albo valz i tuſ-
ſi in cauſa frigida ⁊ facile excreare facit ſputū. Et p-
hibet ſputū ſanguinis ſi addit dragantū. Iodē valz
contra ſitim ⁊ ardorem vrine. Et valz etiā in pleu-
reſi peripulmonia tali mō. R. radicū altee. ʒ. ij. liqui-
ʒ. ʒ. radicū cicoree ordei ſeminū qñoz frigidozum. ſe.
endimie. ſe. portulace. añ. ʒ. ij. floꝝ violaz vuaz paſſu-
laz añ. ʒ. ʒ. omnia cōtundātur ⁊ buliant. Et exhibet
eo mō quo ſupius narratū eſt capitulo de abſintheo.

Acorus · gelschwertel

Acorus calidus est ⁊ sic⁹ in sc^{do}. Habet virtutem diureticā, dissoluiuā, absteruiuā ⁊ apitiuā. Acorus ergo valz ad dissoluēdū duriciē splenis, ⁊ valz contra opilationē splenis ⁊ epatis ex cā frigida pueniēte. isto mō dispēlando. R. radicē acori cōquassati quartā. lb. humectē radix in aceto ad tres dies cui adde radicē reupontici. 3. ij. floz boraginis stolopec⁹ due añ. m. 5. seminis anisi liquiricie añ. 3. ij. uiaz pas⁹ sulaz. 3. 5. oia grosso mō trita ⁊ bulita i aqua simplici uiaz libraz ad p⁹sūptionē terciē ptis cola ⁊ colatū

dulcorando cum zucro q̄ sufficit et fiat potus mane
et sero tepide sumendus p̄ qualibet vice in quanti-
tate mediꝝ c̄ph̄i. Postea sumatur pillule ut puta R
masse pillulaz de reubarbaro. masse pillulaz d̄ lapi-
de lasuli. añ. 3. 5. misce cum siropo de stolo pendria ⁊
fiant pillule. vii. aut. ix. Deinde sumatur diagalange
vel diaboraginum p̄ confortatiuo. postremo unga-
tur minera splenis ac epatis cum ungento dialtee p̄
mollificatione materie opilantis Item vinum de co-
crionis acori valet ad idem sed nō febricitanti Glaz
etiam acorus contra ictericam coctus cum stolo
pendria et endiua et liquiricia et quatuor seminibus
frigidis colatum cum zucro albo dulcorēt sumat̄ ut
supra. Item acorus valet contra albuginem seu pā-
num oculoz. R. succi acori et feniculi añ. 3. iiij. lapi-
dis calaminaris. 3. j. aloepatici thuriceañ. 3. 5. terent̄
da terantur subtilissime et bullantur par̄ p̄ icorpo-
ratione et fiat colatura p̄ ānum quo utatur ad ocu-
los cum penna guttatim applicando. Item succus
acori datus in potu vel eius elixatura puocat urinā
quia abstergit et aperit. et valet dolori lateris ⁊ pul-
monis. et idem valet moribus venenosis. Glaz etiā
ad dolorem matricis quando fit eukacissima. id est ses-
sio super acorum decoctum. Dicitur q̄ quādo quis
penes se gestat acorum nunquam incurret fluxū san-
guinis vel spasmus dicit pandocera

Acetosa sawer ampfer

Acetosa alia est domestica alia siluestris. nam frigida est in primo et sicca in secundo. In ipsa est stipriticitas et acetositas super coleram. et acetose humiditas est laudabilis. Radix acetose cum aceto cocta confortat scabiei ulcerose et excoriationi unguis. Item valet contra morpheam et serpiginem et similibus defecationibus cutis. pluribus vicibus talia loca inungendo Postea ungantur talia loca scabiosa cum tali ungento. R. succi acetose. ʒ. ij. teripentine. ʒ. ʒ. salis cois. ʒ. j. misce cum oleo laurino et fiat ungentum circa ignem in corporando Item acetosa valet contra

ictericiā ex opilacōne causata a causa calida. Unde decoquat acetosa cū aqua endiuie ⁊ cum quatuor seminibus frigidis et inde potet. El coquat cū vino albo subtili ⁊ hoc vinū bibat ⁊ valz cont ictericiam a causa frigida. Et tale vinū dicit sedare nauisiam. Itē acetosa valz ptra pūcturā scorpionis vel alterius animalis venenosi. Unde dicit Serapio ⁊ Amicenna. q si quis comedat de acetosa vel bibat de ei⁹ de coctōne ⁊ postea pūgit a scorpione nō nocet ei punctura ⁊ ita valet ptra venenū. Itē aqua acetose mixta cū parū tiriace valz contra pestilēciā. Unde. R. aque acetose. ʒ. ʒ. ⁊. ʒ. j. tiriace misce ⁊ fiat haust⁹ qui detur tepide circa mediū noctis. deinde tegatur paciens ad puocatōnē sudoris istius p expro habeat. Itē acetosa habz acetositatē ⁊ sūpticitatem manifestas in suo sapore adeo q curat vlcera intestinorū et fluxū ventris. Et virtus semis eius est forcōr in stringendo ventrē. Valet etiā in fluxu emoroidaz succus acetose bibitus. ⁊ valet etiā ebriosis. Itē fit ex acetosa emp lastrū ad scrophulas. Dicit q si eius radix suspediū in collo habētis scrophulas inuet ab ea Amicenna. Valet etiā succus eius vel decoctō acetose cū vino p dolore dencū tepide abluendo os. Item radix eius trita ⁊ bulita cū vino valz fluxui matricis et frangit lapidē in renibus. Idem valet rasura intestinorū Amicenna.

Agrimonia hail allerwelt

Agrimonia est calida ⁊ sicca ī sēdo. Decoctio radi-
cis eius cum salvia ⁊ premula veris p̄prie flasseblo
men cū vino veteri valz ad palisim. isto mō siropū di-
spensando. R. radicē agrimonie salviae p̄mule veris.
añ. m. j. radicē pionie cathupucie añ. m. 5. castorie ca-
leboni cinamomi añ. 3. ij. contūdantur grosso modo
⁊ buliant cū vino veteri duaz libraz ad cōsumptōnē
tercie ptis cola colatū dulcorare cū sufficienti melle
despūato ⁊ fiat digestiū. de q̄ sumat mae ⁊ sero te-
pide p̄ qualibz vice ī quātitate mediij cīphi. q̄ siropo

ꝑsumpto ꝑsumant sequentes pillule in sero cūdo dor-
 mitum R. masse pillularꝝ de euforbiomasse pillula-
 rum fetidaz. añ. 3. 5. misce cum siropo de scicados ꝛ
 fiant pillule. vii. aut ix. Postea sumat diacastorium
 vel diamusci pro confortatinis mane et sero assu-
 mendo. uniendo etiam nucham. id est posteriõrẽ pte
 colli et loca paralytica cum isto ungento parꝝ þus
 calefacto. R. succi agrimonie sinapis pulpe. seminis
 pionie añ. 3. j. castorei piretri añ. 3. 5. croci. 3. 5. conte-
 rantur et misceantur cum oleo de castoreo et parꝝ ce-
 re circa ignem incorpando et fiat ungentum molle.
 Item succus agrimonie clarificatus in quo imbiba-
 tur parum ibucie puluerisate lento igne incorpora-
 te et cum residentiam fecerit valet frigide applicari
 oculis et clarificat eos. Item succus agrimonie cuꝝ
 farina fenugreci et boli armeni cū aurugia porci mi-
 scendo valet contra dolorem et tumorem membroꝝ
 Agrimonia sumpta in cibis vel oleribus mixta cum
 blenibus et spinachia valet ad dolorẽ ventris ꝛ sple-
 nis. Itẽ agrimonia est diuretica valde et viridis tri-
 ra et cum aqua acetose potata valet ad antraces. i.
 pustulas malas. et ad morsum serpentum et canis et
 hominis rabidi. Et valet similiter ab exẽ applicatio

Allium

knoblach

Allium est planta et est duplex aliud est domesticum aliud silvestre quod scordion dicitur est calefactivum et criccativum in tercio usque ad quartum. et silvestre plus illo sonde de facili potest dispoñi qd fiat venenū et hoc illo modo. capiat semē allei et semine et ex illius allei pūcti semē itez semine et hoc fiat quinquies vel pluries. tunc allium posterius productum erit venenū quare allium deplantari et non seminari debet. hoc fit pūntrez pōpter causam iam dictā licet ortulani tam ignorant. Item allium confert

alopicie pueniente ex putrido humore . Si misceat
 alleum contritum cum oleo lauri vel cū fecbo olei
 comunis de illo liniatur locus et valet . Item alle
 um consum atque applicatum vlceribus humidis ⁊
 furfuribus capitis confert . Idem valet contra pedi
 culos et lendes et si assiduā eius cōmestio valet ad
 idem . Item dicunt doctores q̄ assidua eius p̄mestio
 ioucit sodam id est dolorē capitis . imo magn⁹ vs⁹
 allei crudi inducit lepram et huiusmodi graues mor
 bos . Item alleum notanter crudum p̄mestum debi
 litat visum quia multum ericcat sed humidis oculis
 non obest . Item decoctio allei cum mastice et pire
 tro valet dolore dentium cum os inde tepide ablu
 tur . Alleum coctum et assatum cum zūcro mixtūz cō
 mestum clarificat vocem et confert tussi antique et
 dolori pectoris ex frigidityte . Valet etiam alleum
 habentibus grossos humores et viscosos in stoma
 cho quoniam est calefactum in scissum et resoluti
 um . Item confert alleum illis qui vsi sunt fungis .
 nam fungi dicuntur venenosi ratione excessiue frigi
 ditatis . Similiter valet rusticis qui excessiue bibunt
 aquam frigidam et vruntur cibis grossis et frigidis
 p̄pter hoc dicit q̄ alleum sit tiriaca rusticorū et alleū
 rectificat aquam bibitam post eius p̄mestionem qua
 re valet nauigantibus qui bibunt aquam sepe nume
 ro corruptam . Item alleum contritum et sumptū cū
 aqua mellis educit soluendo flegma et vermes . Itē
 alleum est valde sedatiuum inflationum qui fiunt ex
 ventositate . Unde dicit Gal. li. de cōseruatione sani
 tatis q̄ alleum plus resoluit ventositates aliis medi
 cinis ventositatum resolutionis . Item valet succus
 ei⁹ ad remouendum morpheam ad vngendum eam
 prius scarificatam Item contra fetorem allei p̄me
 sti valet radix yreos cōmesta

Alkakenge iudentockel

Alkakenge est una species solatri et est frigida et sic
ca citra secundum gradum. et habet folia similia fo
lysolatri et habet fructum in cista rotundum simi
lem vesice. et est fructus granum rubicundum simile
vne. et virtus eius proxima est virtuti vne lupine Al
kakenge delet fistulas. succus eius mixtus cum succo
celidonie et cum vitriolo romano puluerisato in
tromittendo fistulis pluribus vicibus et iterpellatis temporibus

abluat fistula cū melle rosato donec mortificet fistu-
la hoc senties cū virulētia amplius emanare non ha-
bet sed sanies alba tūc appinqua est consolidationi.
¶ Valet etiam ad antiqua vlcera auris et ad vlcera in
flata quando tota herba cum stipitibus conquassata
cum aceto ibidem loco emplastri apponatur. ¶ Cōfert
etiam asinari et inflationi epatis et yctericie et difficil-
tati vrine et strangurie quia prouocat urinam et dis-
soluit calculum in renibus seu in vesica peccantem ī
forma potus sumendo. **R.** succi alkakenge succi pe-
trofilini añ. lb. ʒ. seminis feniculi. se. apij. se. lactuce
se. sarisfrage vel mily sol. añ. ʒ. ij. vuaz passulaz florū
violaz añ. ʒ. ʒ. bulliantur omnia in aqua et parum vi-
ni albi ad consumptionem tercię partis et coletur et
dulcoretur cum zūcro albo q̄ sufficit et fiat siropus
valens ad ea vt supranarratum est mane et sero tepi-
de administrando pro qualibet vice ī quantitate mez-
di cippi quo potu consumpto sequentes pillule su-
mantur citra medium noctis. **R.** masse pillulaz feri-
daz. ʒ. ij. masse pillulaz de miserion. ʒ. i. misce cū siro-
po acetoso de radiabz et fiant pillule. ix. altera die
sumat electuariū ducis vel dialacca pro cōfortatio
Item valet succus alkakenge bibitus. apostematibz
intrinsicis et extrinsicis. et precipne grana alkakēge
bibita valent ulceribus renum et vesice.

Ameos

Reinfar

24 Ameos seu aethanasia seu tanacetū est plāta cui⁹ se-
mine vrimur in medicinis. et est calida ⁊ sicca ī tercō
Clalz in doloribus vētris ex vētositate causatis. Et
est puocatiua vrine ⁊ mēstrui ad hec oia valz deco-
ctio eius cū vino in cā frigida vel fiat decoctō cum
aqua in cā calida. Itē succus ameos cū melle mixt⁹
valz interficiendo vermes ī vētre peccantes nomine
ascarides vl' cucurbitini ex grosso flectate puenien-
tes. Item mundificat renes ⁊ venas inuiericas ido
valz calculosis ⁊ paciētibz strāguireā seu difficultatē

Anetum

Tille

26

Anetū est calidū inter scđm ⁊ terciū gradū. ⁊ siccum
inter p̄mum ⁊ scđm gradū. Et quādo adurit̄ fit sic
cum ī scđo. Est resolutiuum ⁊ maturatiuū apostema
tum ⁊ ulcerum. notanter semen aneti intelligitur cō
tusum cum radice altee ⁊ aurugia porci valet ad apo
stenata fleemata maturādo ea ad saniei generacō
nē. Et cinis seminis aneti combusti valet ulceribus
exiccando ea cum puluere radice yreos miscendo
Item oleum aneti confert doloribus neruoz et iun
cturarum cum vngento dialtee miscēdo. Oleum eci
am aneti cū oleo papaueri mixtum inducit somnum

ungendo cū eo tempa. Itē oleū aneti cōfert dolori
auris eius humiditatē ericcādo mirtū cū oleo amig
dularū amararū repide auribus instillādo. Et assidua
tio semis aneti comesti debilitat visum Auicenna.
Item semen aneti valet cōtra viciū pectoris ex frigi
ditate pueniēs. Unde. R. ficus. v. aut plures in suc
co aneti imbibitas n nocte cū parū semis anisi ⁊ yso
pi ⁊ liquericie cū vino bulliendo. deinde coletur ⁊ co
latura detur patienti. facit enī excreare siccū in sa
niē cōuersum. Itē pulvis semis aneti in sorbicōnibz
vel in iure carnū vel ī pulmētis exhibitus valet mu
lieribz qz facit lac abūdere in mamillis. Confert eci
am semē aneti cōfectū singultui pueniēti ex replecō
ne cibi natātis in stomacho. Idē valz dolori ventris
pungitiuo. Valet etiā cinis aneti applicatis emoroi
dibus natis ⁊ ano ⁊ virge vlcerate ⁊ tumefactōni te
sticulorū. Itē decoctō semis aneti cū mastice valz con
tra vomitū ⁊ nausē ⁊ singultū ex frigida cā. Et fre
quens vsus aneti nō valet. Auicenna ⁊ Serapio. Et
qū mulieres sedēt in decoctōne aneti hoc cōfert do
lori matricis. Itē valet semen aneti tritū ⁊ pulueri
satū vlceribus habētibus saniē. cito incarnat ⁊ resol
uit ea. Auicēna. Serapio. Pandecta.

Apium

Eppe

Apium est calidum in primo. et siccum in secundo. Anice-
 cenna. Sed fin platearium est calidum circa tercium gra-
 du. et siccum in medio tercii. Est resolutivum inflacionis
 aperitivum opilationis. et sedativum doloris. et sunt
 plures species apii. domesticum et silvestre. et aliud quod
 oritur in aqua. Et semen apii debet sumi in medicinis
 quia in eis est maior virtus. Semen apii masticatum valet
 in fetore oris. Apium etiam valet in opilatione sple-
 nis et epatis in causa frigida. R. succi apii. 3. iiij. scolopē-
 drie boraginis an. m. 5. radicum. acori. brusti. spargi

añ. 3. ij. seminū feniculi petrosilini añ. 3. j. fiat decoctō
in aqua ad p̄sumptiōz medietatis coletur ⁊ colatum
dulcoretur cū zucro albo ⁊ fiat potus quo vtatur. vt
sup̄a dictum est. ca. ix. cū suis pillulis ⁊ cōfortatiuis
exhibendis. Et emplastrū factū cū succo apij ⁊ semie
aneti ⁊ radice altee cū parum butiri maij miscēdo cū
quo emplastretur regio splenis ⁊ epatis. ⁊ valz deopi
lando ea. Item succus eciam apij cū miliosolis ⁊ sa
rifraga ⁊ semine alkakenge ex hys fit siropus cū vi
no ⁊ zucro ⁊ valz ad frangēdū lapidem cum d̄ eo po
tatur. Item apium valet ad alopiciam quādo bulitur
apium cū abrotano in lixiuio quo abluit caput: Itē
apium incitat ad epilenciam. Unde dicit Ga. q̄ pre
gnantes non debent vti eo. q̄ soluit retentacula fet⁹
et in corpe infantis putrida apostemata ⁊ scabiē fa
cit nasci. ⁊ lactantes pueros abstineāt ab apio. ne pu
er fiat insipiens ⁊ epilepticus. q̄ dissoluit materiam
⁊ eam mouet sursum ⁊ meatus pueroz sunt subtiles ⁊
p̄pter eoz cōstrictōnē parati sunt ad epilenciam. Itē
decoctō radicis apij ⁊ feniculi in succo fumiterre et
storiole cū parū zucri dulcorando fit siropus contra
ydropisum ex flegmate. Idē valet contra yctericiā pro
uenientē ex opilacōne. Item apium decoctum in vīo
cum seminibus feniculi. petrosilini ⁊ miliosolis. valz
ad strāguiriā ⁊ puocat urinā ⁊ mēstruū ⁊ eo magis p
uocat urinā qm̄ miscet liconpetron ī tli decoctōne.

Arthimesia

Seifos

Arthimesia est herba calida ⁊ sicca in tercō sui pla-
teariū. ⁊ dicitur mater herbarū. cuius folia sunt maio-
ris efficacie precipue virida q̄ ericcata. Arthimesia ē
apitina valde ideo v̄z in opilationibz splenis ⁊ epa-
tis ex causa frigida. fiat decoctō eius ⁊ scolopendrie
⁊ parū absin. cū vino ⁊ zūcro dulcorata. Idem valet
in yctericia vicio splenis cui addatur parū floz. cen-
tauree. Et residuum de herbis relictū applicetur regi-
oni splenis tepide. hoc idem valebit ad splenis tumo-
rem. Item balneum factum ex aqua decoctionis

arthimessie ⁊ folioꝝ lauri ⁊ athanasie in quo mulier se
 det vel vulua fomentet multum valet ad puocandū
 menstrua ⁊ fetum mortuum expellendo. Et arthime-
 sia cocta cum folijs lauri cum oleo oliue vel nucum
 valet ad menstrua puocandum ⁊ inde matrix pessa-
 riset. Contra thenasimonē ex frigidoitate. recipiat pa-
 ciens per annum fumum colifonie posite sup carbo-
 nes. deinde calefiat arthimessia in vino ⁊ posita sup
 lapidem molarem ⁊ sedeat desup paciens. pbatū est
 Galz eciam puluerisata arthimessia cum rasura ebo-
 ris ⁊ cornu cerni ⁊ nuce muscata cum melle mixta et
 viuo decoctionis arthimessie potata mulieribz nō fe-
 cundis quia valet contra sterilitatem factā ex humi-
 ditate. Pandecta ⁊ Platearius. illam si esset sterili-
 tas ex siccitate obessz qđ potest ppendi ex cōplexiōe
 mulieris si sit pinguis vel macilenta. et vtatur tali
 mane ⁊ sero in modum electuarij postea balneat et
 fomentet vulua ⁊ pessarisetur vt sup insinuatū est.
 Valet eciam puluis arthimessie ⁊ maurubū ptra glā-
 dines que nascunt circa anum aut aures. pmo stari-
 ficetur. postea apponatur puluis eius. Arthimessia
 fugat demonia posita vel sumigata in domo. Item
 ipsa cōtusa cum auxugia ⁊ supposita pedum dolore
 tollit ex itinere.

Aristologia lōga låg holwurtz

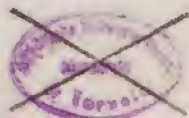
Aristologia habz duas species scz longā z rotundā. ambe sunt calide in primo gra. z sicce in secūdo.

Szm aliquos sunt calide in tercio z sicce in scdo

Longa aristologia est absteriue z calefactiue virtutis. ideo valet in vlcēz incarnacōibz. Salus aristologie longe cum puluere yreos mixtus multum valet in cōsolidacōe vlcēz. Contra asma humidū.

R. partes duas aristologie longe z mēdiam ptem

32

genciane cū puluere yreos cōficiantur cum melle de
spumato ⁊ tale electuarium detur. Contra venenum ⁊
morsum animalū venenosoz detur puluis eius cum
succo rute vel mente cū parum mellis. Ad puluis radi-
ci ⁊ aristologie longe mortuam carnē corrodit in vul-
nere ⁊ fistulis fiat licinium ⁊ desup puluis aristolo-
gie longe spergatur ⁊ intromittatur fistulis ⁊ cōfert.
Item ad expellēdum fetum mortuum ⁊ viuum ⁊ se-
cundinam deponit. Fiat decoctio aristologie longe
cum pipere ⁊ mirra ⁊ de ea sumatur in potu. Sed ab
extra fomentetur matrix cum decoctiōe radi. aristolo-
gie longe cum vino. Et utatur eciam pessarijs sc̃tis
ex radice decocta cū oleo. mirra ⁊ pipere. Item ifixa
corpori ⁊ ulceribus seu vulneribz euocat puluis ari-
stologie longe cū radice yreos ⁊ radice diptami cum
melle miscēdo in modū ungenti vulneribus talibus
applicando. Item aqua decoctionis aristologie lon-
ge valet epilepticis ex grosso humore afflictis. Et si-
militer valet asmaticis ex simili humore lapsis. Item
ad mēbra spasmata sup. omne medicamē est util' ari-
stologia longa trita mixta cū radice altee contuse cū
oleo ⁊ aurugia porci misce ungerendo talia loca ari-
stologia icca fumigata i domo fugat demonia. Ad
decta. Item aristologia decocta in aqua ⁊ bibita valz
podagricis.

Aristologia rotunda Simbelholwurtz

Aristologia rotunda ē eiusdem caliditatis ⁊ siccitatis
ut longa. ⁊ rotunda magis cōpetit medicīe p̄cipue ra
dix ei⁹. hz aut̄ uturē dissoluēdi p̄sumēdi ⁊ expellēdi.
⁊ radix dz colligi aū p̄uicrōz floz. Radix aristo. ro.
vnlissima ē ad curas. qz magis hz subtiliare q̄ p̄ oīa
rotun. efficacior ē lōga. ī quibz vulneribz aut aliis di
scrasijs volumus grossum humorem forcins subri
liare. aristologia rotunda est incolumior Nec Pand
ecta. Item pulvis aristologie rotunde confectus

cum succo lappacii ⁊ fumiterre ⁊ parū aloepatici et
 calēvine cū oleo laurino mixtus valz cōtra scabiem
 Puluis eciam aristologie rotunde in ulceribus car-
 nem mortuā corrodit. ⁊ notanter in fistulis extirpa-
 re facit cū melle miscēdo. Item cōtra epilenciam et
 paralysim valet ungentū factū ex puluere aristologie
 rotunde. R. ptes. ii. ⁊ castorei vnā partē ⁊ sulfuris vi-
 ni ⁊ euforbii añptē mediam misce cum oleo de casto-
 reo ⁊ cera q̄ sufficit ⁊ fiat ungentū vnde ungat nu-
 cha cū spina dorsū inferius. Itē vinū decoctōis ari-
 stologie ro. ⁊ asari ⁊ apii valet p̄nocādo mēstrua et
 fetū mortuum ⁊ vinū ⁊ secundinā de tali potādo.
 Messaria ex hys facta cum melle valent ad idem ad-
 dendo mirrā. Itē decoctio aristo. ro. ⁊ ysopi ⁊ liquiri-
 cie cum vino valet asmaticis. Valet ecia puluis ari-
 stologie ro. cum puluere aloe ⁊ calēvine cū melle mi-
 xum ad vlcera cancrofa in naribus. Item valet ecia
 aristologia ad dolores qui fiunt p̄pter aliquē hūo-
 rem opilantē incessu spirituum vitalium rotunda sa-
 nat magis q̄ longa. Et valet puluis aristolo. rotun.
 cum melle ad putredinem oris ⁊ carnis dentine ⁊ gū-
 giuarum. Item puluis aristo. rotun. mixtus cum pul-
 uere radicis diptami ⁊ melle in modū ungenti sp̄as-
 trabit q̄ aristo. rotun. habet virtutem abstersiuā sub-
 tiliariuā attenuatiuā ⁊ attractiuā. in hys opacio-
 nibus aristologia rotunda ē dignior longa. licet lō-
 ga sit dignior in nascēciis ⁊ vulneribus putridis: q̄
 magis abstersiuā Pandecta. Serapio. Plateari⁹.

Asarum   Haselwurtz

Asarum est calidū ⁊ siccū in tercio. aperit ⁊ resoluit
 et abstergit ⁊ membra frigida calefacit ⁊ sedat dolo-
 res intrinsecos omnes. mēstrua ergo puocat et urinā
 de flemate grosso retentā. valet ergo ydropicis q̄s
 purgat p̄ urinā isto mō. R. asari ameos ra dicē aco-
 ri. añ. m. ʒ. busti spargi seminum fenculi petrosilini
 milii solis. añ. ʒ. ʒ. fumi terre. m. i. folioꝝ sene vuarū
 passulaz. añ. ʒ. ʒ. omnia contusa buliant cū vino et
 aqua. añ. lb. ʒ. aceti vini albi. ʒ. ʒ. ad cōsumprōnē ter-
 cie. ptis colet ⁊ cū paz zuci albi dulcoret ⁊ fiat siro

pus mane ⁊ sero sumēd⁹ eo mō vt sup⁹ dictū est cum
 alijs siropis potādis quo cōsumpto sequētes pillu-
 le sumantur. R. masse pillularum de reubarbaro
 masse pillularum de fumo terre masse pillularum de
 miserion. añ. ʒ. i. pulpe granorum coconidū nume-
 ro. v. misce cum siropo de fumo terre et fiant pil-
 lule. vii. aut. ix. Altera die sumant^r dialacca vel dia-
 costū p cōfortatiuis. Nec oīa valebūt cōtra opila-
 tiōē splenis ⁊ epatis ⁊ contra ictericā ex frigida
 causa. ʒdē confert arteticis passiōibus ⁊ precipue
 valet sciaticē ⁊ dolori anchaz. Et asaz purgat aliq-
 liter ventrē sicut elleborus albus Znicēna. Et deco-
 ctio asari cū aqua et parū mellis hoc idem facit. Ra-
 dix asari intelligit^r qz est maioris efficacie. S. vi. sim-
 ca. de asaro. Et eius virtus est virtus acon. ʒdē decta
 ʒtē asarū in colirijs appositū subtiliat tunicā oculo-
 rum ideo clarificat visum. ʒtē quādo ponit^r asaz in
 multo ita qz cū eo buliat postea de hoc vinū ydro-
 picis ⁊ yctericis ⁊ cōfert ipsis. Et cōfert antique fe-
 bri notanter quartane eius decoctio cum scolopen-
 dria ⁊ foliis sene in vino. nā aperit opilaciōē splenis
 ⁊ epatis. ⁊ cōfert duriciē eius. Et decoctio eius i vi-
 no in spermate augmētū facit. Adeli⁹ qz ei admisce-
 tur ad soluciōē faciēdā est aqua casei cū spica ⁊ aq-
 mellis ʒobes mesue. Et oleum ipius cum laudano
 inuamētū facit ungendo spinā dorsi febre opilaciōnū

Atriplex **moltén**

Atriplex ē herba que hūmectat in sēdo ⁊ in frigidat in pūmo. et eciam resoluit resolūcōne pauca. Et valet apostematibz calidis scz erisipile in pūcipio sui vel eius fine. ⁊ cū indurat ⁊ in frigidat siluestris atriplex magis puenit ei. Et decoctō semis atriplicis et endimie ⁊ scolopendrie cū aq ⁊ paz ⁊ zuci miscēdo valet aduersus yctericiā puenientē vicio opilacionis splenis ⁊ epatis ex causa calida. Et quādo coquit ī oleribz cū mercuriali mollit ventrē. et qñ fit emplastrum ex eo ⁊ radice altee decoctū in aqua applicādo

apostematibus calidis resoluit ea. Item semen attri-
plicis cū aqua rāssani ⁊ paz croci miscēdo de quo su-
ma sobrie bonā quātitatē repifactā pñocādo vomis-
cū. ⁊ nō solū prouocat vomitū sed etiā assellare facit
ymmo assumptio solius succi attriplicis in quātitate
3.ii. vℓ. 3.iii. facit vomere ⁊ assellare Serapio. Et at-
riplex cōtusa cū sempvina ⁊ aceto valz cōt ignē sacz
Atriplex etiā trita cū melle valet curādo feruorē po-
dagre. Et folia eius cōmesta i iure carniū vel cū ole-
ribus dolorē vesice amputat. Et comestū cū blenbo
⁊ mercuriali febres acutas extinguit. Et lumbricos
educit miscēdo succū attriplicis cū semē lūbricorum.
Comestū dissintericis auxiliat. Atriplex cōtusum cū
radice altee ⁊ suppositū matricis dolorē mitigat.
Itē atriplex cruda siue cocta omnes duricies sanat
addēdo radicē altee ⁊ semē fenugreci ⁊ semē lini. cū
parū butiri cōtūdendo. Itē succus attriplicis cū mel-
le mixtus valz dolori unguium siue vlcere. Atriplex
domestica multū frigidior ē agresti. q̄propt̄ flectmati-
bus cōfert cōtusa cū aceto applicata. Atriplex i ole-
ribus comesta bene nutrit. Ictericis vero ⁊ calidum
epar habentibus beneficiū prestat.

Aaron

aron

Aaron. i. iarus est calida ⁊ sicca in pmo fm pande-
ctam. sed fm plateariū est calida ⁊ sicca in tercio.
Habet virtutē dissoluendi. laxandi attenuādi ⁊ ab-
stergendi. valz ad menstrua puocanda fiant pessaria
cum laudano ⁊ mirro cū succo aaron. Et valet cont
inflationē aurium emplastrum factū cum ipsa aaron
et cimino bulita cū parum vini ⁊ olei comūis. Valz
eciam contra emorroidas ipsa tota aaron et taxus
barbatus cum kino et aqua cocta et fiat supet illuo

eukacissima Idem valet ad ficus circa anum. Valet
etiam herba ipsa contra frigida apostemata trita cum
re. eri auxugia et calide apponatur. Valet etiam con
tra scrofulas et indurata apostemata ipsa herba cum
squilla et auxugia ursina veteri mixta et supponat. Ad
faciem depurandam et cutem subtiliandam fiat pulvis
subtilis ex radice triccata ipsius aaron et osse sepie et
cerasa cum aqua rosarum miscendo et ex tali mixtura ablu
atur facies. Dialcoudes caplo aaron. Virtus aaron
est in semine foliis et radice cum fimo bonis mixta po
dagricis medetur. Radix ab intra et ab extra exhibi
ta multum attenuat membra tumefacta ex pigui humo
re. misceat ergo cum tartaro et zucro ab intra ammistra
do. et ab extra cum tartaro et oleo communi. Unde ad ex
pellendum toracis humorem grossum et viscosum valet
tota herba in cibis comesta. Cel recipiatur herba de
cocta in aqua et parum mellis et utatur ad excreandum
humorem in pectore et gutture viscosum peccantem.
Item pulvis radiceis aaron super ulcera putrida appli
cata mala carne corrodit et supfluat. et sic sem folia et
semen habet magnam efficaciam. sem radicem autem
maximam. Pandecta. Platearius.

Auricula muris   meiwß orlein.

Auriculamuris est que calefacit parum et desiccat si ne mordicatione. et abstergit abstersione forti et attrahit. Emplastrum factum ex auricula muris et ex aaron ⁊ taro barbatō in vino cocta valet contra tūmorem ani. Et succus auricule muris cum aqua celi donie curat oculorum caliginem. Et confert ydropicis calculos ⁊ epaticis fiat inde pot⁹ ex eo ⁊ laureola

7 fumo terre 7 endiuia i aq̃ 7 paz aceri 7 uuis passul
et semie feniculi petrosilini cocta 7 colatum dulcora
tum cum zucro 7 utat mane 7 sero tepide postea su
mantur pillule. R. masse pillulaz o miserion. maess
pillulaz de reubarbaro añ. 3. 5. pulpe granoꝝ coco
nidii numero. v. misce cum siropo de fumo terre 7 fiat
pillule noue. Tercio sumatur dialacca vel electuari
um ducis p̃ cōfortatiuis. Item ip̃a herba ꝑꝛusa cum
radice diptami mixta attrahit infra corpi notanter
telas euocat 7 tumore in vulnere non perimit. Et
dolorem dencium ꝑhibet succus auricule muris cum
eodera terrestri cōtusa et naribus immixtus. hic succ⁹
mixtus cum melle valet caligini oculoꝝ. Adorsibus
venenatis succus bibitus medicat. Succ⁹ auricle mu
ris naribus infusus putredinē capitis purgat. Et suc
cus eius vulnera cōglutinat 7 ventrem mollificat cū
mulla exhibitus in potu. Et succus eius cū taxobar
bato in vino coctus cōfert exitui ani 7 calefactū fiat
eukacisma. Et confert epilecie bibita cum vino. Et
puluis eius mixtus cum parū zinziberis facit sternuta
re 7 caput inde purgat. Item auricula muris cum ca
tapucia 7 cimino cocta talis potus cum vino factus
valet in colica 7 yliaca passionibus. Item succus ei⁹
cum bolo armeno valet in sputo sanguinis. Et valet
contra vertiginem eius puluis naribus ipositus ena
quando fleema. Et valz contra suffocationem matris
cis succus eius datus cum aqua arthimessie.

Arnoglossa wegrat

64
 Arnoglossa sine plantago est frigida et sicca in secdo gradu. 7 sunt due species scz maior 7 minor. Utilis ē ad ericandum vulnera 7 mundificandū eoz putredinem. va' et succus ei⁹ cū paz aloepatici pulverisati miscendo. Epar cōfortat cum aqua endinie buliendo 7 colatum cū zūcro albo miscendo 7 fiat potus in cā calida. Et cū succo eius et aqua endinie regionē epatis linendo vel epithimando Et repugnat sacroigni succus eius cū succo sempervivæ 7 aceto miscendo. Valz

eciam emorroidibus succus eius cū puluere radices aa-
ron miscendo. Et omnē carnē que est ex ignis vstio e
refrigerat. Valet eciam dissintericis et fluxui vētris ⁊
cōtra fluxum menstruoꝝ. Valet eciam emoptoicis et
vulceratōnē pulmonis curat. R. succū arnoglosse cū
eius semine ⁊ bolo armeno ⁊ corallis rubeis puluerisa-
tis miscendo ⁊ sumat in potu. Item radix eius cum
aqua ⁊ piretro cocta valet dolori dencinnsi os inde
tepidē abluatur. ut ait Pandecta ⁊ Serapio 7c. Et
succus eius cū paz aceti valet ad maculas nigras in
corpe abstergendas. Succus eius valet vulnē circa
nasum vel oculos. Item succus eius cum paz tiri-
ce valet cōtra quartanā dat^r ante duas horas acces-
sionis. Succus eius valz cū aurugia veteri porci vul-
neribus recentibus quia cōsolidat mnlum. Itē suc-
cus arnoglosse mirtus cū cerusa et parum aceti valet
ad postulas et putredinem oris. Et valet idem ptra
erisipilam. i. defecacōnē cutis ignitam. ideo valz vl-
ceribus corrosiuis. ppter hoc valet vlcēibus intestio-
rum ⁊ iucarnat ea ⁊ fistulas ⁊ alia vlcera antiqua. Et
semen eius ⁊ radix ⁊ folia sunt apitiua opilatōis epa-
tis et renum. Et valet febribus tercianis ⁊ quartāis
quando bibitur succus eius ante accessiōnē. Itē suc-
cus eius valet ad vlcera fluencia. morsui canis presi-
diū prestat. et yd: opifim curat et ptilicis cōfert. Pan-
decta. Placarius 7c.

Ambrosiana wildersaluan

Ambrosiana dicitur salvia agrestis. est calida et sicca in secundo gradu. Dioscorides dicit quod ambrosiana est species archimessie que vocatur tanacetum. Idem dicit Pandecta. Valet contra vniuersale et particularem paralysim. R. ambrosiane herbe paralisis cathaparticie an. m. j. centauree. m. 5. castorei sinopis an. 3. 5. seminis cubeborum. 3. j. contundantur singula et bullianturi in vino et aqua an. lb. j. ad consumptionem tercie partis colectur et colatum dulcoretur cum parū

mellis despumati et fiat potus quo utatur mane ⁊ se-
ro tepide pro qualibet vice in quantitate .iij. 3. quo
potu cōsumpto sequentes pillule sumantur. R. mas-
se pillulaz de euforbio. masse pil. fetidaz añ. 3. 5. mi-
sce cū siropo de seicados et fiant pillule. viij. Deinde
sumantur diacastorium ⁊ diamusci p pfortatinis. Va-
let etiam idem potus cōtra palisim lingue gargarisā-
do pluribus vicibz. ideo valet carentibus voce vicio
applie particularis. Item confert etiam decoctio am-
brosiane cū succo apij ⁊ endiuie ⁊ scolopendrie cū se-
minibz diureticis scz semie spargi feniculi petrosilini
⁊ c. aduersus ydropisim ⁊ yctericiam. Et desup sumā-
tur pillule. R. masse pillulaz de miseron masse pil.
de fumoterre masse pillulaz de reubarbaro. misce cū
oximelle squillirico ⁊ fiant pillule. ix. postea sumātur
pro cōfortatinis dialacca vel diarodon albai. Item
succus ambrosiane mixtus cū nucleis persecoz valz cō-
tra lumbricos. Item valet ambrosiana cocta cū ar-
rhinesia ⁊ tarobarbaro in vino cōtra tenasmonē cū
fuerit sessio sup talem decoctōnem calefactam. Item
valet etiam decoctio amaroiane cū salvia domestica
et feniculo in vino contra dolorem capitis noīe emi-
grania. Valet etiam decoctio eius contra dolorem
neruoz et pedum.

Affodill⁹ wildschwertel

Affodillus calidus ⁊ siccus in tercō gradu. Platea
 rius. primam puocat. imperat mēstruis. dolorem late
 ris tollit prouenientem ex conquassatōnibz. Succ⁹
 eius cū apio ⁊ arthanasia cū radice. brusti spargi. ⁊ se.
 feniculi petrosilini cū vino decoquendo istud ad pre
 dicta confert. Item puluis radicis eius valet ad vlce
 ra putrida. et decoctō affodilli cū vino valet ad con
 similia vlcera ea abluendo ⁊ ea saluberrime curat. Et
 succus ei⁹ cū fece vini ⁊ mirra et paz croci mixtus v3

tumori ⁊ ordeolis circa oculos applicando. Item suc-
cus eius tepide auribus parū infusus valde dolori de-
tium cum succo edere terrestris miscēdo. Idē dolo-
ribus aurium singulare presidium prestat. Radix af-
fodilli cū abrotano in lixivio cocta ⁊ caput inde la-
ueretur valet ad alopeciam siue casum capilloꝝ. Ra-
dix eius cocta cū sulfure tritici in aqua limorem faci-
ei ex sole factum emendat. Radix eciam cocta cum
aqua mollit ventrem. Affodillus multum contrari⁹
est serpētib⁹. Item radix affodilli cum oleo pista-
ta vel melle cū quo liniatur locus pilis carens ⁊ fa-
cit ibidem pilos oriri. Confert eciam cōtra strangu-
ream ⁊ diarriam. R. affodillū coctū in vino cū gra-
nis mulli solis ⁊ semine apii ad cōsumptionē medie-
tatis. da patienti colaturā cū zucro. Item cū scribit̃
R. affodilloꝝ. debz interligi radix. Item valet cōt̃
ypopisim ex causa frigida scz cōtra leucostemancā
⁊ yposarcam. R. succi affodilloꝝ mediani corticis
sambuci et ebuli añ. ʒ. iiii. seminis apii se. spargi radi-
cum brusti añ. ʒ. ii. omnia cōtusa bulliantur in vino cū
parum aceti ad cōsumptionem medietatis colatū dul-
coretur cū zucro et fiat potus habens p̃rogatiuam su-
per alios potus cōsimilis intentionis quo bibito se-
quentes pillule sumant̃. R. masse pillulaz de miseriō
masse pillulaz fetidaz añ. ʒ. ʒ. turbit. ʒ. ʒ. zinziberis
gra. i. mixe cū orinelle squillico ⁊ fiāt pillule. ix. Po-
stea sumatur dialacca vel diacurcuma vel diacostum
pro cōfortatiuis.

rrij

Agnuscast⁹ Schaffinulle

Agnus castus est arbor calida et sicca in tercio. Serapio. et habet virtutem subtiliandi et resoluedi et habet etiam virtutem abscondendi coitum et maris quam comedunt semine eius in cibis. et illa que administrantur in medicina ex hac arbore sunt folia flores et semen et provocat menstruum eius decoctio. Item semen eius comestum in multa quantitate inducit sodam et subet. Item agnuscast⁹

valet in opilacōne splenis ⁊ epatis. Eius decoctō cū
scolopendria ⁊ absinthio ⁊ liquiricia cū vino cocta ⁊
colatū cum zucro sumatur in potu. Idē valet si biba
tur cum orimelle ydopiciis. Item agnus castus valz
contra duriciem ventris ⁊ splenis. R. seminis agni
casti puluerisati. ʒ. ij. radi. altee contuse misce cū fece
olei ⁊ paz vini ⁊ fiat unguentū quo unguatur regio sple
nis vel ventris indurati. Item emplastrū factū ex fo
lijs ⁊ floribus eius ⁊ castoreo ⁊ aceto ⁊ cathaplasme
tur genitalia valz cōtra geomorream. i. euacuacōnem
spermatis in somno. Item valet etiam agnus cast⁹
libidinē reprimēdo datur succus ipsius in potu in quo
decoquatur paz castorei. Fomentent etiam genita
lia ex aqua decoctōis ipsius ⁊ libido carnis reprimē
Quidam faciūt lectulū ex folijs agni casti ut reddat
hominem castum. Quidam extinguunt libidinē sper
ma inspissando cū semine lactuce psilij. se. citrulli me
lonum cucumeris cucurbite portulace cū aceto agre
sta et camphora ꝛc. sumendo eoz decoctōnem in po
tu. vel in fomentationibus circa genitalia. Aliqui la
borant inaniendo spūs ⁊ cōsumendo sperma ut sunt
ruta maiorana agnus castus ciuinū anetū calamētū
ꝛc. sunt enim calida ⁊ apicua ventositatē consumen
cia. Item fomentū factū ex decoctōne agni casti ⁊ ce
pri galli et arbutinchie in aqua supfluitates matricis
ericeat ⁊ ipsius orificium angustat ⁊ ad conceptōnem
disponit. Item contra litargiam accipe agnum castū
castoreum apium ⁊ saliniam ⁊ fiat decoctō ī aqua sal
sa cū qua fortificetur posterior ps capitis ambrocana
do posteriorem partem capitis. ꝑandoceta. ꝑlateari⁹.

xxiii

Borago

Borisz

Borago est calida et humida in primo gradu. Eius folia dum sunt virida precipue competunt medicine. ericcata non conferunt secundoario semen. Virtutem habet generandi bonum sanguinem. unde valet cō- ualescensibus ex egritudine eius decoctio. Valer eci am cordiacis siue siucopisantis 7 melancolicis bo rago cum carnibus comesta vel loco olei. Cōtra sin copum tali modo fiat potus. R. succi boraginis. lb. i. vii. i decoctōis citri quar. i. oss. 3. de corde cerui. 3.

¶ misce cum zucro albo ⁊ fiat potus quo utatur mātē
et sero quantum placet. Confert etiam aduersus opi
lacōnē splenis ⁊ contra melancoliā seu febriē quar
tanam. R. succi boraginis. lb. j. scolopondrie cultute
añ. m. s. folioꝝ sene. radicū busti spargi. seminum
femiculi petrosilini anisi liquiritie añ. ʒ. s. omnia bu
liantur in aqua ⁊ vino añ. lb. s. ad cōsumptionem ter
cie partis coletur ⁊ colatum dulcoretur cum zucro ⁊
fiat siropus quo utatur tepide mane ⁊ sero p. quali
bet vice in quantitate mediū cippi. Quo sumpto reci
pantur sequentes pillule. R. masse pillulaz de reu
barbaro masse pillulaz de lapide lasali añ. ʒ. s. pul
pe granoꝝ catapucie numero. vii. misce cum siropo d
scolopondria ⁊ fiant pillule. ix. Deinceps sumat tū i
ace. ʒ. i. cum paz vini vl' digcor⁹ p. confortatiuis. Ra
dic boraginis nō cōpetit vsui medicine. Verba cru
da comesta cum buglossa generat bonum sanguinē.
Contra yetericiam valet succus eius vel ipsa herba
cum atriplice cum carnibus cocta cuius ius vel bro
dium confert. Item olera facta cum boragine ⁊ ble
tib⁹ ⁊ petrosilino in iure carniū elirata prestāt bo
num nutrimentum. Item borago sua pprietate ha
bet cor confortare. Unde aqua boraginis est mltum
cordialis ⁊ valet in plurib⁹ passionib⁹. ⁊ in ipa aqua
decoquant folia sene ⁊ fiat inde siropus cum zucro ⁊
valebit patientibus multū debilitatis. Serapio. Pā
docta, Auicenna.

xxiii

Buglossa Echsenzungen

Buglossa siue lingua bonis quod idem est quia assimilatur in figura sua lingue bonis. et virtus eius prima est que calefacit et humectat. Secunda virtus est que confortat ruffientibus et asperitate pulmonis. Isto modo fiat potus. R. succi buglosse. lb. j. yfopi mellisse añ. in. ʒ. radices lilii. radices yreos. enule campane liquiricie añ. ʒ. ʒ. ficuū siccarum numero .vii. bulianē singula cū aq. lb. ij. ad psumptōnē medietatis colatū

dulcoretur cum melle despumato ⁊ fiat potus admi-
nistrandus mane ⁊ sero repesactus p qualibz vice. 3.
v. quo cōsumpto sequētes pillule sumant citra medi-
um noctis. R. masse pillularū de agarico. 3. j. agarici
3. 5. salis gēme ʒ. j. misce cū siropo de liquiritia ⁊ fi-
ant pillule. ix. Postea sumātur ⁊ aspenidiū vel diay-
ris salmonis p cōfortatiuis. Postremo ungat regio
toracis cū ungeto dialtee mane ⁊ sero cui misceat pa-
rum olei amigoularū dulcium. Virtus eius tercia est
que letificat cor scz qñ buglossa decoquitur cū car-
nibus vel misceatur in oleribus que fiant ex buglos-
sa boragine ⁊ bleibus in iure carniū recentium de
coquendo. aut fiat decoctō cū vino qđ vinum simile
opatur Serapio. Et quando folia eius comburunt
istud valet fluxibilitati penciū ⁊ ginguiariū. Hōe va-
let ad alcolam ⁊ pprie in ore puerorū ⁊ in omnibus ca-
liditacibus que fiunt in ore. Et pprietas eius est pur-
gare coleram ⁊ melācoliam. ⁊ quādo aliquis pult. eā
sumere sumat succum eius cum sene puluerisato cum
parum zinziberis ⁊ parū znceri. Al. desue. Valet eciam
vt sumatur succus eius cū boloarmino i cordiaca pas-
sione miscendo parum de mellecrato. ꝑ anodecta.

Betonica**Bethonich**

Betonica est calida et sicca in tercio. habet virtutem
 abstergendi et incido. nōi grossos humores ideo valet
 ad frangendū lapidem renū ⁊ vesice ⁊ puocat mēstrua
 Et valet in doloribus latez. Et valet cōtra opilatio
 nem splenis. ad hec omia confert decoctō eius ⁊ sco
 lopendrie ⁊ radices feniculi cū vino potando. Item
 valet in yeropisi addendo radices brusti spargi notā
 ter in causa frigida Item puluis betonice valet ad
 consolidandū vulnera capitis cū mirra et parū croci

miscendo Item betonica decocta in aceto cum edera
ra terrestri et parum piretri valet ad dolorem denciu
os ablundo. Alqua betonice cū puluere aloepatici ⁊
parum thucie puluerisate miscenda valet contra ob
scuritatem visus imponendo oculis guttatim. Item
decoctio betonice in vino et parū absinthei ⁊ cubeba
ris valet ad dolorē capitis p̄fortando nervos. Et be
tonica cū spica celtica et cubebis in lirimio cocta va
let contra verriginem et dolorē capitis ipsum caput
crebre inde lauando. Idem valet cōtra epilenciam.
Item decoctio betonice cum aceto valet cōtra mor
suram anīalis venenosi desup applicando. Et vinum
decoctōnis ei⁹ cū paz galange puluerisate valz eru
ctuatōni acetose. Itē decoctō radiceis betonice ⁊ flo
rum cartami data in potu cū yzomelle facit potēter
vomere flegma. Item quando bibitur betonica cocta
in vino valet maliciei indicinaz mortiferaz. Serap̄.
Et vinum decoctōnis betonice cum boloarmeno mi
xtum valet spuenticibus sanguinē ex pectore. Lōfert eti
am vinum betonice cum ebulo ⁊ catapucia decoctum
contra artericā. Item valet colice passioni. Et vinum
betonice valet mulieri in partu nō febricitanti. Et fe
bricitanti valet aq̄ betonice. Pandecta. Serapio et
Platearius.

Braucarsina bernklaw

Braucarsina est herba calida et humida in secundo gradu virtutem habet mollificandi et maturandi et leniendi. valet contra ariditatem nervorum et membrorum et ad apostemata indurata. Et contra vicium splenis indurati fiat ungentum ex braucarsina et radice altee et seminibus fenugreci et lini cum oleo communi bulliat et colet colato addat cere quod sufficit et fiat ungentum :

quod valet vniuersaliter ad omnia apostemata indu-
rata et ad vicium pectoris ex flegmate fiscofo ibidem
peccante qđ indiget mollificacōne vt per viam screa-
tus facilius euacuet et si loco olei cōmunis recipiatur
oleum amigoulaz dulcium pfortat eo melius pect⁹
liniendo. Item vngentum valz ad dolorem matricis
z ad dolorē aliorū mēbroz ex frigideitate et ventosita-
te quod sic potest dispēsari. R. succi brauce vsine .z.
iij. savine plegii archimesie abrororai absinthei sal-
ue maiorane rousmarini añ. m. j. cinamomi spice ci-
mini galange añ. 3. ij. omia contundantur z buliant
cum vino ad vini cōsumptōnem postea exprimat suc-
cus cui adde cere albe q̄ sufficit et fiat vngentū mol-
le spēs sup̄dictas in fine addendo et inde liniat ven-
ter vel alia loca dolorosa ex flegmate seu ventositate
Brauca vsina sedat dolorē iuncturaz cum adipe an-
seris z radice altee z parū vini miscēdo. Simlr valz ad
extensionē mēbroz inde limita. Item decoctō brau-
ce vsine z folioz altee z semie psilij in aqua valz cō-
tra ardorē vrine z intestinorū dolorē. Et precipue va-
let cōtra sitim z apostema ipsius ani. et contra mor-
sum venenosi. Pandecta. Platearius ꝛc.

Bleta**Siessen**

Bleta est frigi. et humide cōplexionis et sunt due species alba et nigra. Alba habet virtutem abstergerendi et leniendi et humectandi ⁊ in frigidando. Sed nigra habet aliqualem stipricitatem ideo nigra stringit ventrem. sed alba sua humiditate laxat ventrem. ideo cōstipatur valet decoctio blete in carnibus. Et ⁊ eciam expurgando supfluitates capitis fiat inde sternuatorium cū succo blete et melle et ꝑaz zinziberis imponendo naribus. Et succus eius cum semperuina prohibet

generacōnem apostematū. Idem valet ad ignem sac-
crum ad erisipilam cū aceto mirtum. Et vsus blete
nimis mordicat stomachum et intestina. ⁊ ambe spe-
cies sūt pauci nutrimenti ppter nitrositatē que est ī
eis Serapio. Sed blea est bona in aperiendo opila-
tionē splenis ⁊ epatis ab intra capiēdo eius decocti-
onem cū scolopendria loco cibi. Item ex decoctōne
eius radicis et abrotani abluatur caput aufert furfu-
res et lendes capitis ⁊ pediculos. Item ex succo ble-
te ⁊ sale nitri fiat mixtura qua abluat morphea ⁊ con-
fert. Idem valet ad vlcera fraudulenta putridam car-
nem abluendo. Idem valz ad vlceratōnem oris. Idē
valz ad impetiginem et curat vlcera narium. Itē cum
liniatur caput cum succo blete ⁊ abrotani facit oriri pi-
los in alopecia. Item decoctio blete valet cōtra sitim
et tussim. Et decoctō blete cū sinapi aut cū aceto co-
medit spleneticis pfert ⁊ eis est bōa medicina magis
q̃ nutrimentum. Dioscorides capitulo de blea. Ble-
ta epati laborantibus ⁊ spleneticis cū sinapi utilissi-
me esuridatur. Ignem sacrum ⁊ que adusta sūt cū albu-
mine illinita restringit ⁊ ad incolumitatem reducit.
Item succus blete auribus tepide parū infusus sedat
dolorem aurium. Et liniatur cū eo cicatrix aufert ex-
us linorē seu nigredinem. Pandecta.

Berberus   **Saiffelpere**

Berberus est frigi. 7 sic. in secūdo. sed siluestris est sic.
 7 fri. in fine terci gradus. et est frutex cū spinis. Et
 fructus eius est cum stipticitate forti vincenti colerā.
 Succus fructus eius cū aqua plantaginis abscindit
 fluxum ventris inueteratum et humiditates a matri-
 ce fluentes. Et quando fit emplastrum cū fructu ber-
 beris trito cū succo diptami vel auricule muris attra-
 hit sagittas infiras carni vel spinas 7 alia similia.
 Et succ⁹ fruct⁹ berbari aufert siccū calida 7 fortificat

stomachum et epar præter naturaliter calefacta vicō
colere: Et succus berberi cū aqua rosarū valet aposte
manibus calidis cum albumine oui miscendo ipis sup
positum. Et cōfert valde fluxui sanguinis pueniētis
ex rasura intestinorū. succus fructus berberi cū aqua
plantaginis cū parū mastice miscendo. Valet etiā con
tra calefactōnem epatis succus berberi cū aqua endi
mie ⁊ par sandali rubei miscendo et epar epithiman
do crebre donec perpendas eius infrigidatōnem. Va
let etiam cōtra discrasiam febrilem notanter in febre
terciana isto modo. R. succi berberorum succi endimie
an lb. ʒ. floz violaz. m. j. seminū quatuor frigidorū. ʒ. ij
prunorū damasceni numero. vi. j. omnia bullātur i aq
simplici. lb. ʒ. ad cōsumptōnem tercię ptis colādo
colatū dulcorando cū zucro albo et fiat sirop⁹ sumē
dus ut sup dictū est in aliis capitulis quo psumpto se
quentes pillule sumant. R. masse pillularū de reubar.
ʒ. ij. masse pillularū de fumoterre. ʒ. diagredii grad.
iij. misce cū siropo de endimia ⁊ fiant pillule. ix. sequē
ti die sumant diaradon albat vel triasandali p con
fortatiuis. postea epithimando epar ut supra. Pan
dacta. Platearius.

rrr

**Bursapastoris   taschel
krawt**

Bursapastoris siue sanguinaria est fri.complexionis
habet virtutem stipticitadi. ⁊ sunt due species. vna ha
bet folia in modū pere ⁊ dicitur bursapastoris. ⁊ alia
dicit centinodia ⁊ est herba serpens super terram ha
bens folia in modū rute et semen habet circa folia et
dicit etiam lingua passerina.   Dee herbe multum
iuvant ad apostemata calida scilicet ad crisipilam

et valet similiter ad flemones siue postulas rubicun-
das & ex calore ideo bursa pastoris cum aceto cōtusa et
talibus iam dictis applicata repercutit humores ne
reumatizare habeant ad locū apostematum. Et sum-
mum est remedium dissintericis et emoptoicis deco-
ctō bursipastoris cū plantagine et boloarmino cum
aqua pluuiali decoquendo ⁊ inde bibatur donec ces-
set talis fluxus. sed ab extra sup intestina fiat catha-
rasmus cum tota herba ipsius bursipastoris et plan-
taginis ⁊ boliarmini ⁊ albuminis oui cum aqua plu-
uiali decoquēdo hoc magnum prestat in tali casu iu-
uamentum. Item succus bursipastoris est cōsolida-
tium vulnē ⁊ sanguinosō. Iunat etiam ad vlcera in
auribus existencia repleta putredine pus ibi existens
ericeat. Iunat etiam ad fluxum mēstruorū decoctō bur-
sipastoris et psecarie. i. herbe cū maculis nigris cum
aqua pluuiali. Et cum eodē fiat fomētatiō per inferi-
us circa femoralia. Succus etiam bibitus cū boloar-
mino mixt⁹ emoptoicis medicatur et strangurosis
opitulatur. urinam p̄ocat. morsibus venenatis cum
vino bibitus p̄dest dolorē aurium cōpescit. Et deco-
ctio bursipastoris cū sempina in aceto et applicata
loco ignito valet contra ignem sacrum.

Baselicon basilgrin

Baseliconis due sunt species. una est garioffilata qz
 habet odorē garioffiloz. et est cali. in primo gradu et
 siccū in secōdo. et est maioris efficacie. Platearius au-
 ctoritāte cōstantini. sed citrinum est calidū et sic. in pri-
 mo et cum repitur baselicon in receptis semen intelli-
 gitur in medicinis sed in emplastris ipsa herba sumi-
 tur. Et sua aromaticitate habet virtutē cōfortandi et
 dissoluendi. et sumendi. abstergeōdi et mudoificādi. Et
 auctoritāte diasconid. cap. 8. ozimo vel baselicōe

q̄ virtus eius inter medicos penitus sit incerta. et di-
cunt q̄ sit inutilis stomacho et oculos ebetat et insa-
niam facit. Et quando baselicon putrefit in sole con-
tingit vermes generari ex ea herba. Et putant aliqui
q̄ si quis eo die quo baseliconem sumperit a scorpio-
ne ferietur non posse saluari. sed hec opinio falsa est
¶ Mandecta iuno stomacho. p̄dest eo q̄ inflatōnes ei⁹
dissoluit et valet ad alia iuuamēta qm̄ valet ad sinco-
pim et cordiacam passionē. detur aqua decoctōis v̄l
vinū decoctōis ei⁹ cū citro in modū infusionis p̄ no-
ctem. Ipsa herba valet in frigidacōne stomachi. hoc
modo decoquatur in vino cū mēra ⁊ galanga. Sic idē
valet contra indigestionem et frigiditate ¶ Valet etiā
ad fluxum ventris et frigiditate principaliter ad lien-
teriam que dicitur fluxus ventris cibalis t̄li mō. Re-
cipiatur semen baseliconis cū parū acacie. i. succi pin-
noz. agrestū in aqua pluuiali et detur patienti et va-
lebit. ¶ Valet etiā ad matricem mundificandā ⁊ men-
strua p̄uocanda fiat decoctō eius cū arbutinesia ⁊ fo-
lijs lauri et fomentet matricē et fiat inde pessariū si-
ue suppositorium ad vuluam. hoc idem valet ad con-
ceptum. Ipsa herba baselicon et tarus barbatus cū
vino cocta cū oleo mirra ⁊ cathaplasmata anchis iu-
uat ad benafuonem. Baselicon comestū in olerib⁹
prostat bonū anbelitū. Et decocto ei⁹ cū vino bibita
valet doloribus oculorū. ¶ Mandecta. ¶ Placarius.

**Brionia Brionich oder
wilde weinreben.**

Brionia est calide et sicce complexionis scz tota herba scz folia fruct⁹ ⁊ radix ⁊ habent virtutem abstergenti et subtiliandi ⁊ dissoluenti ideo valent in duricie splenis faciendo emplastrū ex eo et radice altee et ficibus cū aqua decoquendo cum auxilia porci ⁊ loco inourato ipsius splenis applicando vel alio mēbro iourato ⁊ valebit. Itē cū succo brionie abraoune

pili corioꝝ. Et succus brionie cū sale cōmuni cōfert
ulceribus fraudulentis quando abluūtur cū eo. Idē
valet curando fixuras tibiaꝝ. Item radix eius cōtusa
cum fenugreco. ⁊ orobo ⁊ aceto quo abluatur cutis
mūndificat et abstergit eam ⁊ aufert pannū ⁊ vestigia
nigra ⁊ cicatrices vlcēꝝ ⁊ aufert linorem sub oculo.
Et succus brionie mirtus cum oleo et parū cere fiat
ungentum ad fistulas ani et sedat dolorem. Et sumi-
tas huius herbe in principio sue maturitatis coqui-
tur cū fenicūlo ⁊ petrosilino ⁊ bibitur ꝑuocat urinā ⁊
laxat ventrem. Et quando fit emplastrū ex decoctōe
brionie cū vino sedat pānericium. i. apostemata in un-
gue ⁊ eciam resoluit apostemata et aperit ea. Erēbit
eciam ossa in ulceribus et putridā carnem. Ungentū
ex succo eius et viride eciam factum cum parum olei
et cere. Et vinum decoctōis eius valet ad apoplexi-
am et epilenciam et occidit fetum. et cōfert morsib⁹
turi et parum inde sumere debet et si nimis sumat de
ea accidit ꝑmūctio racōis dos eius est. ʒ. ij. Et quā-
do mulier subicit brioniam sibi expellit fetum ⁊ secū-
dinam. Et si bibitur eius decoctio cum vino ꝑuocat
urinam et menstruum. ⁊ quādo fit sessio sup idē per
mulierem mūndificat matricem. Znuamentū ecia fa-
cit ad apostema saniosum rumpendum fiat emplastrū
cū brionia et altea ⁊ auxūgia porci intuo cocta. Se-
rapio. Auicenna. Pandecta.

rrrij

Licorea**wegwart**

Licorea est frigida et hūida in scdo. Et sunt due species. una agrestis. alia ortulana. Et ortulana magis ī frigida et q̄ siluestris. Succus eius valet cōtra opilationem epatis et eius calefactionem isto mō sumendo
 ℞. succi cicoree et endiuie scolopendrie añ. lb. ʒ. floz violarū vuarz passulaz añ. ʒ. ʒ. quatuor seminum frigidor. seminis lactuce seminis portulace. añ. ʒ. ij spo dij. ʒ. ij. omnia contusa buliantur cum .lb. ij. aque simplicis et parum aceti ad consumptionem medietatis

colatum dulcorando cū zūcro albo et fiat siropus q̄
utatur mane et sero tepide vt supra. quo siropo con-
sumpto sequētes pillule sumantur. R. masse pillula-
rum de reubarbaro .ʒ.ij. masse pillularū stomacicarū
ʒ. j. diagredū gra. iij. misce cum siropo de endiuia et
fiant pillule. ix. Altera die sumat diaradō albatīs vl̄
triasandali vel diadraganū frigidū pro confortatis.
Et ab extra fiat inunctio sup mineram epatis cū un-
gento triasandali vl̄ fiat epithimia sup epar cum aq̄
endiuie miscendo puluerisatū sandalū ruberrū cū pan-
nis lineis imbibitis in ipso epati applicatis. Succ⁹
eciam cicoree iuuamentū prestat morſui anialis vene-
nosi. Idem valet crisipule seu apostemati ignito. cum
samich ordeī sine ordeo fracto cum aceto miscendo et
parum ceruse inde sit ungentū vtile vbi oportet isri-
gidare. Succus cicoree mixtus cū succo altee ⁊ her-
ba palas. cum oleo lini et parum croci miscendo va-
let ad podagram notanter sedando dolorem eius.
Item aqua cicoree mixta cū nitro siue sale nitri va-
let contra morſeam ipsam abluendo crebre. Pandes-
eta. Item succus eius cum aqua lactuce valet cōfor-
tando cor. Amicēna de viribus cordis.

Calamētum Staimmūtz

Calamentū est calidum et siccum in tercio gradu. Et sunt tres species. una est in odore suo et in folijs similis plegio nisi q folia sunt maiora. ⁊ aliqui nomināt illud plegiū agreste. Et scōa spēs nomināt nepita. Et est tertia species sūktis mente agresti nisi q folia sunt longiora folijs mēte. Pandocia. Serapio auctoritate ga. quando bibitur succus ei⁹ cum aqua mellis puocat sudorem. Et calamentū tritū cum oleo ⁊ parum salis ⁊ parum aceti quo vngant pulsus manuum

et pedū confert rigoribus parieticis ante perissimum
per horam uniendo. Idem valet sciaticae passioni ip
sam sciam inde uniendo. Et succus calamenti cū vi
no sumptus vel decoctio eius in vino sumpta in po
tu prouocat menstrua efficaciter. Et quando calamē
tum sumitur in medicinis cōferentibus leprosis mul
tum cōfert ipsis resoluēdo humores resolutōne for
ti. Et eius emplastratio cum vino aufert liuorem sub
oculo. Et quando sumitur succus eius in potu v^l mi
scetur in clisteri occidit ascarides ⁊ lumbricos. Et oc
cidit similiter vermes qui generant in auribus et i vlc
ceribus profundis. Et quando fit pessarium ex cala
mento cōtuso cū paz vini occidit ⁊ expellit ferum igi
tur inscissua quedam virtus iest ei ppter caliditatē ei
us ⁊ subtilitatem parcium et ei⁹ amaritudinē. Et so
la herba in potu data cōfert asmaticis ⁊ yctericis p
pter amaritudinē maxime apiendo epatis opilatōz
vnde bibita decoctō eius urinam puocat ⁊ morsibz
venenatis occurrit eius succus quo ungetur cutis le
sa et torsionibus vel cōquassacōnibus membroz sub
uenit. Et bibitum calamētū cū vino venenū amputat
Et comestū ⁊ bibitū stomaticis pstat effectū. Et suo
fumigio serpentes de domibus fugat. vnde nobilis
simis antidotis meruit ascribi. Pandecta. et hodie
a medicis dialcamentū predicatur.

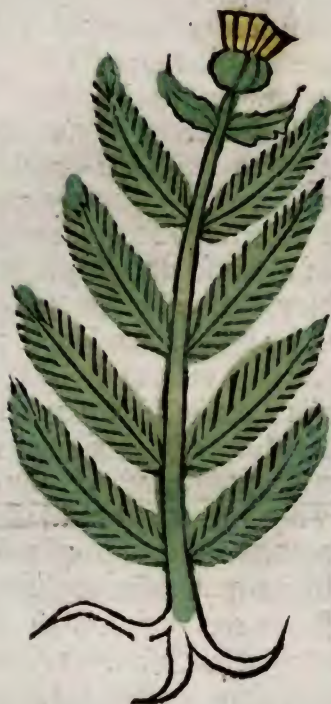

Centaurea fieberskraut

Centaurea calida et sicca in tercō gradu. et sunt due species scz maior et minor. et est cōsolidatiua tantū qz si radix centauree maioris ponatur in olla buliente i qua. sunt carnes separate eas cōglutinat. Et si recēs ponatur sup vulnus cōsolidat vehementer. ⁊ similiē ericcata puluerisat a idem facit. Radix centauree maioris sumpta in potu cū liquiricia valet in spūto sanguinis. Item decoctio centauree maioris vñ minoris cum scolopēdonia et vniū passulis et liquiricia ⁊ colatū

cum zúcro dulcoratū p̄fert febricitantibus. **Dicitur** pla-
tearius autoritate. **B.** q̄ centaurea ē ex medicinis no-
bilibus remouendo opilacōnē splenis et epatis sine
nocumento ergo yctericia causata ex opilatōne valz
decoctō iam sup̄ius dicta. Item decoctō eius cū vīo
puocat menstrua et educit feni. et nullo mō pregnāti
exhibeat quia abortum causat. talis etiā decoctio cū
semine feniculi et petrosilini puocat urīnā. Et similē
vinum decoctōnis centauree addito zúcro valet cō-
tra opilacōnem splenis et epatis renum ⁊ vesice ⁊ cō-
tra stranguiream ⁊ dissuream. Et centaurea cū vinō ⁊
oleo cocta ⁊ cathaplasmata circa renes ⁊ pudibun-
da et pectini et etiam sup̄ splenē cōfert. Ungentū eti-
am factum ex succo eius et puluere et oleo ⁊ parū ce-
re valet sup̄ splenē induratum. Item ī duricie splenis
et epatis ⁊ ad alia predicta et p̄ncipaliter cōtra yc-
tericiā valz talis siropus. **R.** succi centauree. lb. j. aq̄
scolopēdie. lb. ʒ. radice feniculi petrosilini apij q̄tu-
or seminum frigidorū añ. ʒ. ʒ. quibus decoctis ad con-
sumptionem tercię partis colatū cū zúcro dulcoret ⁊
fiat potus sumendus vt supra. Prius sumant pillule
de reubarbaro. ⁊ diacalamū p̄ cōfortatio. Idē po-
tus valet cōtra yliacam passionem. Item pro oculis
clarificandis valet succus eius cum aqua ros. **Ad oc-
ta.** Platearius.

Cartamus wildefaffran.

Cartamus est cali. in primo et siccū in secdo gradu. ⁊ melior pars plante ipsius est semen post illud flos eius. Est autem cartamus aperitiu⁹. absterfius. cōturbatiuus faciens nauseam. ideo inest ei virtus pnoctaria vomitus et laxativa per ventrem et multū nocet stomacho faciens fastidium. sed est debilis solutio⁹ nis ideo additur ei parum zingiberis pro rectificatōne. sed q̄ nocet stomacho euendat cū galanga v^l maibus. Semen cartami datum cū paz mellis despūati

et parum galange purgat ventrem. Item flos cartami tritus mixtus cū aceto et liniatur sup malam carnem siue impetiginem auferet eam. Et idē auctoritate mesue linitum sup linguam pueroꝝ vñ os vlceratum confert. Cartami flores decocti cū vino ab extra applicando lac coagulatum dissoluit ⁊ dissolutum coagulat. et laxat humores flegmaticos et adustos cum parum zinziberis miscendo. Decoquitur etiā medulla seminis cartami cū speciebus vt supra in iure galli. et multum valebit pro eductōe flegmatis peccātis ī pectore seu stomacho p vomitum similiter per ventrē. Idem valet in colica per viam clisteris. Decoctio vero floris cartami in aqua mellis remouet ictericiam. Valet etiam potus florum cartami contra puncturā scorpionis. Item lac amigoulaz dulcium cū succo seminum cartami ⁊ aqua ordeī aut psilij cū aniso ⁊ parum mellis fiat decoctō ⁊ colatura qđ valz in dissinteria et dicūt multū valere. ⁊ quāritas illius p vna dosi est. ʒ. vj. Item flores cartami cōtusi cū aceto ⁊ puncture scorpionis appositum pfert. Et quidam putāt qđ si percussus a scorpione si tenuerit radicē cartami non seneiet dolorem. ⁊ qñ picit eam seneiet. Item galus antiquus virga percussus ⁊ illico interfectus ⁊ depilumatus ⁊ in eius ventre ponat de cartamo ⁊ polipodio et aniso et calamento ⁊ cinamomo ⁊ buliatur ī aqua cuius ius multum valebit ad predicta. Pandecta. Platearius.

Linoglossa Schsenzungen

Linoglossa. i. lingua canis .et dicitur a cinos quod est canis et glossos quod est lingua . et est herba silvis arboribus glossis. nisi quia sunt ei costae appropinquantes in folijs. Et succus mixtus cum aceto medetur ulceribus oris et alijs ulceribus fraudulentis. Et est frigide complexionis et sicce. Et eius succus cum sucro plantaginis et radicis yreos et papae mellis usque ad alcoolam sive apostema oris ulcerari

Et balneum decoctionis cinoglosse cum plantagine
et bursapastoris valet contra geomorream. et post bal
neum fomentent genitalia cum decoctione floz agnicasti
et paz castorei et aceni. Uel fiat potus cum semine lactu
ce philij citrulli melonum cucumeris portulace storio
le. sumat cum aceto et agresta qui potus extinguit libidi
nem inspissando sperma. Alia autem sunt inanitiua
spiritus consumendo sperma et ventositates ut agn⁹
castus ruta maiorana calamentum cuminum anetum sunt
enim aperitiua et resolutiua. Plateari⁹ capitulo ag
nuscatus. Confert etiam decoctio cinoglosse contra
viscositatem stomachi et contra discrasiam pulmonis
ex calida causa cum aqua mellis ministrando. Item ac
cipias linguam canis siue cinoglossam cum corde ra
nicule et eius matrice pone ubi vis et post modicum tem
poris congregabunt omnes canes ville et si predictum
sub pollice pedis habueris omnes canes obmutescunt
nec poterint latrare. Et si predictum in collo alicui⁹
canis posueris ita quod non possit ore attingere semper
vertetur in circuitu ad modum rote volubilis donec ca
dat in terram velut mortuus. et hoc est exptum nostro
tempe. Albertus de virtutibus herbarum.

Camomilla Camillen

Camomilla est calida et sicca in primo. habet virtutē
 mollificandi et dissoluendi. frondes et flores sunt eque
 lis virtutis. Et aqua decoctionis eius cum arthemisia cum
 qua fomentetur matris valde puocando menstruum
 Joem valet mulieribus difficulter parientibus. Deco
 ctio flos camomillae et extremitatū absinthii et rai
 dicū fenculi petrosilini et quatuor seminum frigidorum
 in vino cum zucchero albo dulcorando de quo bibat valde
 urinam puocando lapidē expellendo. inflat omnes splenis

et dolore epatis ⁊ ylior̄ dissoluit ⁊ ictericiam curat.
Confert etiam decoctō camomillaz ⁊ floz violaz ⁊
quatuor seminū frigidaz ⁊ se. lactuce ⁊ endimie cū liq̄
ricia ⁊ ficubz cū aqua ⁊ paz zuci miscēdo in potu ex
bibendo valet pipulinomiacis ⁊ epaticis. Itē flores
camomillaz cū aceto et paz salis comūis ⁊ oleo ei⁹
mutuo cōquassata valz febribus pitoricis pulsum ma
num ⁊ pedum inde emplastrando ante horā poti
fini. Sed cū oleo camomillaz vngatur dorsum paci
entis febrem tercianā valet cōtra rigorem ei⁹. Et cū
aliquis fuerit fatigatus ppter laborē tunc inungatur
dorsum cū oleo eius ⁊ oleo aneti ⁊ de mane nihil sen
ciēt. Et decoctō ei⁹ ⁊ arthimesie i vīo bibita ⁊ suppo
sita fomēto mēstruis imperat abortum celebrat cal
culos frangit. urinā puocat. torsionibz et inflacōni
bus auxiliatur. Est autē extenuatoria ⁊ apterea diu
retica est et relaxatiua cōdensat ⁊ arefacit. ideo i do
loribz multum iuuat. Itē flores camomillaz i oleo
cocti cum quo vngant ypo cūdria dolorē sedat Item
sedat dolorē capitis et oculor̄. Epaticis succus eius
potui dat⁹ precipue febricitātibz cū aqua endimie mi
rifice pdest p̄dādicta. Camomilla sedat dolorē apo
stematum mollificādo ⁊ resoluendo. Auicēna.

Camepitheos gāmandre

Grosz

Camepitheo : calidū et siccū in secō gradu. et dicitur
camedros maior. Dabet virtutem diureticam mundi
ficatiuam ⁊ laxatiuam. et est resolutiuum ventositatū
et attenuatiuum grossoz humoz. ideo valet contra
opilatōnem splenis et epatis atq; matricis. vinā p
uocat et menstrua extirpat ⁊ ictericiā curat et nefresi
auxiliatur ⁊ intestina purgat. Istō modo fiat potus.

R. camepitheos arthimisie scolopendrie. añ. m. vñū
radicum busti spargi seminū feniculi petrosilini añ.
3. ij. omnia buliant in vino et aqua ad cōsumptōnem
tercie partis. colatum dulcoretur cū zucro ⁊ fiat po-
tus qui ad omnia predicta presidiū prestat. Et suc-
cus camepitheos cū mellicrato et bibit̃ valet strāgui-
rie. Et succus camepitheos habet virtutem cōsolidan-
di vulnera magna. et curat plagas putridas et resol-
uit om̃icies mamillarū miscēdo succo ei⁹ farinā fem-
greci et farinam seminis lini cū succo radicū altee. Et
quando bibit̃ de succo camepitheos cū ydromelle. xl
diebus curat yctericiam. et valet in potu egritudinis
bus epatis ad stranguiream et dolorē renū ⁊ ad pū-
ctiones intestinorū. Item succus camepitheos cū suc-
co caulium cū melle miscendo valet ad conglutinādū
vulnera ⁊ phibz dilatacōes fornice ⁊ alioz aposte-
matum de putredine multum corrosiua. Item puluis
camepitheos cū melle datus valet cōtra lumbricos
cum succo centauree miscēdo. Item succus ei⁹ cum
succo premule veris vñ succo herbe palisis ī vino co-
cta miscendo castoreum quo inungatur locus paliti-
catus magnum prestat inuamētum. Et decoctio came-
pitheos cū abrotano ⁊ vino ⁊ zucro miscēdo in potu
data matricem infrigidatā calefacit ⁊ mūdificat a su-
perfluitatibz flegmaticis ꝑ andecta

Capill'veneris. stainrutte

Capillus veneris alio nomie adiantas. Pandecta et
 Jobanes mesue ca. de capillo veneris dicitur capil-
 lus fonceium et scdm quosda coriandru puta nuncu-
 patur. Et est herba cuius folia sunt similia folijs cori-
 andri. Et fm dia coridem dicitur polettricon que om-
 nia in idem redeunt. Nascit in locis umbrosis et aquo-
 sis et parietibz humidis et circa fontes. frigide et sic-
 ce est coplerionis tempate. Platearius. virtute habz
 diureticam. recens est multe efficacie. exiccatus pauce

virtutis. herba utilis est non radix. Confert contra
calefactionem epatis et febris tertiane pdest ex eo sa-
ctus siropus. R. aque decoctionis eius 7 endiuie 7 sco-
lopendrie cū seminibz quatuor frigi. et semi. portula-
ce 7 lactuce et ex hys fiat siropus cū zucro quo utat̃
mane 7 sero p qualibz vice in quantitate mediij cippi
Beinceps sumantur pillule de reubarbaro cū acumiē
trium granorū diagrediij. vel loco pillularū. R. elctū
arij d̃ succo ros. diasene añ. 3. ij. cass. fistule. 3. iij. misce
7 fiat bolus. Postea sumant triasandalū vel diadiza-
gantū pro cōfortariis. Capill⁹ veneris facit oriri ca-
pillos in alopecia 7 dissoluit scrofulas. ei⁹ succ⁹ mi-
xtus cū succo abrotani et paz mellis quo liniatur lo-
cus depilatus. vel ponantur ipsa ad limum quo ab-
luatur locus depilatus ratificando cutem callosam i
de liniatur locus talis cū succis et melle ut sup̃. Item
succus capilliveneris cū semine feniculi et milij solis
decoctus cū vino frangit lapidem. 7 iuuat ad excreā-
dū humores flegmaticos in pectore peccantes cū suc-
co yreos 7 paz zucri miscēdo. Serapio. Item elixatu-
ra capilliveneris 7 scolopendrie in vino valet opila-
tioni splenis 7 epatis et strāguirie. et absciudit fluxū
sanguinis. Pandecta.

Cepe

zwifal

Cepe calide sunt in quarto cū aliquali humiditate. et
cepe longe ⁊ rubei coloris sunt acutiores rotundis ⁊
cepis albis ⁊ ē apitina qꝫ apit ouificia venarū q̄ sunt ī
ano ideo aperiunt cepe emorroidas qñ applicantur
ano. Et prouocant menstrua applicando cepe ī mo-
dum pessarij. Item cepe est inflatua ⁊ difficilis dige-
stionis notanter cruda. Et cepe cocta calefacit cor ⁊
pus et subtiliat in ipso grossos humores flematicos
ideo hominibꝫ colericis nocet. sed ipsis flematicis

et habundantibus flegmate viscoso et crudo confert. quod
cepe inscindit et subniliat grossos humores ideo talibus
epulas prestat tutas. Item cepe generat sitim et
mordicat et gignunt ventositates molliunt ventrem. et
fit ex eis suppositorium. Et succus ceparum mixtus cum
pulvere maiorane et parum zinziberis naribus inflatus
purgat caput. et dicitur caput purgum. Et cepa contusa
cum aqua et ruta valet in morsu canis rabiosi. Et cepe
mixta cum melle ymmodicum et melle prestat squinancie
presidium ab extra applicando. Item cepe contusa cum
aceto et inde limatur morfea in sole et confert. Et quando
succus ceparum cum rutia miscetur et applicatur oculis versus
ad pruritus oculorum qui a flacinate salso causatur. et
quando miscetur cum sale et administratur super verrucas auferit
cas. Et quando succus eius miscetur cum adipe galline et apponitur auferit calles seu nodos qui sunt in pedibus
propter calciamenta. Et succus ceparum distillatus in
aurem confert debilitati auditus et in iunctum eius et aqua
descendens in eam. Et quando limatur succus eius cum succo
abrotani super alopeciam facit nasci pilos. et circa
barbam inunctus facit eam accelerare quia frictio facta
cum cepis aperit poros et inde aptatur locus pro cre
scentia pilorum in longum et hoc habetur pro experito. Sc
rapio. Item cepe valent ad prouocandum coitum. Et frequenter
coestum obtenebrant visum. Item inducit somnum quia replet caput vaporibus.

Coriandrum Coriander

Coriandru est planta cuius semine comuniter utimur
in medicinis et est frigidu in primo et siccu in secun-
do Aluicena. Sed Serapio dicit ipsum declinare ad
caliditatem. sicut Galienus. Sed Dioscorides contra
dicit et vult qd sit frigidu. Plota succus ei⁹ valz apo-
stematibus calidis cu aceto et succo sempvne miscen-
do. Item succus coriandri cu farina fabaz et fursure
tritici cu rosas et aceto miscendo remouet inflatone te-
sticulor ipsi applicando. Item coriandru pparatu

cum aceto post prandium comestum valz ad phiben
dum ascensum vaporz ad caput ideo epilencia pueni
ens ex vaporz exalatōne ad caput p coriandz post
prandium comestum curat. et coriandz pparatū pul
uerisatum cū succo plantaginis bibitū valet cōtra flu
rum sanguinis. et succus ei⁹ cum aceto valet contra
ignem sacz. Item semen ei⁹ cū aqua plantaginis po
tatum a muliere ilico stringit mēstruum ⁊ fluxum vē
tris patet expiēcia. Pandecta. c. de coriandro. Co
riandz recens est frigidū narcoticū inducēs sincopi
⁊ stuporem quia suo oderatu cōgelat vapores et su
mositates ascendere ad caput ideo valet in sōda siue
doloze capitis. et valet ebrietati. ideo ponit ī cibis epi
lenticoz qm̄ cause epilēcie sunt vapores ascēdētes a
stomacho. Et aqua infusionis coriandz cū zucro ab
scindit virge erectōnē ⁊ desiccat sperma. Item succus
coriandz naribz inflatus restringit sanguinē narium.
Item fit quādo oderat. Item succus coriandz cum
succo sempvine ⁊ aceti cū pane miscēdo valz applica
re in erisipila vel apostemantibz calidis. Vel miscendo
succū coriandz cū lacte vl̄ cerusa ⁊ aceto vl̄ oleo ros
⁊ idem facit ī igne psico Serapio. Item coriandz ppa
ratum valz cōtra vertiginē causatum a vapore cali
do aut flegmatico. et succus eius distillatus ī oculo se
dat eius pulsatōnē. et coriandz valz in tremore cor
dis dando eius puluerē cum aqua boraginis.

Lustrata flachseiden oder seiden vff flachs

Lustrata est res involuta sup linū est calidum in prio
et siccum citra scdm. Est mūdificatiuū ⁊ purgatiuum
melācolie pūcipalit scdario fleema. isto mō. R. lustr
te scolopēdrie añ. m. j. polipodiū. radic. esule foliorū
sene añ. ʒ. floz violaz boraginis añ. m. ʒ. oia buliant
in vīo ⁊ aq añ. lb. j. aceti paz ad psumptōnē terciē p
tis colatū. dulcore. cū zucro ⁊ fiat pot⁹ sumendo⁹ vrs

postea sumantur pillule sequentes. R. masse pillula:
de lapide lasuli masse pillula. stomaticaz añ 3. 5. tur
bit. 3. 5. zinci beris 3. iij. misce cum siropo de scolopē
dria et fiant pillule. ix. vel sumat diascene. 3. 5. cū pōi
cta decoctōne loco pillulaz postremo sumat diacala
mentum vel diacaper. p. cōfortatiuis. Valet ecia p
dictus siropus aperiendo cōtra opilatōnes splenis.
epatis 7 renū. Ad idem valet decoctō custute cū sco
lopendria 7 semibz diureticis scz semie feniculi petro
silini in vino. Idem potus puocat urinā 7 pfert ycte
ricie que fit ab opilatōne splenis ac epatis. 7 iuuamē
tum prestat pprie febribz infancū cū zucro dulcora
ta iam dicta decoctō. Item decoctō custute est bōa
stomacho et maxime quando miscet cū ea anisiū api
um 7 galange Serapio. Confortat eciam stomachū.
7 aufert qd in eo est fixum de supfluitantibz decoctō iā
dicta. Et quando bibitur cū aceto sedat singultum et
aperit opilatōnes cū vino potata. Et aqua decoctō
nis eius est mirabilis ad yctericiam Et decoctō eius
7 anisi 7 scabiose pfert dolori pungitino ventris. quia
munificat sordes intestinor 7 matricis 7 renū. Qui
cenna. Item eius cōplexio est scdm cōplexionē her
be cui adheret. quoniam fit calida p adberenciā cal
de herbe seu arboris. 7 fit frigida p adberenciam fri
gidę. Adanoece.

Ciperus   **wildegalien**

Ciperus est ca. 7 sic. in scdo 7 est herba triangularis.
 Et radix eius cōfert vsui medicine. habet virtutem di-
 ureticam. ideo valet cōtra stranguiream dissuriā et cō-
 tra lapidem 7 tali modo fit vsus. R. radic. ciperi be-
 ne triti. radic. petrosilini añ. ʒ. vij. seminū apij feniculi
 saxifrage añ. ʒ. j. omnia ptusa buliant in vino ad con-
 sumptōnem tercię partis colatum cū zūcro dulcore-
 tur 7 fiat potus. Ad idem valet cathaplasmatō cum
 cipro bulito cōquassato in oleo 7 applicata pecteni

procerto puocat urinam humores dissoluēdo. Et decoctio radice ciperi in vino cū sarifraga ⁊ cum sirin-
ga in virgam iniecta lapidem frangit ꝑ certo cōfert
Item valet cōtra dolorem stomachi et intestinorū ex
frigidoitate ⁊ ventositate ꝑdicta potio. vel ad idem va-
let vinū decoctōis ciperi cum cinamomo: habz enī
confortare virtutem digestiuam. Item decoctio cipe-
ri triti ī oleo fere vsq; ad ꝑsumptōz postea sup carbo-
nes ponat ⁊ paciens recipiat fumum ꝑ os ⁊ per na-
res. optimum remedium est in litargia. i. obliuioe seu
apostemate fleumatico. Puluis radice eius positus
vulnerib; putridis putredinē tollit Platearius Itē
vsus eius facit bonum colorem ⁊ bonū odorem oris.
Item ciperus tritus ⁊ mixtus cum succo paralisis et
parum olei castorei valet ad dolorem iuncturarū ea te-
pide ungēdo ⁊ nervos debilitatos. Itē frequēs vsus
radice ciperi inducit lepram quia adurit sanguinem
Auicēna. Item decoctio ciperi cōfert putredini nari-
um ⁊ oris ⁊ mollificatōni gingiue. Et vinū decoctio-
nis eius confert distillatōni vrine ⁊ debilitati vesice
valde ⁊ frigori eius vehementer et similiter opatur in
remib; Similiter confert frigori matricis ⁊ emoroi-
dib; auxilium prestat emplastrando cū decoctōe ei⁹
Et decoctio eius superi⁹ dicta valet febrib; inuetera-
tis ex fleemate. Serapio. Pandecta. Platearius.

Celidonia Schelwortz

Celidonia calida est ⁊ sicca in quarto gradu. Et sunt
 due spēs scz maior et minor. tamē vna p alia potest
 poni. Et cū in receptis repitur radix non herba debz
 poni. Radix est maioris efficacie. Virtutē habz dissol-
 uēdi psumendi ⁊ attrahendi. Confert dolori den-
 tium ex frigida causa. radix aliquantulum trita ⁊ cir-
 ca dentem dolentem teneatur. Confert etiā ad caput
 purgandum a frigidis humoribz. ⁊ vuluam repletam
 flegmate exiccare habz Radix celidonie trita coquat

et paciens sumū per os recipiat. postea fiat gargari
sua ex celidonia in vino cocta et colato addat parū
zinciberis et piretri et paz aceti et mellis et valebit. Item
celidonia trita et in vino cocta et spongia infusa i tali
decoctōne intestinis applicata valet in colica passio
ne. Confert etiam ad mēstrua puocanda et ad matri
cem mūdificādam fiat fomētum crebre ipi matriei ex
aqua decoctōis ipsius. Item aqua decoctōis ipsius
cū melle mixta valz ad cancz oris addendo puluerē
rosaz siccaz in modū pulmenti. Item puluis radici
celidonie cū succo celidonie mixtus valet ad fistulas
ori eius immittendo. Platearius. Et succus celido
nie vel aqua eius in qua sit dissoluta turbia utilis est
ad visum confortandū in quo cernit aliqđ grossum se
cū ouum pupillam. Quidam recipiūt vinū decoctōis
eius radici ptra yctericiam Diascond. ca. de celido
nia dicit. Succus celidonie maioris melle coctus sup
carbones oculoz maculas detergit. Item succus celi
donie cū paz sulphure quo ungat cutis eius scabiem
detrahit et ungues leprosos excludit. Succus ei⁹ mel
li mixtus naribz infusus caput purgat. Pandecta.
Item dicit Serapio autoritate Diascond.

Catapucia Springkraut

Catapucia calida est in tercio et humida in secundo gradu. Quando aut in receptis reperit fructus non herba debet poni remoto exteriori cortice. Et catapucia viridis virtute habet principaliter purgandi fecma secundoario melancoliam et coleram. Habet etiam virtutem purgandi humores per superiora ex viscositate et lenitate quam habet. unde quicquid satis profert sanis pro preservatione sanitatis. Et datur etiam egris ad egritudinem remouendam contra febrem quotidianam de

hecmate salso ex quo generat scabies. Isto modo fiat
at potus. R. catapucie scabiose fumerre añ. m. j. ra-
dic. esule minoris polipotij. añ. 3. 5. custute folioꝝ se-
ne añ. 3. ij. omnium istoꝝ fiat bulitō in aqua in ei⁹ co-
latura addat paz mellis despumati ⁊ fiat siropus di-
gestius ⁊ laxatiuus. Ad idem fiat claretum capiendo
catapuciam tritam cū speciebo scz cinamomo. galan-
ga ⁊ c. cum vino paz decoquat cum melle miscendo ⁊
per saculum distillando ut moris ē ⁊ multum valebit
delicatis patientibus febrem quottidianam. Idem
eciam modus prodest podagricis Item in iure eciam
carnium recensium vel alioꝝ ciboꝝ tale claretum po-
test misceri. Confert eciam vinū decoctōis cathapuc-
ie in yliaca passione. Idem presidium prestat cōtra
paralysim ⁊ arthriticam cū radice esule ⁊ herba nomie
premula veris decoquendo cum paz mellis despūa-
ti miscendo. Item puluis cathapucie cū paz cinamo-
mi in ouo sorbili sumptus vel in prodiis sumendo si-
ne molestia purgat humores fleumaticos. Et virtus
folioꝝ cathapucie est debilior gravis. Et grana. ro-
recorticata ⁊ mixta cū paz aloepatici et paz mastice ī
modum pillulaz purgant hecma ⁊ colerā ⁊ humidita-
tes aquosas ⁊ pronocat nauseam ⁊ vomitū. Et pfert
eciam potus decoctōis ei⁹ cōtra scabiem ⁊ in lepra
auxilium prestat et lumbricos laxando expellit. Se-
rapio. Pandecta,

Cucumer**kurbis**

Cucumer est frigidus ⁊ siccus in secdo. Semen in receptis assumitur. Et semen citrulli ⁊ cucurbite ⁊ melonum ⁊ cucumeris sunt fere eiusdem virtutis. Ista semina sedant caliditatem et coleram et prestant cucumeres et citrulli ⁊ ē. malum chinum ⁊ preparant ad humorum putrefactionem ⁊ ad febres. Et semē cucūeris melius ē seie citrulli. Citrull⁹ longioris ē digestiōis. cuius vsus generat febres cronicas. cui⁹ nocuētū expellit

animum a vehementia inflatōnis stomachi. Item habē
tes sincopim calidam odorantes ipsum remiūscunt
Item succus cucumeris vñ citrulli zē. sedat sitim. Et
quando bibit de radice eoz cū yzomelle facit vomere
humorem subtilem cō magis quando huic commi
scetur decoctio carthapucie. Et succus eoz cōfert do
loribus testiculoz 7 vesice. Et semina predicta sunt di
uretica ideo p̄cipue medicine cōpetunt. Et valēt eci
am semina cōtra opilatōnem splenis 7 epatis renū 7
vesice 7 cōtra apostemata pectoris a corticibus exte
rioribz munda vnde conterant in aqua et ordeī co
quant 7 colatum cū paz zuci misceat 7 confert p̄di
ctis discrasijs. In acutis eciam febribus p̄cipue ter
cianis cōtinuis vel interpellatis cōfert decoctio q̄ru.
or seminū predictoz in modū siropi tali modo dispē
sando. R. decoctōnis quatuor seminū frigidoz 7 suc
ci endiue añ. lb. ij. floz violaz vuaz passularū añ. 3.
5. seminū lactuce portulace ordeī iuinbe sebesten añ. 3.
ij. p̄imoz damasceni numero. vij. buliantur omia cū
predictis succis 7 paz aceti ad cōsumptōnem tercię p
tis colatum dulcoret cū zucro albo 7 fiat sirop⁹ sumē
dus vt sup̄ in alijs capitulis insinuatū est. Postea su
matur electuarium d̄ succo ros. 3. 5. cū paz cassi fistu
lis miscendo p̄ laxatiuo. Postremo sumat triasanda
li vel diarod. albat. p̄ cōfortatiuis. Item siropus vñ
acute febricitantibz epaticis 7 ethicis 7 aliquantulū p
urinā purgat 7 laxat. Addecta. Serapio. Platear.

Calam⁹ siluestris
dercalmis

wil

Calamus siluestris aromaticus est calide ⁊ sicce complexionis. ⁊ habet virtutem subtiliandi et fortificandi sua aromaticitate. Et puocat urinā et mēstrua bona puocatōne noranter vinum decoctōnis eius cū asa rabacca ⁊ abrotano cū paz melle d̄spumati dulcorādo. de quo sumat in poru mane et sero p qualibet vice in quātitate mediij cippi. Et tales herbe relictē p⁹

decoctōnē calide applicent circa femoralia matricē
aptat p̄ puocatōne menstrui. Similit̄ valet vinū de
coctōnis calami siluestris cū gramine et semine apij
et ebuli p̄tra ydriopisum ex cā frigida addēdo colato
paz̄ zucri. Idem̄ eciam cōfert distillatōni vrine scili-
cet stranguirie z egritudinibz renū. Et quando pessa-
rium sit ex herbis relictis post decoctōnē iam dictam
puocat menstruum z cōfert dolori matricis. Ad idē
valz balneum in quo sint p̄dicte herbe bulite qđ bal-
neum aufert matrici dolorē Serapio. Item emplā-
strū factū ex dicto calamo cum sanamūdi z radice di-
prami inuicem cū oleo cōquassato cōfert z auxiliū ma-
gnū prestat in fractura crurium vel in eoz cōtusione
ideo in lingua vulgari sumit sibi suum p̄prium nomē
asscriptum sue virtuti nomie beyn welde cū eius vir-
tus in restauratōne crurium dissolutōnem cōtinue pa-
ciencium vel cōtusionē. patet p̄ exp̄ienciam. Et radix
huius calamisiluestris est multū aromatica z simlis
calamo aromatico. Valet cōtra dolorē stomachi z i-
testinorū ex frigiditate z ventositate. Vinū decoctiōis
eius cū cinamomo z galanga digestiōnē p̄fortat. vñ
deē puluis eius cum galanga z cinamomo z paz̄ zu-
cri in modū tragee.

Lanapus**Maniff**

Lanapus est calidus et siccus in secundo gradu. Semē
 canapi est maioris efficacie q̄ herba qđ exicat exicca
 tione fori. Et habet virtutē resoluendi inflatōnes ⁊
 ventositates ideo v̄z ipsum administrare in ydropisi ex
 frigida causa. Et qñ nimīū comedit ex̄ssio sui succi d̄
 siccāt sperma. Et quidā exprimūt succum ei⁹ qui distil
 lat in aurem ⁊ sedat dolorē eius potenter. Serapio:
 Et radix quando coquitur cum radice malne et sola
 tri in modū emplastri valet apostematibus calidis.

Et cortex est idoneus ad faciendū funes. Et de pprie
tate eius est q̄ desiccat humiditates que fiunt ī aurib⁹
qñ distillat in eis ex oleo eius. Et quādo aliquis vti
tur succo exp̄ssō a semie facit sodam Et folia canapi
cū abrotano in lirinio bulita ⁊ caput inde lauet. delet
furfures ⁊ facit ad piloz longitudinē. Et eius nutri
mētū n̄ est pueniēs stomacho qz dure digestionis ex
istit. Item semen eius educit ventositates. Itē succ⁹
toci⁹ herbe applicat⁹ vulnere dolorē ei⁹ mitigat Itē
siropus acerosus de zucro exhibitus post sumptionē
ipsius canapi aufert nocumētum prestitū ex esu ipsius
canapi. cū canapus sit multū euaporati⁹ vaporum
ad cerebz vnde generat soda siue dolor capitis. ob id
siropus acetosus de zucro p̄fatus tale nocumētū au
fert. Item ex decoctōne radicis et semis canapi cū ce
rula ⁊ oleo rosaz fit emplastr⁹ apostematib⁹ calidis
⁊ erisipile. Item cū comedit succus semis canapi ī ci
bis facit stomachū dolentē dolere ⁊ facit eciam ma
lum humorē in stomacho eructuare. huic obuat dia
ciminū qd̄ est ventositatū resolutiū.

Daucus creticus fogelneft

Daucus creticus calidus et siccus in tercio gradu cuius flores magis competunt vsui medicine quam folia et radix minime. cuius due sunt species scilicet daucus creticus qui maioris est efficacie. et est daucus asininus qui existit cibus asinorum. hic innuitur daucus creticus. Virtutem habet dissoluenti consumendi attenuandi et est diureticum Contra frigidum asina et tussim de frigida causa confert detur vinum decoctionis eius et ficium siccat cum liquore ricia si sit talis dyscrasia sine febre. sed cum febre detur

311
aqua decoctōnis daucicretici ⁊ ficuū siccatꝝ liquiricie.
Et datur eciam dyaprasium cū vino decoctōnis eius ī
causa frigida. vel cū aqua decoctōnis ei⁹ ī causa ca-
lida. Confert eciam vinū decoctōnis ei⁹ cū aniso cō-
tra grossam ventositatem. vnde yliaca passio sepe nu-
mero impregnari habet. Contra ydrosim de frigida
causa datur talis sirop⁹. ℞. floꝝ dauci. m. j. seminum
apii feniculi petrosilini. añ. ʒ. ʒ. ʒ. Radicū bulsti spar-
gi añ. ʒ. ij. buliantur in vino ⁊ aqua añ. lb. j. ad psum-
ptionē fere medietatis ⁊ colatū dulcoret cū parū mel-
lis despumati ⁊ fiat potus sumendus vt supra q̄ con-
sumpto sumant pillule de miserion. Et postremo ex-
hibeant dialacca vel diacoros pro cōfortatinis. Ta-
lis eciam potus iam dictus opitulat opilatōne sple-
nis ac epatis. ⁊ vias meatum vrinaz aperit. Talis
autem potus matricē mūdificat ⁊ extergit a suis sup-
fluitatibꝫ sine molestia miscēdo cū triffera magna ni-
colai. Vel fiat pessariū inde cū triffera cui misceat pul-
uis dauci ⁊ paz mirre in oleo buliendo ⁊ matrici ipo-
natur. Item cōtra viciū lapidis ⁊ contra strangurēā
et diffuriā valet vinū decoctōnis dauci. Plategari-
us. Pandecta. Serapio.

Diptamus

Diptami

Diptamus calidus ⁊ sic⁹ in tercō gradu i calidis lo
cis lapidos ꝑcipue repit. Radix diptami maioris est
efficacie q̃ herba. ⁊ radix i receptis repit. Eligēda est
radix que interi⁹ habz solidā substāciā nō perforatā
virtutē habz dissoluēdi cōsumēdi attrahēdi venenū
vnde ꝑcipue valz cōtra morsum aīaliū venenosorum
ipsa herba trita cū succo ceparū et applicata morsui
miro modo valebit. Potus eciam factus ex dipta
mo .et arthimesia .et sanamundi .et auriculamuris .

cum vino decoquendo valz vulneratis ab intra sumē
do 7 istū potum vulgares reputant p magis secre-
to 7 talis potus ab intra vulnerata membra consoli-
dat vt experientia docet. Sed puluis diptami cū ce-
rusa 7 paz terpentine miscendo in modū unguēti q ab
extra applicat vulnus cōsolidat. Item ad mēstrua p
uocanda 7 ad fetū mortuum 7 ad secūdinam educēdā
valet potus factus ex decoctōne diptami 7 arthine-
sie 7 abrotani cum vino 7 paz mellis despumati. Eo-
dem valet puluis diptami cū mirra 7 succo arthine-
sie miscendo in modū pessariū matrici īponēdo qd ef-
ficacia magnam habet in puocatōne mēstrui 7 ali-
orum vt sup. Confert eciam iam dictus potus cōtra
stranguiniam 7 dissuriā. vt vinū decoctōnis radicis
diptami cū succo absinthei cōtra dolorem stomachi
ex usu fungoz tactum. Item cōtra frigidū asina fiat
decoctō ficum siccat in vino 7 exprimat cui misce-
atur puluis diptami. Item decoctio diptami cūebu-
lo 7 apio in aqua 7 cū paz mellis despumati confert
cōtra ydopisum ex frigida causa. Item qn fricat cor-
pus in balneo cum decoctōne diptami valet contra
yetericiā. Item quando sternitur hec herba in do-
mo fngat anīalia venenosa. Platearius. Pandecta.
Serapio.

Esulamior kleiwolfwortz

Esula est calida et sicca in tercio. cui⁹ radix vsui medi-
cine competit habet virtutem purgandi flegma prin-
cipaliter et melancoliam. Confert esula contra febre:
quotidianam. similiter valet contra artheticas passi-
ones scilicet contra podogram. cirogram et contra
paralysin et contra yliacam passionē et ptra ydopi-
sim ex frigida causa isto modo. R. radice esule radi-
cis petrosilini. ebuli radi. acori. añ. ʒ. j. semis feniculi
seminis apij et anisi. añ. ʒ. ij. mastice cinamomi. añ.

℞. j. et his fiat decoctio in aqua ℞. ij. et cum zucchero dul
coretur colatum et fiat siropus sumendus ut supra
digestivus et laxativus. Et si delicati abhorrent
talem potum decoquantur radices esule cum carni
bus recentibus et uispassulis et aniso et de brodio
eius sumant et valebit ad supradictas passiones. vel
fiat claretum ex pulvere radices esule et alyis speciebo
scz cinamomo galanga aniso mallicis ꝛc. et erit min⁹
abominabile et magis delectabile. Et esula interdi
cta sit habentibus calidam complexionem et inducit
febrem potans eam. et inveniunt plures tale nocu
mentum in eius operatioe. Serapio Et precipue no
cet patientibus emoroidas. nam aperit venas ani et
inducit fluxum sanguinis earz qz vene ille de natura sua
sunt fluxibiles Et venas quas aperit etiam obstruit
sua stipticitate et siccitate et sic facit venas emoroida
les tumescere et ille medicine que laxant cum stiptici
tate et acuitate sicut esula et miserion faciunt hoc Se
rap. ca. de stebran. i. esula. Item in lacte esule non est
aliqua bonitas ymo nocet illi qui accipit ipm. Et me
dici viatores cum tali lacte multos homines interfece
runt ppter paucitatem scientie ipsoz. Et quesitum ē
ab eis que esset medicina quā dabant in potu denuda
bant lac esule fore cum olco sisamino myrtum et lara
bant aliquos vsqz ad mortem Serapio Pandecta
℞ latearius

Endiuiā   maijdiestel

Endiuiā est frigida et sicca in pino semina ⁊ folia me-
dicine comperunt, et folia vsui cibaz valent et marie
viridia sunt magne efficacie sed sicca nullius. Et diu-
reticam habet virtutem confortandi et ex frigiditate
alterandi. ideo valet contra opilationem splenis et e-
patis ex causa calida. Et valet etiam contra ycter. c ā
et simplicem tercianam et duplicem et contra calefa-
ctionem epatis ⁊ calidum apostema ad hec oia valet

sumato Recipiantur pillule sequentes R. masse pil-
 lularum de euforbio. Scropulos duos masse pil-
 lularum fetidaz. 3. j. turbit. 3. 5. zinzibenis. 3. iiij. misce
 malaxando cum siropo de scicados et fiant pillule.
 vij. vel. ix. Quibus pillulis sumptis sumat dyacastoreū
 vel dyancos nicolai p confortatiuis. Item contra
 ydropisum et yctericiam ex causa frigida si fiant ex opi-
 latione splenis et epatis talis congruit potus. R. eu-
 patorij saluie ebuli añ. m. j. seminum apy femiculi pe-
 trosilini añ. 3. 5. omnium fiat bulicō i vino et cu3 zu-
 cro fiat siropus sumendus ut sup. Deinceps sumant
 pillule de miserion. Et postremo recipiatur dialacca
 vel electuarium ducis p confortatiuis Item decoctio
 eupatorij et abrotani valet in alopecia et tinea caput
 inde lanando. Item succus eupatorii cū succo lappacy
 acuti et fumiterre cū oriuelle miscendo confert sca-
 biei et pruriti quando potatur cum aqua scabiose.
 Et succus eupatory cum succo lappacy acuti cū anru-
 gia veteri porci et paz salis omnis mutuo miscēdo
 cum paz sulphuris si placet i modum ungenti quo un-
 gat locus scabiosus et multum pdest. Item vinum d
 coctionis eupatory cum absintheo et paz zuci con-
 fert febribz chronicis et antiquis et si addat assaz vale-
 bit eo me ius. Confert etiam loca potius vinum deco-
 ctionis eupatory et anisi doloribz et plicribz intesti-
 ninorum. *Amicenna.*

Enula

Alant

Enula cuius radix p̄stat iuuamentum in medicina. ē
calida et sicca in secundo gradu et in ipsa est aliqua
humiditas superflua ppter hoc non calefacit corp⁹
statim quando ei occurrit. Confert omnibus lesioni
bus et doloribus frigidis et inflatōibus ventositatuz
Confert etiā dolori puenienti ex contusione lacerto
rum his omnibz succurrendum erit cuz emplastro fa
cto ex decoctione radice enule et yreos et radice
ipsius altee cum parum oleo lini iuniscendo

et predictis locis exhibendo et auxiliabit ip̄is. Con-
fert etiam omnibus p̄dictis d̄ causa frigida potus et
enula factus cum radice yreos et semine amili cum pa-
rum melis despumati miscendo. Confert etiam pre-
dictum emplastr̄ sciatice et dolori iuncturaz. P̄fesa-
tus etiam potus auxilium prestat mundificando pe-
ctus et adiuvat ad expuendum seu excreandum hūo-
rem flegmaticum in pectore peccantem et valet p̄tra
tussim et est bone operationis quando ei admiscetur
diayris salomonis. Et vinum decoctionis enule cum
cinamomo et galanga miscendo confortat stomachum
infrigidatum et cor. Elucēna capit̄lo de enula. et enu-
la est duplicis manerie sc̄z ortulana et cāpest̄ris. De
ortulana mens hic non versat̄. et vinum decoctionis
enule cum paz̄ zuci mixtum confert spiritualibz mem-
bris seu cordialibz. Iuxta illud. Enula campana red-
dit precordia sana. Contra dolorem stomachi et inte-
stinor̄ et p̄tra yliacā et strāgniriā et colicā passiones
valet talis tragea et frigida causa intelligendo. R.
enule campane cinamomi añ. 3. ij galange anisi liquiri-
ci j. añ. 3. j. radice yreos zinziberis añ. 3. 5. macis gari-
ofiloz nucis muscate añ. 3. j. omnia puluerisent 7 cū
sufficienti zūcro albo misceant̄ et fiat tragea Item qñ
bibit decoctio enule cum semine sparai et milie solis.
puocat urina et mēstrua P̄dandecta Serapio. 7c

Epatica

leberkraut

Epatica frigida est et sicca in primo gradu. Est herba in tra aquas crescens in lapidibus humidis. Et valz cōtra viciū epatis vñ denomiata ē. Et valet cōtra calefactōnem epatis et cōtra yetericiā: detur aqua decoctionis epaticae et endiuie cū zucro miscendo. Et contra easdem passiones et principaliter cōtra febrem tercianam continuam vñ interpellatam vicio epatis exuberanter calefacti vel apostemati fiat siropus talis qui maiorem prestat incolūmitatē predictis discrasiiis

R. succorum epatice. endiuie. lactuce. añ. lb. j. florum
violaz unaꝝ passulaz añ. ʒ. ʒ. prunoz damasceni nu
mero. viij. omnium fiat bulitō ad cōsumptōnē medie
tatis. coletur ⁊ colatū dulcorē cum sufficienti zūcro
albo et fiat siropus mane et sero sumendus p quali
bet vice in quātitate. ʒ. iiij. quo siropo cōsumpto far
macia sequens sumat. **R.** electuarii de succo rosaz. ʒ.
ʒ. reubarbar ʒ. j. spice. gra. iij. cassie fistule extracte. ʒ
iij. terant reubar. ⁊ spica ⁊ misceant cū supiore siro
po. ʒ. iiij. ⁊ fiat haustus tepide sumendus. Deinceps su
mat triasandali vel cōserua violaz p cōfortatūis.
Et ab extra epithimē regio epatis cū aq endiuie cui
admixtum est puluis sandali rubei. ʒ. ij. ⁊ ʒ. ʒ. spodi
puluerisati cū panno lineo in eo humectato applicet
epati pluribꝫ vicibꝫ. Item epatica scolopendria ⁊ en
diuia in aqua cocta cū paz zūcri dulcorando valz cō
tra opilatōnē splenis et epatis ex causa calida. Valer
eciam cōtra omnē egritudinē epatis ⁊ cōtra eiꝰ apo
stemata calida. **P**redictę herbe cōquassate ⁊ supposi
te epati cōfert in principio apostematis repenciēdo
Eadem emplastratō applicata matrici abscondit eius
menstrua. Similiter apposita calido apostemati sedat
eoz calefactionē.

Eleborus albus
nifwurtz

weis

Eleborus albus calidus est et siccus in tercio . cuius
due sunt spēs scz alb⁹ ⁊ niger . albus dicit⁹ qz eius ra
dix eristit alba vl̄ albū humore scz flegmaticū purgat
et nigra dicit⁹ qz nigrū humore vel melancolicū purgat
Et cū in medicinis repit⁹ eius radix in receptis intel
ligit⁹ . Et hic pprietates elleborialbi ponimus . Anti
qui autem utebantur elleboro albo in purgatiōibus

sicut ⁊ nos nunc utimur scammonia quia tunc erant
corpora fortiora ⁊ eius violentiam poterant sustine-
re. Nunc autē corpora humana debiliora sunt ⁊ elle-
borialbi violentiam tollerare nō possunt unde cū sum-
ma cura ⁊ moderna tempore danda est medicina elle-
borata. unde debilibz ac macilentis elleborus p̄cipue
albus ⁊ strictum pectus habentibz non debz dari. qz
cum violentia vomitum p̄uocat et similiter p̄ secessum
violenter purgat. sed fleumaticis facile vomentibz et
pinguibz potest dari. Item infusio elleborialbi p̄ no-
ctem in aqua feniculi que misceat cū oximelle valebit
multum feбри quortidiane de fleemate vitrio. Idem
confert aduersus arteticam passionē ⁊ podagram ⁊ ci-
rogam ⁊ cōtra palisum. Oximell. est decoctio facta
ex aceto ⁊ melle. Confert etiam ab extra applicare de
coctōne elleborialbi cū origano emplastrata mēbris
palericanis vel arteticā passionē paciētibz cui parā
muri admisceat de aqua salia ex piscibz sale p̄ditis ex-
tracta ut est aqua qua alleca cōdiri habet. Item pul-
uis elleborialbi mixtus cū succo psicay v̄l oleo ami-
goalay amaray auribz instillat⁹ valet cōtra vermes
aurium. Item elleborialbi decoctus ī limbo quo ab-
luat caput valet cōtra pediculos ⁊ su fures. Item p̄tra
scabiem valet ungentū factū ex ellebore albo ⁊ litar-
gio ⁊ oleo communī et aceto. Pandecta. Serapio
Platencius. Ad eluc. ⁊c.

Eleborus niger swartz niefwartz

Eleborus niger calide et sicce existit plexionis et si debite preparēt totum corpus rectificat et bonum colorem dat sanguinem bonificat. quia solutius est melancolici humoris. Et rectificatur si immitatur galline et cum ea bulliatur et addatur fenicul⁹ et illud brodium magnū pstat iuvamentū. Itē decoctō elebori nigri valet ad cutis defecatoz. Itē puluis tā albi q̄ nigri elebori corrodit carnē putridā i vlcenibz putri

dis. Pulvis etiam elleborinigrum virtus cum melle va-
let applicare fistulis et in tribus diebus possibile est
curare eam. Mandectum. Uterque elleborus tam albus
quam niger sunt absterline virtutis. ideo conveniunt in mor-
fea et lepra et scabie sed decoctio ellebori utriusque in
succo lappacii. acuti cum litargiro et pax mellis mi-
scendo. Acetum decoctionis utriusque ellebori confert
dolori dencium os tepide abluendo. Et in tali deco-
ctione misceantur pisa vel frumentum et propineet co-
lumbis in cibo occidit eas. Item elleborus niger est
ca. et sic. in tercio Mandectum. Et est subtilior solus
tius melancolici humoris et corrosivus carniū putri-
daz in ulceribus. et dicitur quod quando nascitur elleborus ni-
ger apud radices arborum sunt fructus illius arboris
solutivi. Contra vermes aurium pulvis elleborini-
gri misceatur cum succo absinthii et guttatum et tepe-
de auribus instilletur et confert. Item infusio radices el-
leborinigrum cum semine feniculi aut petrosilini in aqua
scolopendrie cum pax zuchi miscendo coleram et fle-
gma per ventrem purgat. purgatio illa melancolicis
epilepticis arthriticis et paralyticis medicatur. Et pessa-
rium factum cum melle et elleboronigro menstrua pro-
vocat et abortum facit. Mandectum. Johannes mesue di-
cit album elleborum debere vitari. quia prefocativus et
venenum corpori.

Ebulus

arich

Ebulus est calide ⁊ sicce cōplexionis. qz virt⁹ eius de
 siccatur ⁊ incarnatur et resoluunt resolutōe tempata. Ra-
 dices eius ⁊ folia sunt ea que in via medicine valent^r.
 Item multum resoluunt ⁊ aperit ideo puocat mēstrua
 fiat fumigatio cū ebulo ⁊ arthimisia ⁊ abrotano ī vi-
 no decoquendo circa matricem applicando.
 Item ebulus valet contra podogram inflatam vel
 alia membra inflata ex materia flematica.

Rebuli florum canomillaz melliloti añ. m. j. fursu-
ris tritici. m. ij. bñiantur in lixivio et cum eo ter aut q̄
ter i die lauent pedes aut pars inflata et pfert Suc-
cus etiam ebuli cum aqua salsa valet contra arcticā
et cirogram et podogram ab extra applicando. Con-
fert etiam vinum decoctōis radicis ebuli seminum fe-
niculi petrosolini et apiij in yoropisi de frigida causa
et in tali diserasia erimum remedium est. Pandecta
capitulo de ebulo Item succus ebuli in aures imissus
sonitum eaz p̄pescit et vermes aurium cum succo ab-
sinthei miscendo occidit. Succus ebuli morsibo vene-
natis occurrit. Et sanguinem et lac congelatū soluit
Et sanguisugas occidit succus ebuli bibitus. Et vinuz
decoctionis eius cum liquiritia tussim antiquam com-
pescit et squinantia singulararem prestat effectū Suc-
cus ebuli cum aqua plantaginis cuz paz piretri ⁊ pa-
rum mellis rosati miscendo i modum gargarismi. idē
phibet reuma fluere ad guttur. Confert etiam idem
ad dolorem dentium os abluendo. Idez subuenit vni-
le p̄pendenti Item aqua decoctōis radicis ebuli cū sco-
lopendria spleneticos mire iuuat. et vinum decoctō-
nis eius et apiij calculosis p̄dest Pandecta

Edera terrestris grūdreb

Edera terrestris quantum ad eius folia vsui medici
ne competit Iteꝛ folia eius cum aceto cocta cū foli
is altee et radice acoꝝ splenem tumentem attenuat.
Istomodo dispensando R. succi edere terrestris succi
scolopēdie. añ lb. ʒ. altee farine fabaz radice acoꝝ
añ ʒ. omnia contusa buliantur cum succis et parum
aceti quo emplastretur splen tumentis et confert
Sed ab intra sumendo confert sequens potus tume
factioni splenis et omni opilationi splenis. et alijs

discrepans vicio splenis pueniētibz ut febris q̄ntana
ydropisis yctericia nigra a causa frigida. R. succorū
edere terrestris scolopendrie añ. lb. j. folioz extremi
tatum absinthei asari floz centauree añ. m. s. floz bo
raginis vuaz passulaz folioz sene añ. ʒ. s. epithimi
culcute seminum anisi apij feniculi petrosilini radi
cum brusci spargi añ. ij. liquiricie. ʒ. s. omnium fiat
bulicio cum lb. j. vini albi et paz aceti ad consumpti
onem fere medietatis colet et dulcoret cum sufficienti
zucro et fiat siropus quo utat tepide mane et sero p
qualibet vice ī quātitate mediij cippi vel. ʒ. iij. s. quo
consumpto sumatur tale purgativum. R. electuarij.
hamec mesue. diaturbis. dialcene añ. ʒ. ij. cassz extra
cte. ʒ. s. misce cum siropo iam dicto et fiat haustus.
Sed p confortativis sumantur diacorus vel diacap
pere vel diacalamentum postremo applicet ēplastz
p̄dictum supra splenem tepesactum primo regionem
splenis ungendo cum ungento dialtee desuper appli
cando emplastz. Item succus edere naribus infusus
purgat caput et dolorem capitis mitigat. Et succus
cum herba auri dextre infusus sinistro dēti dolenti me
det. Item decoctio edere in lixivio cum corticibz nu
um nondum maturaz nigrescit capillos Addecta:

Hedera arborea ebich

Hedera arborea ab herendo est dicta eo q̄ arboribus
 adheret. vel dicitur ab eo q̄ a capris edūc̄ et ip̄is lac
 multiplicat Radix eius frigide est nature et frigidam
 inducit esse terram ubi crescit virorem seu viriditatē
 diu seruant folia eius Et est amari et stiptici saporis .
 Hedere aut̄ due sunt spēs sc̄z alba et nigra siue mascul⁹
 et fēma Hedera alba fructū d̄fert albū et niḡ niḡ et eda

coronari solebant poete in signum viuacis ingenij et
subtilis. Unde albertus magnus alexander suos mi
lites coronauit. Est autem talis edera arbor ut dicit
plinius multum in altum se extendens q̄ diu inuenit
arbozem vel muz p quem serpit radicola seu ramosa
habens folia intercisā et angulosa. gramis. odoris. et
amari saporis sub cuius umbra latent vermes. Edera
q̄uis sit amara utilis est medicine. Nam virtus inest ei
stiptica et constrictiua ideo dissintericis medet̄. Item
succus eius mixtus cum oleo amigdalaz amaraz au
ribus immixtus iuuat contra sorditatem. Idem succ⁹
naribus instillatus caput purgat. dolorem eius miti
gat. et contrarijs est composita et ideo in causis con
trarijs operat̄ ppter quod virtutem habet. maturati
uam attractiuam mundificatiuam ⁊ mitigatiuam iso
bircus nutritus edera arborea eius sanguis acquirit
pprietatem diureticam ad frangendum calculum i re
nibus et vesica. Est autem quedam species edere super
cuius folia ros inuisat ac in laudanum conuertitur
cuius virtus magna medicis expit̄. Nam fum⁹ ei⁹
menstrua prouocat et educat et secundinas expellit.
Serapio

fumus terre erdrauch

Fumus terre calidus est et siccus in secundo gradu. Pandecta et dicitur fumus terre quia generat a fumosi-
tate grossa a terra resoluta et superficie terre adherens
et quanto viridior tanto efficacior existit et ericcata
nullius virtutis. principaliter purgat melancoliam.
secundo flegma salsum et coleram et est diureticum.
Unde decoctio eius cum alijs appropriatis valet le-
prosis et ydropicis de frigida causa. Recipe succi fu-
mi terre. lb. j. extremitatum absinthii florum ceterauree

florum boraginis añ. m. ʒ. radices esule polipodij ra-
 dicis ebuli añ. ʒ. j. cuscute epitimi folioꝝ sene añ. ʒ. ʒ.
 seminum feniculi petrosilini lenistici apij mirabolo-
 uoꝝ kebuloz indooz añ. ʒ. ij. liquiricie. ʒ. j. omia gros-
 so modo contundant et buliant cum aqua simplici lb
 j. ʒ. cum paz aceti ad consumptionem medietatis co-
 let et dulcoret cum zucro et fiat siropus qui sumatur
 mane et sero tepide p qualibet vice in quantitate me-
 dy ciphi Quo consumpto sequentes pillule sumant
 R. masse pillulaz de miseron. ʒ. ij. masse pillulaz de
 fumo terre. ʒ. j. turbit. ʒ. ʒ. granoz conidii numero
 v. zinziberis ʒ. ii. j. miscemalaxando cum siropo de fu-
 mo terre et fiant pillule. ix. Postea sumant dialacca
 vel diacostum vel diacoros p confortativis. Lō fert
 etiam succus fumiterre cum sero caprino cum mirabo-
 lomis miscendo cum p̄dictis passionibus Item succ⁹
 fumiterre cui misceat pnluis milii solis vel saxifrage
 et confert puocando urinam. Item succus fumiterre
 valet ad putrefactionem oris et gingivarum os cum eo
 abluendo Item succus fumiterre cum zucro valz ad
 opilationem splenis et epatis de frigida causa Item
 succus fumiterre cum sulphure et oleo lauri valet co-
 tra scabiem Pandecta Platearius

feniculus

fenchel

Feniculus est calidus et siccus in secundo gradu Virtutem habet diureticam. Semen et folia et radix eius usui medicine competunt. Item aqua feniculi sua proprietate clarificat oculos cum thucia et lapide calan maris pulverisatis miscendo fiat inde collirium Et serpentes exeuntes de cavernis habentes malos oculos vadunt ad feniculum Item semel feniculi vel radix vel folia eius comeste facit mulieribus augmentare lac

Item decoctio seminis vel radicis feniculi cū semine
petrosilini et milij solis et sarifrage in vino puocat
urinam et menstrua Item vinum decoctionis feniculi
et brusti spargi leuistici confert opilationi splenis et
epatis. Idem est resolutiuum ventositatum. Item cō
tra morsum animalium venenosoz valet decoctio fe
niculi cum cepis in modum emplastri loco applican
do Idem valet contra morsum canis rabidi Itē vi
num decoctionis feniculi et mente digestiuam confor
tat et nauseam sedat ex causa frigida puenientē Itē
vinum decoctionis feniculi valet difficulter urinātibz
et contra stranguriam et dissuriam ꝛc. Item vinum
decoctionis feniculi cum radice hermodactuli et radi
cis esule cum zucro miscendo confert contra ydopi
sim ex frigida causa Item succus feniculi soli exposi
tus ꝑ viginti dies valet contra pannum vel maculaz
oculoz Et contra eoz oculoz pruritus certum ē re
mediu. conficiat ꝑaz aloepatici cum succo feniculi
et ponat ī vase eneo ad solem ad ꝑ. dies et ponatur in
oculis more colirij. Platearius. Itē feniculi vsus fre
quens tarde est digestionis licet conferat nausie et in
flatōi stomachi tamen malum prestat nutrimentuꝝ
Auicenna capitulo de femiculo Itē ī febribz chronicis
seu inueteratis valet aqua decoctionis feniculi petro
silini et radicis esule cum parum zucri miscendo Itē
decta Platearius Auicenna

fragaria

erperkrut

Fragaria est frigide complexionis. Valet contra a-
 postema gutturis isto modo. R. succi fragarie et aq̃
 plantaginis añ. ʒ. iiii. mellis rosari. ʒ. j. succi mororum
 celli. ʒ. ʒ. albi greci balastie añ. ʒ. j. fiat inde cum paz
 aceti gargarismus. Item aqua decoctionis fragarie
 valet contra sudorem et calorem. Et si in tali decocti-
 one fragarie dissolueretur dragantum valet contro
 sitim. Confert etiam vinum decoctionis fragarie et se-
 minis petrosilini et saxifrage contra calculum & tali

potando. Item succus fragarie cū melle rosaz valet
ad ulcerationem oris. Et fragaria sumpta cum bo-
ragine in cibis generat bonum sanguinē. Succ² ecia
fragarie cum cinamomo sumptus valz cōtra fetorē
oris. Idem valz p dolore capitis et corde. Item ole-
ra facta ex folijs fragarie et bletibz et boragine cum
vuispassulis valent cōtra ethicam. et succus fragarie
cum folijs fragini mutuo decocta in modū emplastri
valet ptra fracturā cruris qz cōsolidat Idē ēplastrz
cū folijs altee incorporatū p^t p^tusioz i corpore in mē-
bris a casu vel p^tusione factā multū pdest. Itē oīa
vulnera cū succo fragarie limit a cōsolidat et si quis fu-
erit lesus quantum ad mēbra interiora succus fraga-
rie cum succo p^tsolide minoris mixt⁹ cōsolidat vulne-
ra ibidem discōtinuata si sumatur in potu. Prodest
eciam mulieribz ptra nimium fluxum menstruoꝝ cum
succo plantaginis mixtum.

fraxinus

espenbaum

Fraxinus frigidus et siccus in secūdo. Virtus eius est
que cum fuerit recens conglutinat vulnera recencia
et aqua in qua folia recencia fraxini cum radice eius
sint cocta in modum emplastre confert fracture ossi-
um ipsa cōglutinando ⁊ cōsolidando. Item vinū de
coctionis corticis fraxini et cortici tamarisci datum i
potu infallibiliter splenem attenuat. Iſam res pro-
bata est q̄ si detur porcello bibere aliquibus diebꝫ et

interficiat minimum inuenies splenem. Pandecta ca-
pitulo de fraxino. Item valet ptra dissinteria et liente-
riam et fluxum ventris aqua pluuialis decoctois cor-
ticis fraxini et seminis plātaginis. Et ex tali decoctōe
fiat fomentū cum spongia sup intestina valet simili
contra predictas passiones. Idem applicatur cū spō-
gia sup stomachum addendo paz aceti valet contra
vomitum ex debilitate virtutis contentine. Item ex ci-
neribus corticum fraxini et succo lappacij acuti cum
paz olei laurini et paz argentinini. mutuo miscendo
in modum ungenti qd valet scabiosis. Item. 3. j. 5. pul-
ueris corticis fraxini cum vino miscendo purgat flec-
ma Serapio capitulo de fraxina Et humiditas que
reperitur in capitibz que in principio nascunt in ra-
mis quando apparent si limiat facies cū ea humidita-
te abstergit maculas fedas faciei Et ex illa criccata hu-
miditate generant animalia que assimulantur inimicibus
Item folia fraxini ptra venenum sunt vtilia. Nam suc-
co exp̄sso et potui dato contra serpentes seu venenū
summum opifex est. Et tantam habet virtutem vt ser-
pentes eius umbram matutinam vel vespertinam nō
atingant. Qd si iter ignem et folia fraxini ponatur
serpens in ignem plus q̄ i fraxinum fugient. Warbo-
lomens anglicus dicit de proprietatibz rerum

Grana solis steinbrech

Grana solis. i. milium solis est calidum et siccum in tercio.
 eius semen est maioris efficacie et album rotundum et lapi-
 dosum. nascitur in locis asperis et altis. Virtus semi-
 nis eius est puocativa urine et fractiva calculi. idem vi-
 num decoctionis milij solis et seminis feniculi petrosi-
 lini puocat urinam et fragit lapide. Sed fiat potius in
 de qui melioris est efficacie. R. succi milij solis aqua-
 rum feniculi. petrosilini an. lb. s. seminum milij solis
 sarifrage. alkekengi apij an. s. s. radicem brusci spargi

añ. 3. ij. seminis melonū sanguinis hirci añ. 3. j. omnia
cōtusa bulliātur in vino. lb. j. 5. ad cōsuptiōē fere me
diētatis cōtām cū zucro dulcorecur et fiat potus ma
ne et sero sumendus. Itē vinū decoctionis mily sol
vel pulvis mily solis in cibis mixtus soluit strangū
riā et diffuriā et yliacā passiones. Serapio auctorita
ter af. q. pulvis mily solis mirabilis est in. puocatiōe
vrine et mēstrui et frāgit lapidem in renibus et vesica
quocūq; modo sumatur. vel in via cibi aut decoctio
nis aut tragee. Item tragea cōmunis exhibita cibis
mixta cū milio solis miro modo cōferre habet tum i
puocādo urinā tum in purgādo menstrua et frāgen
do calculū in renibus ac vesica. R. seminū mily solis.
saxifrage alkakege seminis spargi apy 2 melonis añ.
3. j. cinamomi gariofoloz macis galange sanguinis
hirci añ. 3. 5. zucri albi quartā. lb. misce et fiat tragea
in vino amministranda vel in via cibi. Et melius va
lebit āministrare trageā tpe necessitatis i balneo aque
dulcis cū aqua feniculi vel rassani maioris. Et i aqua
balnei sint cocte tales herbe vt puta absinthēū. fenicu
lus petrosilinū. tanacetum flores camomillaz Plate
rius Pandecta Serapio 7c

Galletricum Scharlach

Galletriu alio nomine ceptum galli. callidum ē sic-
cum. De proprietate galletrici est purgare matricem
potum inde faciēdo. R. succi galletrici. succi arthime
ſie añ. lb. abrotā. ſeminū feniculi anīſi petroſilini añ.
m. ꝯ cinamomi galangi añ. 3. ꝯ omnia buliantur in vi-
no ſufficienti ad conſumptionem medietatis. colatum
dulcoretur cum melle ſpumato ⁊ fiat potus ſumēdus

mane et sero ad placitū quo potu cōsumptio sequēs
enformatū conferre habet. R. gere pigre galieni. 3.
iij. diafeminionis. 3. j. cassi extracte. 3. 5 misce cū predi
cto potu et fiat haustus Deinceps sumantur diambra
vel electuariū de gēmis vel zucrū regal pro conforta
tinis. balneū etiā aque dulcis cū suis herbis appria
tis postremo conferre habet matricē mundificatam a
suis fecibus magis aprando ad eius cōceptionē. Her
be cōueniētes matrici in balneo sint mellissa matri
caria arthumelia galletrici yso pus organū menta ꝛc
Item post balneū sumatur. 3. j. demetridato enz aqua
arthumeli et in presenti casu multus valebit. Et aliis
diebus fiat fomentū cū decoctione galletrici et arthi
mesie et matricarie ꝛc in vīno cocta matricē inde fo
mentando istud crebre fiat et eo melius aptabis ma
tricem infrigidatam ad potentiam conceptionis. Et
ad cibos misceatur zucrū regal vel tragea cōis p cō
fortatōe stomachi et alioꝝ mēbroꝝ ꝑ latearius.

Garioffilata Garioffel kraut

Garioffilata calidā est et sicca in scdo. et ista herba magnā habet efficaciam scdm folia maiore q̃ scdm radices. vnde folia non radix in medicina poni debēt et recentia maioris sunt virtutis q̃ exsiccata. Habet autē virtutē dissoluēdi p̃sum̃di ap̃ēdier garioffilata ṽz qz habz odores similē garioffilis. fomentū factū ex vino decoctionis garioffilate et galletrici et arthimēsie mēstruū puocat. Et suppositorium vel pessarium factū

ex succo garioffilate et arthimessie cū mirra miscendo
valet ad idematrici applicādo. Itē vinū decoctio-
nis garioffilate et mente cuz galanga miscendo valet
ad cōfortādiū digestiua et cōtra dolorē stomachi et ī
testinorū et cōtra v̄tositates ex frigitate. Itē vinum
decoctionis garioffilate et coriandri p̄parati valet in
doloribus capitis ex v̄tositate ex stomacho puenien-
te. Itē garioffilata sua aromacitate emendatur in pas-
sionibus cordis. Vinū ergo decoctionis garioffilate
cū cinamomo et macibus miscendo valet cōtra cor-
dis discasiā. Itē succus garioffilate mixtus cū parū
viridis eris fistulis iniectus curat eas. Itē vinū deco-
ctionis eius et cimini et scabiose cōfert ī colica et yli-
aca passionibus. Et succus garioffilate cū aqua plā-
raginis miscendo est siccatiue virtutis et scdm ventrē
renmata sufficienter sistit. ¶ Anodecta capitulo de ga-
rioffilata.

Genciana**Encien**

Genciana calida est et sicca in secundo gradu. cuius herba eodem nomine appellatur. Et eius radix usui medicinie composita. Unde radix non herba in medicinis ponitur. Et genciana multam habens amaritudinem bona est. et parvam amaritudinem abiciens est. Dabet enim virtutem dissolventi consumendi et attrahendi et est diureticum. Chinum decoctionis eius radice et radice preos cum liquoricia valet contra inueteratum asma

Alid idem valet emplastrū factū de puluere gēciane ⁊
radicē yreos cū melle miscēdo pectori applicādo. vel
ungatur pectus cū ungeto dilatee cui misceat puluis
radicē yreos et magnū prestat p̄sidū. Item epilepticis
cōfert puluis genciane cū aqua maiorane. Et puluis
eius datus cū succo mente ī potu p̄dest morsui anima
liū venenosoz. Et puluis genciane mixtus cū succo ce
paz valet cōtra morsū reptiliū animalū vulnere sup
ponendo. Item puluis genciane cū puluere abrotāi
cū succo arthimēsie et paz mellis fiat pessariū matrici
supponēdo ad p̄uocādonem menstruū feni mortuū et se
cūdinā et miro modo cōferre habet. Platearius. Et
virtus eius magna existit aperiendo opilationes. Et
quando sumitur succus genciane vel aqua decoctiois
eius cum cinamomo p̄dest dolori lateris et torsioni
neruoz et eoz corrosioni ⁊ dolori epatis ⁊ stomachi
Et puluis genciane mixtus cū puluere aloepatici cu
rat vlcera corrosiua ⁊ fraudulenta. Et succus abrota
ni cū puluere genciane mixtus aufert morpheā albam
Serapio Pandecta.

Benesta**Ginst**

Benesta est frutex calide et sicce cōplexionis i secdo gradu et ponit flores citrini coloris siles figure lūe Et sem eius est calidus. Et in flore eius ⁊ stipite ē humiditas supflua cū virtute in se ipsa quare multiplicat vomitū. Et sunt omnes ptes eius cōturbariue in se ipsa ne subtilitatiue et pnotatiue. Nocet stomacho ⁊ cordi. et cū melle ros tollit eius nocumētū et cū mastice Semen antez eius ppinandū est cū aqua mellis rosaz aut cū semine anisi aut feniculi aut anferūt nocu

mentum floꝝ vel seminũ geneste. Et flos geneste deco-
ctionẽ mediocriter sustinet. semen autẽ eius plus susti-
net. Est autẽ alia que vocat̃ genestra frigide ⁊ sicce cõ-
plexionis filis geneste superiori sed minor est et habz
stipites minores et angustiores et albũ florẽ facit. ¶ Ad
decta hec dicit capitulo de genestra. Et diasconid. sili
capi. dicit q̃ semen genestre et flos bibitus cũ mulla
humores vomitibus purgat. Iohannes mesue dicit p
vomitũ ⁊ p vètrẽ educit flegma et p iūcturās forti mo-
tione materias educit. Et mūdificat renes ab omni-
bus supfluitatibus et puocat urinā fortiter. et fran-
git lapidem in renibz et vesica ⁊ neqz pmittit materiā
figi in eis neqz lapidẽ cõdensari. Ad hec oia pot⁹ ex
semine et floribz geneste factus cõferre habet isto mo-
do. R. floꝝ geneste et seminis eius et seminis anisi et
feniculi añ. m. ʒ. radicũ spargi et petrosilini añ. ʒ. ʒ. ʒ.
mastice. ʒ. ʒ. fiat oĩm decoctio i vino et aqua añ. lb. j
ad consuptionez terciẽ ptis et colatũ dulcoretur cum
melle ros et fiat potus sumendus ut ʒ. Idem valet
ad apostema splenis. Itẽ aqua decoctionis floꝝ ⁊ se-
minis eius cũ aqua plātaginis valet cõtra dissinteriā
Et fomentũ ex tali factũ valet ad cõstringendũ fluxũ
menstruoz. ¶ Ad decta.

Gramen

gras3

Gramen ē frigidū et siccū in principio primi gradus.
 Aqua decoctionis eius et radic. petrosilini valet con-
 tra diffuriā si bibatur et frāgit lapidem et curat vulne-
 ra vesice et puocat urinā et ē conglutinatiua ⁊ curat
 reuma vētris. Item succus graminis vulnera recētia
 dū sunt sanguinolenta cōglucinat. sed semen eius puo-
 cat urinā ⁊ desiccāt qđ currit ad stomachū ⁊ intestia ex
 humiditatibz qz virt⁹ ei⁹ ē testificatiā sine stipricitate

Item radix eius est sanguilentoz vlceꝝ consolidatina
ipsa radix cū succo eius desup cathaplasmata ⁊ id cō
fert. Item elixatura graminis torsionibus ventris
et dissurie medicatur vulnera vesice optime curat et
calculos frāgit et urinā puocat. Canes quādo volūt
se purgare hāc herbā māducāt. Itē in splenis doloꝝ
re valet vinū decoctionis graminis et scolopendrie ⁊
radicis fragini cū paz zuci miscendo et potū talem
administrādo Sed talis decoctio sine zucro valet ip
si spleni ab extra applicādo ipm splenem fomētando
inde mox senciēt beneficium Pandecta capitulo de
gramine. Et Auicenna eodē capitulo dicit. Gramen
facit coherere plagas seu vulnera sanguinea. Et de
coctō e⁹ cū diptāo et semie petrosilini sanifrage i vi
no extrahit lapidē. Et semen eius in vino decoctū vl
aqua puocat urinā puocatione forti et abscondit vo
mitū et fluxū ventris Pandecta aucte galieni. Item
succus graminis cū paz abrotani puluerisati et parū
mellis in potu datus valet cōtra vermes seu lumbrī
cos a proprietate. Sed ab extra valet succus eius cū
felle thaurimixtus in testina ungedo. Itē succus gra
minis cū herba et paz aceti valet cōtra ignē sacrum.

Hermodattulus   zitlos

Hermodattulus est herba que florescit in fine autū
 ni. et quidē habet florem albū et quidē ad nigredinē.
 declinantē. et est quidā dattulus habens florē rubeū.
 sed albū florē deferēs est melior. alij sunt tanq̃ vene-
 na. Et est calidū et siccū citra scdm gradum Eluicēna
 scdo libro ca. de hermodattulo. Et solutione concit
 fletina a iuncturis. et est medicina cōferens arthriticis
 passionibus. Et quia nocet stomacho et nauseam pre-
 stat et ventositates impregnat. ideo valet radici her-

modattuli miscere zinziber et masticem et cuminum et
dos eius ē a. 3. j. ad. ij. Adesue. Nec radix si crude co-
medat occidit strangulando sicut fungus occidit Se-
rapio eodē capi. Ne aliquis erret comedēdo radicem
bermodattuli loco cepaz qz est dulcis ⁊ delectabilis
saporis. Et radix cōfert illis comedētibz fungos ma-
les. est eis summū remediū. Itē albus est bonus po-
dagre sed rubens occidit. Serapio. Itē cōfirmat me-
sue. Et radix bermodattuli puluerisata ericcat vlce-
ra antiqua et abstergit ea cū paz melle miscendo. ⁊ est
cali. et sic in scio Adesue. Et radix bermodattuli v3 va-
riolis. Et melior ex eo est qui est albus exterius. Mi-
ger vero et rubens sunt ambo interficientes. ⁊ eius ra-
dicis nimius vsus facit commonere sanguinē et indu-
cit eius adustionē et nocuientū magnū et egritudines
sicut erisipilam in capite ⁊ alyz ptibus corporis Se-
rapio. Itē radix eius habet virtutē attrahendi consu-
mendi et dissoluēdi. Et. aqua feniculi decoctionis ra-
dicis bermodattuli valet in yliaca et colica passioni-
bus febre nō cristēte acuta. Et puluis radicis eius va-
let benedictē lassarue miscendo purgādo humores in
articulis peccantes. Et puluis eius cū sapone valet fi-
stulis imponere Platycarius.

Jusquiamus Bilfenkraut

Jusquiamus est frigide et sicce cōplerionis. Et ex eo deterius et fraudulēcius est nigrū deinde rubrum. sed albū est magis incolume. et est io qđ administrat. Si autē non reperitur albū administratur rubrum et alietur nigrū semper. Nigrū est frigidū et siccū in fine tercy. et albū in principio ipsius Avicenna caplo de insquiamo. Et est stupefactiuū et abscindit fluxum sanguinis. 7 sedat sua stupefactione dolores percussos et

sedat dolorē apostematū calefactorū p̄ter naturaliter
ideo valet erisipile eius succus cū parū aceti. Et suc-
cus eius cū furfure tritici et parū aceti valet contra in-
flationē et dolorē testiculorū. Et succus insquiami cū
succo herbe palisis cū quo epithimetur locus doloro-
sus artetice passionis et magnū p̄stat iunamentū et bi-
batur. Et de semine albo cū ydromelle ante et eo me-
lius valebit. Item succus vel oleū eius sedat dolores
auris tepide imponēdo. Et succus eius cū aceto vel
vinū decoctionis eius cū aceto et piretro valet dolori
dentiū. Et succus eius cū aqua rosarū applicatus frō-
ti inducit somnū. Et si ex foliis ipsius comedatur ali-
quid cōturbat rationē. Item succus foliorū ipsius lini-
tus sup oculos sedat eorū dolores et p̄hibet fluxū hu-
morū ad oculos. Et fit ex foliis insquiami emplastrū
cū parū aceti valet apostematibus mamillarū. Et eius
succus cū foliis insquiami mixtū in modū pessarii va-
let dolori matricis et abscondit fluxū mēstruorū. Item
usus eius ē venenū quo ratio p̄miscetur et destruit me-
moriā et inducit inaniā. Item contra instanciā vigilia-
rū in acutis febribus valet inducere somnū fomentā-
do pedes et tempora cū aqua decoctionis foliorū ins-
quiami sed ad frontē addatur lac mulieris cū albū-
mine oui et parum aceti. Platearius

Ysopus**Ysop**

Ysopus alius est montanus alius in ortis repletus calidus est et siccus in tercio gradu. Confert pectori et pulmōni et contra asma et tussim antiquā. Decoctio ysopi et yreos cū ficibus et liquiricia isto modo. **R:** folioꝝ ysopi mellisse añ. m. j. radicuꝝ yreos et lily añ. ʒ. ij. liquiricie emule campane añ. ʒ. j. ficuū numero ix. omniū ꝑꝛusoz fiat decoctio in vino et aqua añ. lb. j. ad consumptionē tercię ꝑꝛis colatū dulcoret cū zucro vel melle despumato et fiat potus sumendus mane ⁊

sero tepide p qualibet vice i quātitate medy cipi q
 consumpro sequentes pillule sumant. R. masse pillu
 laz de agarico. ℞. ij. masse pillulaz agregatiuaz. ℞. j.
 agarici ℞. ʒ. salis gēme q. j. misce cuz siropo de ysopo
 et fiant pillule. ix. Deide sumant dyasopum vel oya
 prassum vel dyadragantum calidum p confortatinis
 hec omnia valent p̄dictis discrasys a causa frigida p
 uenientibus. Item vinum decoctionis ysopi ⁊ ficuū.
 sicca ⁊ et liquiricie valet contra tussim frigidam Vinū
 eciam decoctiōis ysopi et ficuum et seminum feniculi
 petrosilini valet doloꝝ stomachi et intestinoꝝ. Et si cū
 his decoquitur arthimisia mudoificat matricem a su
 is supfluitatibz frigidis. Et fomentum factum ex deco
 ctione folioꝝ ysopi et arthimisie et abrotami in vino
 valet matri a suis supfluitatibus mudoificādo ⁊ ab
 stergendo. Item contra catarrum frigidum et casum
 vuule fiat gargarism⁹ ex decoctiōe ysopi et floꝝ rosaz
 et piretri cū vino et paz aceti. postea vuula subleuet
 cum digito et super spergatur pulvis zinciheris et pi
 retri. Aulicenna.

Ireos vel iris   swertel worcezel

Iris et yreos cōueniūt in folys et differunt in floribz
 Unde versus Iris purpureā florē gerit yreos albus
 Gladiolus croceū sed spatula fenda nullū. Et aliōū et
 siccū ē in fine tercij Radice utimur in medicinis. Et
 una radix p alia potest poni Platearius. Virtutem
 habēs diureticā dissolutiuam et aperitiuam ideo va
 let contra opilationem splenis et epatis renum et ve
 sice et contra vicium pectoris et pulmōis et stōachi et
 intestinorum ex ventositate et contra ydropisum ex

causa frigida. p hys omnibus discrasys pdest vinum
decoctionis radicis yreos ⁊ yfopi ⁊ seminu feniculi pe
trofilini anisi liquiricie cū parū mellis desp umati mi
scendo. Item puluis radicis yris pdest ulceribus pu
tridis qz carnē mortuā ⁊ putridā et supflūā corrodit
Et puluere radicis yreos et thucie cū aqua rosaz vel
feniculi fiat colliriū ⁊ valet ad pānū oculoꝝ. habet eti
am virtutē absterfinā ⁊ mūdificatiuā et digestinā idō
succus radicis eius et paz pulueris esule cū aqua mel
lis miscendo purgat flegma grossum et educit ipsum
Et aqua decoctionis radicis yreos cum parū ellebori
albi et ceruse. faciē mūdificat eius pannū et lentigio
nes auferendo. Itē succus radicis yreos mixtus cum
melle ros. vl puluis radicis ei⁹ cōfert ulceribus sordi
dis et facit nasci carnē in fistulis et alijs vlcenibz. Itē
puluis radicis eius cū anrugia porci mixtus lenificat
duricies et apostemata grossa et scroffulas. Itē eius
oleum valet in spasmo et paralisi et sciaticae et cōtriti
oni lacertoꝝ. Itē aperit etiā orificia venaz emoroi
daz et aufert geomorreā et pollutionē et puocat mē
strua cū vino decoctionis eius. Itē eius oleū cū oleo
rosaz et paz aceti remouet sodam. Et puluis eius fa
cit sternutationem Aliicenna

Juniperus kraidentber

Juniperus est calidum et siccum in tercio gradu cum reperitur in receptis fructus intelligitur habet autem virtutem dissoluendi et consumendi Et valz cōtra fluxum ventris escāmonea vel alio acuto laxatiuo adherente villis stomachi et intestinoꝝ fiat decoctio Juniperi in aqua pluuiali et patiens se submergat in tali aqua. vsq; ad umbilicum Et vinum decoctionis Juniperi et radicis yreos confert stranguirie ⁊ diffurie et yliace passioni Item oleum iuniperi efficax

cissimum est contra quartanam ex melancolia. detur
oleuꝝ in quantitate. 3. 5. in cibo vel alio modo mate
ria digesta. Ungantur etiam partes dolentes in ylia
calet stranguires passionibꝫ. Et contra epilepsiā un
gatur spina dorsi. Idem valet contra quartanam ut
supra ungendo spinam dorsi et pullum manuuꝝ aũ
porisummi p̄ horam. Item val et etiam oleum Juni
peri contra vicium lapidis iniciat p̄ siringam. Contra
asina inueteratum ex frigida causa. Dentur fructus cū
ficibus siccis. Vel detur vinum decoctionis fructuū
Juniperi et ficuum siccat et liquiricie. Platearius :
Oleum etiam valet contricōi lacertoz et doloribus
pectoris et in tussi cum oleo amigularum dulciū mi
neram pectoris circa ignem ungendo. Oleum etiam
ipsius valet doloribꝫ iuncturaz. Vinum decoctōis iu
niperi aperit opilatōnes circa stomachuz factas r̄ma
triciis et confert doloribus eius. et fomentet matricē
cum decoctōe iuniperi et arthimēsie et radicis yreos
et mundificat matricē puocando menstruum. Oleuꝝ
expellit nocumentum puncture animalium veneno
soꝝ ungendo locum puncturę ipso oleo. Amicēna. e. c.

Thuringus

Krustdistel

Thuringus est calidus et humidus in primo et humiditas amplior est caliditate sua .et usus radices in melle condite augmentat multum sperma et auget in coitu et ad virge erectionem et prestat bonum nutrimentum Serapio eodem capitulo et Aenicenna. Et radix yriugi cum aliquali specie aromatica comeditur aut cum melle aut zucro et cinamomo conficiatur . Thuringus est species spine cuius folia apponuntur oleribus et melius prestant nutrimentum et cetera. et virtus ipsius

radicis yringi est sicut virtus banciae sine pastinace do
mestice Item radix yringi id est secacol cruda p̄mesta
curat geomoream. ¶ Andecta eodem ca. Et folia yri
gi et plantaginis i aqua et aceto cocta p̄ferūt inflatōi
stomachi et apostematibz oculi et alyz apostematibz
caliois Et quidam dicunt q̄ flos hui⁹ herbe cum⁹ co
lor est purpureus si bibat aqua decoctōis ei⁹ cōfert
squinantie et epilencie que accidit infantibz Et succ⁹
eius inunctus super apostemata calida lumboz sedat
eoz pullsum seu pulsatiōem ¶ Andecta. Et quando bi
bit succus radicis yringi albi coloris puocat urinaz
et menstrua dissoluit inflatōes et tortōes stomachi.
Et quando bibit cum vino decoctōis radicis ei⁹ va
let dolori epatis et morzibz venenaris ¶ Andecta. Itē
Serapio dicit vez yringum tpe veris in sumitate ei⁹
deferre florem cuius color est sicut color violaz nisi
qz sunt maiores eis. et quando cadunt flores habz se
men in quātitate cicoris plenum humidita te nigrum
dulcis saporis Serapio eodem capitulo.

Lilium**lilgen**

Lilium est calidum et humidum in primo et est dōe
 sticum cum albis floribus. valet ad apostemata frigi
 da maturanda cum anxygia et oleo tritum et co
 ctum et superponatur. Item radix lily cum radice
 brance vrsine et radice altee mutuo cocte cum vino.
 et coletur et colature addatur cera et oleum añ q̄ suf
 ficit et fiat vngentum contra viciū splenis et duri
 ciem eius Et radix lily domestici cum aceto mutuo q̄
 quassata valet contra malum mortuum siue scabiem.

malam ip̄am vngendo. et virtus radicis est q̄ desiccat
desiccatione temperata et abstergat absterfione t̄pata
et radix mundificat ⁊ maturat Item radix lily et ra
dix altee mutuo bulita in aqua ī modum pultis cum
butiro mixta ī modum emplastri valet potissime ī pas
sionibus pectoris tale emplastrū pectori tepide appli
candum erit in asmate vel ī tussi sicca p̄ mollificati
one materie flegmaticae in pectore vel pulmone peccā
tis ut eo facilius poterit p̄ viam secretus eā euacua
re Item radix lily cum aceto cocta seu assata maxie
valet in combustionē ignis vel aque calide. Item oleū
lily valet ad remouendum tūitum aurium et ad sedā
dum dolorem auris. vnde ponat̄ parua quantitas ta
lis olei tepesacti in aurem et p̄est Item radix lily do
mestici est bona ad incarnandum omnia vlcera et
mollificat duricies matricis et puocat menstrua. et
oleum lily resoluit sine mordicatione et mollificat.
ideo confert duriciei matricis ip̄am matricem vngē
do cum vngento sup̄ius dicto de asmate vel de tussi
sicca vel cum radice lily assata cum oleo lini et butiri
fiant pessaria suo modo applicanda ⁊ valebit multū
Pandecta. Serapio Platearius

Lupulus hopen

Lupulus est calidum et siccum in primo gradu ad frigiditatem declinans. Est autem sedativus dolorum: calidorum et extinguens inflammationum et lenitivus. Indiget rectificatione quia aperit officina venenarum propter quod miscendum est ei aliquid ex draganco aut mastice et rectius quod vigorat eius operationem est aqua casei cum spica et mastice. Pandecta capitulo 8 volubili Lupulus educit solutione coleram citrinam et mundificat sanguinem ab ea et clarificat.

ipsum et sedat inflammationem eius. Et offert ei un-
guentum magnum ifusio luppuli in aqua casei Et sy-
ropus luppuli remouet ictericiam et confert in ydoro
pila causa calida Istio modo fiat syropus R. succi
luppuli et endiuie et scolopendrie añ. lb. j. floz viola-
rum et boraginis vnaꝝ passulaz añ. m. j. scminum ani-
si ordei quatuor seminum frigidorꝝ maiorꝝ añ. ʒ. ʒ. ace-
ti vini albi. ʒ. j. oim fiat decoctio ad cōsumptōz medi-
etatis colatū dulcoret cū zucro albo et fiat pot⁹ quo
vrat mane ⁊ sero vt decz p⁹ ea sumant pillule rles R.
masse pillularuz de reubarbaro. ʒ. ij. masse pillulaz
de fumo terre. ʒ. j. diagrediū. ʒ. iij. misce cum syropo
de fumo terre et fiant pillule. ix. Et sumant tria san-
dali vel diarodō alba. p confortatiuis Item succus
luppuli cum sorbello ordei valet ī dolore capitis a
causa calida et confert etiam calefactōi stomachi et
epatis Et syropus iam dictus pdest febribꝝ colericis
et sanguineis. et solutōe educit coleram agustam cū
facilitate et apit opilatōes epatis et splenis et misera-
icaz. Item succus luppuli cum aqua casei vel endiuie
multum valet in yctericia et pferit apostemati epatis
calidi Pandecta capitulo de volubilo

Lappacium acutum spicz wegerich

Lappaciū acutū ē calidū et siccū in tercio scdm Pla-
tearium. Et sunt due species scz acutū et rotundū. et a-
cutum qz acuta habet folia. rotundūz rotunda habet
folia. Cū simpliciter ponit rotundū intelligitur. Lap-
paciū acutum valet contra scabiē impetiginē seu
serpiginē in modū vngenti. R. succi lappacy acuti: lb
ss. olei nucū quar. j. et. ss. picis buliant simul et cole-
tur et colature addatur pulueris sulphuris et tartari

añ. ʒ. ʒ. et misce et fiat unguentum Item ad apostema
maturanda recipiat lappacium acutum et in oleo co
ctum et cum anrugia porci mixtum Valet etiam con
tra duriciem splenis succus lappacij acuti cum scor
ce liquida et armoniaco et aceto conficiatur et dimit
tatur sic tribus diebus. postea fiat decoctio et colet.
et colature addat cera et oleum quantum sufficit ⁊ fi
at unguentum Item vinum aut aqua decoctionis eius
et radicis brusci et spargi soluit opilationem splenis
et epatis Contra scrophulas et nodositates i corpo
re vel alias excrecentias cutis. Valet emplastr ex ra
dice lappacij acuti et anrugia sumal tritis. Semen
lappacij acuti habet quid stipiticum manifeste. ideo
succus lappacij acuti et plantaginis confert in dissin
teria et diarea. Pandecta ca. de lappacio acuto Item
contra stranguriam et dissuriam fiat decoctio lappa
cij acuti et radicis yreos in vino et bibat. Et ad idem
valet decoctio lappacij acuti et radicis yreos ⁊ petro
silini in vino et oleo et pectini supponat. Item pu
cat urinam in multa quantitate Contra ydropisum no
mine leuco scemancia fiat potus ex succo lappacij
acuti. lb. ʒ. et vini lb. ʒ. fiat decoctio cum. ʒ. ʒ. esule et
radicis yreos. ʒ. ʒ. cum melle despumato det patienti
colatura Platarius

Lactuca**Laticb**

Lactuca est duplex scz domestica et silvestris Virtus lactuce domestice est frigide et humide complexionis temperate Decoctō lactuce in aqua et paz aceti pfert apostematibz calidis et erisipile sup ea emplastrādo. Et lactuca sumpta in via cibi abscondit sitim et abscondit etiam distillationem humiditatis spermatice ⁊ cōfert pollutioni que fit in somno. Ad idem valet semē eius in potu sumptum Ex rebus enim que sunt contrarie spermati est semen lactuce quādo bibi cū aqua

Et lactuca est melioris nutrimenti et melioris humo-
ris omnibus oleribus alyis. quia ipsa generat sanguinem
quicumque multum non malum vino bonum in fine bonitatis.
Serapio capitulo de lactuca. Et non reperio aliquam her-
bam cum possim curare adeo vigilias sicut cum illa her-
ba. humor enim qui generatur ex ea est frigidus et humi-
dus. Et non accidit ex ea nocumendum sic accidit ex alyis
oleribus et non restringit ventrem nec laxat eum. quia non ha-
bet stipticitatem nec ponticitatem nec salsedinem nec acuita-
tem. Et vniuersaliter non est in ea virtus abstergina vel ven-
tris laxativa. Item lactuca emplastrata cum suo succo
apostemati calido manifestabit eius infrigidatio. Item
lactuca domestica est bona stomacho et infrigidat ven-
trem et facit dormire et mulieribus prouocat lac. Et quando ip-
sa decoquitur in cibis precipue cum carnibus recentibus est
boni nutrimenti notantem in corpore propter naturaliter cale-
facto ideo valet colericis. Et in febre acuta lactuca mel-
lius valebit cum paucis aceti administrando in cibis cocta vel
cruda comesta. Et aqua decoctionis lactuce cum paru-
m zuchi valet contra opilationem splenis et epatis et som-
num inducit. Et semen eius cum lacte mulieris et albumi-
ne oui super frontem ungendo inducit somnum. Serapio:

Leuisticus   liebstückel

Leuisticus calidus est et siccus i secundo gradu. Semen et radix non herba in medicinis debet poni cum inuenit in receptis Virtutem habet diureticam apicem extenuandi. Unde vinum decoctionis leuistici cōfert contra opilatōnem splenis ⁊ epatis a causa frigida vel aqua decoctōis leuistici valet ad idem a causa calida Sed melius isto modo dispensabit potius ad idē pueniēs R. succi scolopēonie lb. j. succi absinthei q̄r

℞. floz lupulorū boraginis seminū leuistici feniculi pe-
tr̄. silini añ. m. j. uuarū passulaz radicum brusci spar-
gi. reupontici añ. ʒ. ʒ. liquiricie. ʒ. ij. omnium grosso mo-
do contritoy fiat bulicō ī aqua lb. ij. cum parum ace-
ti ad consumptionem medietatis colature addat zuc-
rialbi q̄ sufficit p̄ dulcoratōe et fiat potus mane et
sero sumendus repide eo moto vt sup̄ ī alyz capitulū
insinatum est. Quo potu cōsumpto sequentes pil-
lule sumant̄. R. masse pillulaz de miseron masse pil-
lulaz de lapide lasuli. añ. ʒ. ʒ. turbit. ʒ. ʒ. zinziberis.
ʒ. ii. j. misce cum syropo de scolopendria et fiat pillu-
le ij. Et p̄ confortatiuis sumat̄ diayris salmonis v̄l
dyacoros vel dyacapperis. Et idem potest conferri ī
febru huartana vicio opilacōis splenis pueniente.
Item vinum decoctōis leuistici et radice galange z
cinamomi valet contra dolorem stomachi splenis et
intestinoz ex ventositate factum. Item puluis semis
leuistici et cinamomi et reupontici et galange cū zuc-
ro albo miscendo in modum tragee de quatragea de-
tur in cibis et valebit ad idem iam dictum dolorē sto-
machi intestinoz et splenis ¶ Platearius.

Lauendula**lauendel**

Lauendula est calide et sicce complexionis que sua aromaticitate confortat nervos. et sua calefactione consumit materiam paralisis. Istō modo dispensando syropum. ℞. florū lauendule. maiorane scicados arabici añ. m. ʒ. florū rois marini seminis coriandri preparati cubebarum seminis rute castorei añ. ʒ. ij. annini ipsorum contrisum fiat decoctio in vino 7 ʒ. saluie añ. lb. ʒ. ad psumptōz tercię partis colet et c. lacte addat zuci albi qđ sufficit 7 fiat pot⁹ ʒ. sumō⁹

mane et sero tepide p qualibet vicei quantitate medyci-
ciphi. quo potu consumpto sequentes pillule suman-
tur R. masse pillularum coebiarum masse pillularum d ber-
modatulo an. 3. s. turbit. 3. s. zinziberis 3. ii. misce
cum syropo de scicados et fiant pillule viij. Adio con-
fortativis sumat electuarium pluris arctiden vel dy-
anthos vel dyacastorium 2c. fiat etiam caput purgi-
um vel sternutatorium contra predictam discrasiam ner-
uorum vel palis. R. pulueris flos vel foliorum lauendou-
le flos roris marini seminis baseliconis et nigelle an
3. j. piretri zinziberis an. 3. s. decoquant in aqua salme
et eius colatura attrahat per nares et purgabit idem ce-
rebz. Vel misceant predicta pulueris et naribus at-
trahat talis pulvis erit sternutatorium per purgationem
capitis vel cerebri a quo omnes nervi habent originem
tanquam rivoli ex fonte. Et nucha siue posterior pars col-
li ungetur cum oleo castorei cui pulvis eruce et parum
croci et cinamomi misceantur vel cum oleo lini vel oleo
vulpino et confert.

Laureola   zeidelpast

Laureola calida et sicca in quarto. frutex est cui⁹ se-
men vsui medicine competir. et appellat^r coconidum
Et cum reperitur in receptis laureola vel miserion
fructus eius id est coconidum intelligitur. Virtutem
habet purgandi flegma et coleram. vnde et sanis et
egris non multum febricitantibus potest dari. Et q^z
nocet epati ideo eius acuitas frangitur cum aceto in
quo humectetur et ericetur. Et eius malicia etiã cor-
rigit^r cum succo absinthii vel masculagin e psilij v^l

succo portulace et sunt due species melius miserion
est in quo sunt plurima folia et similia folys oliue et
subtiliora. Et est acutum immoificatiuum et excoziati
uum. Valet ergo succus laureole cum parz aceti cu
litar giro et cerusa mirtus ad morpheam et alboras ⁊
ad lentigines liniendo eas Et quando miscet ei sul
phur et administrat valet ad vlcera sordida ⁊ ad ma
lam speciem scabiei cum melle miscendo. Item aqua
Decoctōis laureole cū parum aceti valet in dolore
dentium Item soluendo concit aquam citrinam ⁊ fle
cma ex melancoliam. In fusio folioꝝ eius vel semis
in aqua absinthei vel fumiterre cum zucro dulcorā
do valet in yoropisi de frigida causa. Idem valet in
difficultate vrine vehementer. Caueas ne des i substā
cia quia multum molestat corpus humanum. Et pil
lule de miserion fiunt inde quibus misceant aliq gra
na coconidiꝝ quo ad eius pulpam cum parum masti
cis et solunt mirabiliter aquam citrinam in yoropi
si. Ad reprimendum eius acumen quia naturam mo
uet sursum p vomitum et deorsum p viam intestinorū
Inbricando. Puluis ergo coriandri et semis plātagi
nis diu buliant in oleo et ex tali oleo vngat pecten.
et intestina et renes propter stranguiriam et dissir
am. Et oleum decoctōis eius valet ad aures cōtra
sorditatem. Platearius Serapio eodem capitulo

Mellissa   wantzenkraut

Mellissa calida et sicca est in secundo gradu. viridis et sicca magne est efficacie. ericcata prius ad solem postea in umbra ad annum seruat. Virtutem habet confortandi consumendi dissoluendi et ex tergendu simili habet effectum maiorane Item decoctio mellisse et artbimesie et matricarie in vino cum pax zuci albi colatum dulcorat et multum valebit puocando menstrua. et mundificando matricem ad conceptionez adiuuat. Ad idem valet ad fomentandum matrem cum vino

Decoctio mellisse et matricarie et arthimelle. Ad idem
similiter valet pessarium ex predictis herbis contusis
factum cum succo cepaz inunctum. Et vinum decocti
onis mellisse et corticis citri et paz cinamomi valet
contra syncopium quia mulcum confortat cor. Avicē
na de viribus cordis. dum fuerit syncopis a causa fri
gida. Item mellissa in vino decocta cum altea et olo
catbaplasmata sup dura apostemata maturat ea. Et
idem valet contra duriciem splenis et epatis quia eas
relaxat et resoluit. Idem confert puncture scorpionis
vel mor sui canis menbz lesum emplastrando. Item
mellissa ore masticata cum paz piretri confert dolo
ri dentiū. Et aqua decoctionis mellisse et seminis plā
taginis confert dissintericis si cum aqua pluviali de
coquant valebit melius. Item vinum decoctionis mel
lisse et radices yreos et liquiricie cum paz zueci opi
tulat astmaticis et anhelosis. Et quando fit emplastr
cum mellissa et pūm'a veris et ebuli et altee cum oleo
castorij et camomillaz sedat dolorem iuncturaz scz
podogre cirogre etc. Proprietas mellisse in cibis cō
meste est lenificare cor et facit digeri cibum grossum
aperit opilationes cerebri et remouet accidentia soli
tudinis et timoris que accidunt a melancholia et hu
more adusto. ¶ Annecta eodem capitulo

Millefoliumⁿ yunkrut

Millefoliuz est herba habens folia similia folys feniculi et plurimisq; folys fulcitum est unde sumpsit nomen. et est frigide et sicce complexionis. Ulul era conglutinat eius succus et sine tumore preseruat. Ne eius millefolij cum decoctōe pirem in aceto mixtus p fert dolori dentiuz a causa calida. Dioscorides auctoritate pandecte capitulo eodem. Valet etiam succus eius contra vrine difficultatem. Et idem valet cōtra calculum cum aceto miscendo. Pandecta Salienus

viij. simplicium capitulo de millefolio dicit q^d mille-
folium est siccativae virtutis intantum ut p^{er} folioz vul-
nera A^d ignem sacz summum remedium est. Succ⁹
millefolij cum succo sempervivae cū aceto mirus p^{ro}lidi-
um p^{ro}stat magnum Et millefolium fm Plinium cau-
lis est tener similis feniculo plurimisq^{ue} folijs unde et
nomen accepit. nascit in palustribz locis. Eius ē pla-
stz factū cum millefolio et edera terrestri contusis cū
paz aceti z cū p^{er}terro p^{ro}trito miscēdo et sup^{er} maxillaz
applicando multum confert Et si de eadem mixtura
aliquo apponat^{ur} denti dolenti valebit eo efficacius.
Et fiat emplastrz cum millefolio et plantagine z vr-
tica cum aceto et sale miscendo applicādo pulsui ma-
nuum et pedum ante porisimum p^{er} horam aufert fe-
brem p^{ro}ptericam Confert etiam aqua decoctōis mille-
folij et plantaginis et burse pastoris et rosaz contra
fluxum sanguinis vel contra fluxum quemcumq^{ue} ven-
tris. Vel emplastreē sup^{er} intestina millefolium cōtu-
sum cum plantagine z bursa pastoris cum albumine
ouoz miscendo et sup^{er} intestina ēplastrando hoc mē-
tum valebit contra fluxum intestinoz.

Malua

bappel

Malua frigida est in primo humida in secdo gradu.
 Cuius duplex est maneries scz domestica que in or-
 tis et fere in omnibus locis reperit. Et est siluestris
 que maluisca et bisimalua dicitur et crescit altius 2
 latiora habet folia et habet viscosam humiditatem
 que est minus frigida. Malua cocta cum vermicula-
 ri et aceto in principio applicata apostemati calido
 confert. Et maturandum apostemata folia malue cu
 radice altee et farina fenugreci buliantur.

et in angrugia porci recenti miscendo et ipsa apostema
ita indurata emplastrando et eius duricie tollit. Idem
confert ad duriciem splenis et epatis. Item fomentum
factum quantum ad pedes cum decoctione malue et
florum camomillarum et absinthii valet ad somnum p
uocandum in febribus acutis Item malua cum mer
curiali cocta cum carnibus aut oleribus et comesta
soluit ventrem in febribus propter ventris constipacō
nem. Item ad mēstrua puocanda recipiat radix mal
ue in modum digiti et aliquantulum radat exterius
et inungatur cum melle et postea aspergatur pulue
rescamonie et supponat et certum est remedium Item
malue visc⁹ siue altee plus valet in presenti casu q̃ mal
ua quia magis mollificat et maturat q̃ folia vel ra
dix malue Etiam sola radix altee cum angrugia por
ci trita posita sup apostema maturat eius duriciem ⁊
mollificat et relaxat. Vel fiat ungentum isto modo .
℞. succum malue visci ⁊ pulueris farine fenugreci ⁊
et farine seminis lini cum paz butiri et olei ⁊ cere fiat
ex illis ungentum quo ungantur apostemata indur
ata. Idem ungentum multum potest induricie splenis
et contra diserasiam pectoris et contra tussim et can
sa frigida. Et valet contra asperitatem pectoris et
pulmonis Serapio

Menta**mintz**

Menta calida et sicca est in secundo gradu c^o plures
sunt species. Est enim domestica et ortulana dicitur ⁊
hec mediocriter calefacit et confortat. et est alia silue
stris que mentastz dicitur. et hoc maiorem habet vir
tem calefaciendi Menta domestica magis competit
vsiui medicine et viridis. et exiccata est magne effica
cie. Debet autem exiccari in umbroso loco per annū
servatur menta in virtute magna. Virtutem habet
dissolueni et consumiendi et confortandi ex aroma

ticitate. Item ad appetitum prouocandum vicio mate-
rie frigide et humide peccantis i ore stomachi fiat sal-
samentum ex menta et cingamomo et galanga ⁊ parū
piperis cum aceto miscendo. Item succus mente or-
tulane cum aceto mixtus valet contra verorū oris
ginginarum et dentium os inde abluēdo Postea fri-
cent dentes cum menta sicca et eo melius valebit Item
decoctō mente cum aceto et albumine oui pdest cō-
tra vomitum applicata ori stomachi. puenientē ex s-
bilitate virtutis retentive ex frigida causa Item vinū
decoctōnis mente valet contra sin copim si fuerit si-
ne febre Cum febre autem valet succus mente cū paz-
aceti cum frusto panis tosti et humectati i succo tali
et naribz applicando et inde fricent labia ⁊ lingua ⁊
gingiue et dentes et tempora. et liget sup pullatiles.
venas tempoz et brachioz. et patiens etiam masticez
mentam et humorositatem transgliciat. Ala matricē
mundificandam folia mente et arthimelie et abrota-
ni i vino et oleo buliant et matricem inde fomētādo
Item menta et anetum cocta cum vino et oleo ⁊ sup-
ponat manillis pdest contra coagulationem lactis
Item decoctō duoz vel trium manipuloz mente et
scabiose in vino et supponat intestinis cōfert contra
colicam. Item vinum decoctōnis mente et scolopen-
drie et absinthei cum parum mellis despumati valet
enotra opilationem splenis et epatis et vrialiū via-
rum ex humore frigido causatam.

Mellilotum**Steinkle**

Mellilotū calidū est et siccū i pmo gradu. In ipso est siccitas pauca cum resolutōe. ppter illud digerit. Et est liquefactiūm supfluitatiūm. et resolutiūm subtiliatiūm et confortatiūm et sedatiūm doloris isto modo. Recipiantur flores mellilori et flores keuri. id est flores violarū citrinarū et folia altee cum farina seminis lini et farina fenugreci. et seminis papaueris cum butiro fiat eplastrū mitigatiūm doloris sup apostemata calida applicādo idē v3 ad apatā

indurata qz mollificat et resoluit Item valet ad
duriciem splenis et epatis et contra asperitatem pe-
ctoris et pulmonis ipis membris ab extra applican-
do Item succus melliloti vel oleum melliloti distilla-
ti in aures confert apostematibus eaz et doloribus
Et floribus melliloti et absinthii et maiorane fiat d
coctio cum qua decoctione embracet caput et sedabit
sodam. Item decoctio floz melliloti et farine fenugre-
ci et furfuris tritici cum aceto et applicata apostema-
ti ani et testiculoz et inuamentum pstat magnū An-
cenna eodem capitulo Item mellilotum habet virtu-
tatem confortandi sua aromaticitate et diureticam
ex subtilitate substantie. Unde vinum decoctōis eius
confortat digestionem ventositatem resoluit opilatōz
renum et vesice aperit. Semē eius in brodyz et cibis
cōmixtum confert ad predicta et reddit cibum boni
odoris et saporis Et succus melliloti cum succo celi-
domie et cum parum pulueris viridis potissimum est
remedium contra cancerum et fistulam et emoroidas
Item suffumigatio camomillaz puocat menstrua et
facit abortum Item mellilotum coctum in vino cum
menta absinthio et emplastr sup stomachum sedat
dolorem eius Item flores melliloti et semen aneti in
vino cocta et emplastrata confert apostematibz ocu-
loz Item si manus alicuius liniant succo melliloti for-
titer et sine lesione poterit portare ferrum cādens in-
tra manum Pandecta

Matricaria materkrut

Matricaria id est arthimisia quod idem est ut dicit
 Pandecta capitulo de arthimisia. et dicit etiam alio
 nomine mater herbarum. Et est eiusdem complexionis
 et virtutis ut arthimisia existit calida et sicca in ter-
 cio gradu cuius folia appetunt vsui medicine Et ma-
 ioris sunt efficacie viridia quam ericcata Item matrica-
 ria confert ad conceptionem perficiendam et contra
 sterilitatem factam ex humiditate. Recipiatur pulvis
 matricarie et mellisse et rasure eboris cum vino potent.

non par conferre habet ad conceptionem notan ter
sumatur post fluxum menstruoz. Etiam mellissa ⁊ ma
tricularia cum succo satirionis in vino bulita et ēpla
strata sup matricem. vel matrix inde fumigata miro
modo confert ad conceptō em post purgatōz. Pro
dest etiam si balnet mulier in aqua ubi cocta sunt ar
thimelia. mellissa. matricaria. Et pessaria ex his her
bis facta scz conquassando has tres herbas iam di
ctas miscendo cum rasura ebouis et imponent pūcē
dis et confert puocando menstrua. Contra tenasmo
nem ex frigidoitate Recipiat patiens fumum colifunie
posite sup carbones deinde calefiat. arthimelia sup
testam addito taro barbato et his herbis calefactis
ponent sup lapidem molarem et sedeat patiens desu
per et anus intrabit. istud p exēpto habet. Et valet
contra glandulas que nascunt circa aures et anum. si
at prius circa ea loca scarificatio postea supponatur
pulis arthimelie et marrubij et prodest

Maiorana

maioran

Maiorana calida et sicca in tercio gradu virtutē habet confortandi et aromaticitate dissoluenti et consumendi et mundificandi et qualitatibus suis habet etiam virtutē calefactiuam valde. Et quādo sumitur in potu decoctōis eius in vino cum cathapucia et ebulo confert ydropicis in principio eius et stranguirie. Et quando succus folioꝝ eius miscet cū melle et fit linimo cū eo auferit linorē sāguis mortui q̄ ē sū oculo.

Et quando fit nassale vel pessarium cum decoctione
maiorane et abrotani cum albo pmsio et puocat mē-
strua Item puluis maiorane cum paz zinziberis et
paz piretri naribus inflatus purgat caput et confor-
tat. Et vinum decoctionis eius stomachi pfortat z di-
gestiuam virtutem et in frigidatum stomachum cale-
facit. similiter facit puluis maiorane in cibo sumptus
Et tota herba eciam ipsius maiorane vsupra cum
origano calefacta sup testam et in sacculo posita et
dolori stomachi vel intestinaz applicata dolores et
ventositaribus aufert. Capiri etiam supposita pdest
contra frigidum reuma Item fomentum factum ex d-
coctione maiorane et arthemisie in vino cocta vulue
applicando matricem mundificat et supflua cōsumit
Item maiorana cum aceto contrita et sale pfert pun-
cture scorpionis vel alioz animalium venenosorum
Item decoctio maiorane cum folys altee z farina fe-
nugreciz seminis lini in vino in causa frigida vel cum
aqua in causa calida mirumodo sedat dolorem apo-
stematum fleumaticoz vel sup tortōnes lacertoz vel
nernoꝝ applicata Item succus eius cum melle lini-
super vestigia facta post ventosatio nem delet ea ne
appareant cicatrices. Item caput purgium factuz cū
pulnere eius vt sup apit opilatōes cerebri ideo valde
in epilepsia et palisi et tortura oris et emigrania id ē
dolor capitis Serapio

Marubium

marobel

Marubi in id est prass in calidum et sicum in ter-
cio gradu virtutem. habet et dissolucio et psumendi
ex qualitate suis et ex amaritudine diurencu et dissol-
ui enim et apit. Eius potus confer discrasie pecto-
ris et pulmonis ex flegmate viscoso. ideo valet contra
asma et contra tussim isto modo. R. succi marubij lb.
j. yfopi mellisse an. m. s. ficum siccaruz numero. vij.
vuar passularuz. 3. j. liquiricie raf. 3. ij. draganti. 3. j.
omnium contrisaru fiat bulicio cum lb. j. vini albi.

ad consumptionem tercię partis colatum dulcorēt
 cum sufficienti zūcro et fiat potus repide sumendus
 mane et sero p qualibet vice. ℞. iij. quo consumpto
 sequentes pillule sumant. ℞. masse pillularū de aga-
 rico. ℞. ij. masse pillularū fetidarū. ℞. j. agarici. ℞. s. sa-
 lis gemme. ℞. j. misce cum siropo de liquiricia et fi-
 ant pillule. ij. Altera die sumat diaprassium vel oya
 dragantum calidum p confortatūis. Et ab extra va-
 let ungere mineram pectoris cum ungento dialtee p
 maiori mollificatōe materie peccantis Item sola de-
 coctio prassij et ficuum siccatum in vino valet con-
 tra tussim ex frigida causa et si addit succus liquiri-
 cie valebit eo melius Item vinum decoctōis prassy
 et seminis feniculi confert stranguirie et dysurie et cō-
 tra colicam passionem. Ipsa herba cum folys lily et
 altee in vino et oleo cocta applicate pectini et intesti-
 nis i modum emplastri valet ad idem ex frigida cā-
 ſa Contra emporoidas inflatas et non ulceratas pdest
 decoctio prassy et aneti cum vino et aqua salsa et fiat
 eukacisma id est sessio sup ipas herbas. Contra ver-
 mes aurium iniciatur succus eius auribus. Item vinū
 decoctionis eius aperit opilatōes splenis et epatis.
 et mundificat pectus et pulmonem per sreatum et
 puocat menstrua quando bibi. Serapio.

Moracelsi

mulber

Moracelsi dulcia sunt calida et humida. sed aceto-
sa sunt ad frigiditatē et humiditatem declinantia et
illa sunt domestica. Et sunt siluestria nomine mora-
baci et sunt frigide et sicce complexōnis et sunt rubea
in primis et cum sunt nigra colligunt. Domestica vir-
tutē hnt dissolnendi psumendi et mōificādi. Lōfert
ptra squināiā et pōt casū vniue et brācos et vicia fau-
ciū. Et electuariū i tli cāu pueniēs diamorō dī et fit in

gargarisma. R succi mori domestici vel diamoroni. ʒ
i. ʒ. aque plantaginis. ʒ. iij. aceti mellis rosarū añ. ʒ. ʒ.
misce et fiat gargarismus. Valet etiam loco diamorō
decoctio succi mori celli cū melle despūato et seruāt
ad longum tempus Item succus etiam de moris dul
cibus aliquantulum calefactus ⁊ datus potui soluit
ventrem si sit constipatus ex frigida causa. Et vinū
decoctōis mororū mūdificat intestina Succus corti
cis eius vel vinū decoctōis corticis vel puluis cor
ticis eius cum melle lumbricos necat. Cortex mori
celli virtutem habet consumendi dissoluenti et mun
dificandi. Adora siluestria virtutem habent constri
gendi gratia acerositatis. Item decoctō foliorū ⁊ cor
ticis muri in vino et paz aceti valet in dolore dentiū
os inde abluēdo Item emplastrū ex folijs moricelli
et oleo valet in combustione ignis vel aque calide.
Item decoctio foliorū mori et vitis et ficum in aq
plumali denigrat capillos. Item succus moriaceto
si et foliorū eius pfert ad apostemate oris et vniue et
est vltimum ad squinantiam et pfocacionem Adorū
malum est stomacho corrumpit enim in eo. Et opret
ut pmedant omnes species eius ante cibum. ⁊ post ci
bum sumpta corrumpunt. et colericis non obsunt et
morū aliquantū ericatum retinet ventrem et opitula
tur dissentericis. Añicenna eodem capitulo.

Mercurialis bingelkrut

Mercurialis calide et sicce complexionis in primo gradu. et est duplex scz mascul⁹ et femina que est maior et masculus minor. et habet rotunda semina. P^a dicta auctoritate auerrois libro colliget capitulo 3 mercuriali. Uterq; mercurialis in cibis elixatus et coactus ventrem soluit. Elixatura eius accepta b^{no} res aquosos purgat ut mercurialis cum bletibus et vuispassulis buliantur cum iure carniū recentium de illo brodio multum sumat et sufficiēter lubricat.

fit etiā ex mercuriali clistere isto modo R. mercuria
lis bletis matris violarū malue añ. m. j. foliorū sene po
lipodij. añ. ʒ. j. decoquant in aqua lb. j. ʒ. ad consum
ptionem fere tercię partis colet colature misceat cas
sis fistule extracte. ʒ. j. benedictę laxatiue. ʒ. ʒ. olei vi
olarū olei aneti añ. ʒ. j. salis gēme. ʒ. ʒ. misce et fiat
cuema. id est clistere. Dicitur q̄ folia femine trita et
puncta vertebro vel succus femine bibitis feminas
generare facit. Et de foliis masculi et succo eius simi
li disciplina factum masculos generare facit Itē mer
curialis in capone coctus et ius caponis decocti ac
ceptum purgat humores grossos et aquosos et migrā
coleram. Item confert febribus temporalibus et tipicis
seu interpellatis ebriudinibus tremoribus et inflatōibus
stomachi et asmaticis et arteticis singulare remediū
est Galienus v. ij. simplicium capitulo d. linofostida
id est mercuriali Stimur quidē omnes eo ad ventris
subductiones solum. Et vinum decoctōis mercuria
lis et calamenti sufficiens diaforeticum est Pandec
ta eodem capitulo

Mandragora dilwurtz

Mandragora est frigida et humida in tercio gradu
 scdm Auicennam. sed scdm Mandectā est frigida in
 tercio et est in ea cum hoc caliditas pauca. sed in po
 nis mandragore est humiditas et ppter hanc causaz
 inducūt suber. id est somnum pfundum sed cortex ei⁹
 radicis est frigidus multum et cum hoc desiccat. Et
 qñ ex ista radice exhibet alicui in potu vel i cibo cum
 pae icidit suñes eā i suber. i. sōnū. 7 idō utūt cirogici

quando volunt menbz incidere. Et si radix in vino d
coquatur donec minuit tertia pars et colatur ⁊ repo
nitur et si accipitur ex ea quantitas. 3. j. ⁊ administra
ad nimias vigilias et ad sedandos dolores. Et quā
do fiunt necesse incidere vel cauterizare aliqd menbz
volum⁹ q nō sentiat det ei i potu prius. 3. j. vel. 3. j. s
succo radices cum mellicrato facit enomere flema et
colera sicut elleborus sed si accipiat nimum occi
dit. Item quando cortex supponit ano sicut suppo
sitonium facit dormire. Et quando radix eius elixat
cum ebore sex hōis mollificat ipm et facit ipm abi
lem ad faciendum quamcunq figuram volueris. Ra
dix vero eius quando fortiter terit et fit emplastrum
cum ea et aceto curat erisipilam. hoc idem quādo mi
scetur cum oleo vel melle confert morui venenoso.
Et quando miscetur succus eius radices vel decoctō
cum vino et sanat ordei valet in sedando dolore iun
cturaz et omnes alios dolores ꝑ andoceta

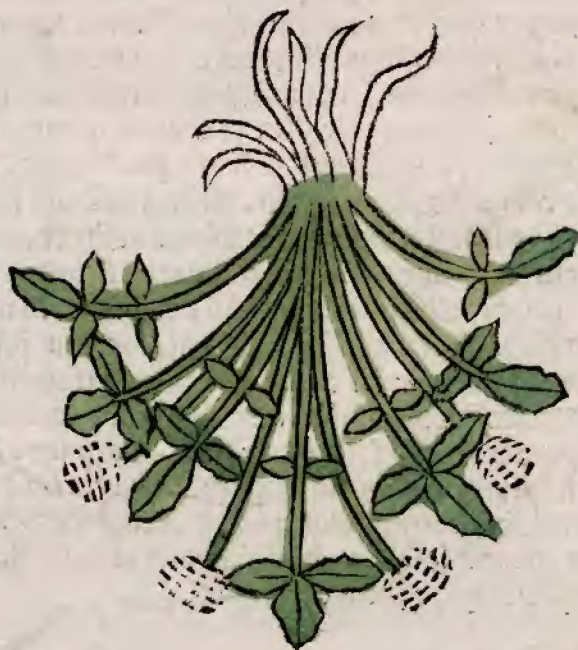

Nasturtium ortulanuz gar tenkresz

Nasturtium domesticum et agreste domesticū est ca-
lium et siccum in tercio et est similis virtute sinapis.
Est resolutiuum maturauum cum lenitate Retinet
capillos cadentes. vinum decoctōis eius et linitō suc-
ci eius sup crines. Emplastz etiam ex eo factum cū
succo eius et semina 7 sale sup carbunculū appli-
cando vel sup ignē pscū pfert. etiā succ⁹ nasturey cū

melle mixtus valet ad scabiem vlcerosam. Prodest
etiam in doloribus iuncturaz vinum decoctōis eius
Et emplastrū factum ex eo factum cum aceto ⁊ sauib
de ordeo illud confert omni mollificatōni nervorū
Vinum etiam decoctionis eius cum succo yreos v̄
pulvere yreos mundificat pectus et pulmonem ideo
valet in asmate ꝑpter illud quod est in eo de incisione
et subtilitatē. et vinum decoctōis eius calefacit stōa
chum et ep̄ar et confert grossiciei splenis. Et empla
strum ex eo et melle factum spleni valet. Et quādo bi
bitur succus eius cum succo atriplicis et par aceti fa
cit vomere coleram rubeam et educit eam. Item ei⁹
usus augmentum facit in coitu sumendo in salato cū
bancia et cum radice yringi Item succus eius cū suc
co absinthei educit solutōne vermes et ꝑuocat men
strua et eicit fetum. Et vinum decoctōis nasturey sol
uit ventositates et confert colice passioni Et succus
eius confert puncture venenosoz animalium bibit⁹
et more emplastri suppositum cum melle Et quando
ex eo suffumigat domus effugat ea. Auicēna Contra
stranguēre eam herba ipsa decocta in vino et oleo po
sita sup pectinem ꝑdest. Valet etiam tenasmoni pul
uis nasturey et cumini et colophonie. Item semen eius
masticatum valet in palisi lingue Item puluis semi
nis eius naribz inflatus valet contra frigiditatē et
humiditatem cerebri

Nasturcium aquaticū brun kresz

Nasturcium aquaticum id est senation calidum in p
mo et sicum in secūdo gradu. Pandecta. sed fin pla
tearium est calidum et sicum in tercō Nasturciuz co
ctum cum caribus addendo mellissam mundificat
pectus et p ulmonem a frigidis humoribus. Itēz ole
ra facta ex nasturcio aquatice et petrosilino et aneto
vz ptra colicā et yliacā passiōes .et fomentū factuz ex
eisde herbis cū vīo coctis sup itestia applicādo valz

ad easdem passiones. Semen nastorcey aquatici strig-
git ventrem qui fluit ppter caliditatem quando bibi-
tur decoctio eius in aqua pluuiali vel sumit cū succo
citionoz et ipm confortat membra. Semen nastur-
cij aquatici crudum pnestum vel mixtum cum semie
apij petrosilini cum brodio carniū recentium su-
mendo valet contra calculum et urinam puocat et
menstruis imperat. Et dissentericis pdest decoctō se-
minis cum aqua plantaginis. Item fomētum fac-
tum ex aqua salsa et oleo decoctionis nastorcey aqua-
rici valet ad dolorem yliacum. et valet ad stranguiriā
et dissuriam nasturcium cum vino coctum et cū ma-
rubio cathaplasmatum sup pectinem magnum pstat
psidium. Et illa herba potest crude sumi in salato cū
folys feniculi et petrosilini cum lactuca et boragine
cum parum aceti et salis ⁊ par olei oliue fit inde bo-
num salatum conueniens in puocando urinam cal-
culum eiciendo et menstrua puocat et fetum expellit
etiam quando se sola pmediū. Et valet ulceribz inte-
stinoz. Serapio eodem capitulo.

Nigella**raten**

Nigella calida est et sicca in tercio. Virtus existit in semine. v. rurem habet diureticam ex amaritudine dissolventi consumendi ex qualitate tibi suis Item emplastrum factum ex farina seminis nigelle cum succo absinthii circa umbilicum applicatum pueris lumbi, cos necat. Ungentum factum contra scabiem fiat de coctio pulveris nigelle in magna quantitate cum sulphure in forti aceto ad aliqualem spissitudinem addito oleo fiat inde ungentum bonum ad scabiem.

et imperiginem. Et ad lentiginem faciei valet farina
seminis nigelle et ceruse cum aceto confecta. Et oleū
amigoalaz amaraz decoctionis farine seminis nigelle
instillatus auribus peranes aurū necat. Item vinum
decoctionis nigelle et seminis nasturcy et seminis ancri
et seminis petrosilini confert contra stranguiriam et
dissuriam et yliacain passiones. Et nigella in minima
quantitate sumpta necat ꝑandecta. Sed i magna
quantitate cum vino et oleo cocta et in sacculo appli
cata pectini et renibz valet ad predicta. Urina deco
ctionis farine nigelle et succi vermicularis curat car
bunculum cum aceto coquendo. Et farina seminis ni
gelle cum aceto cocta miscendo paz piretri et in ore
retentum mitigat dolorem denticum. Et vinum deco
ctionis nigelle. et arthimelie pluribz diebz potatū mē
struis imperat. urinam ꝑuocat. et lac deponit qz de
siccatur nimis. Et pingues et glutinosos humores dige
rit. et caput purgium factum cum pulnere eius et pul
uere radicis yreos naribz inflando confert ne aqua
descendat ad oculos. et ꝑprietas eius est que aufert
febrem fleumaticam et melancolicam. et confert mor
tui serpentum ꝑandecta.

Nenufar seeblomen

Nenufar frigid. et hu. in secundo gradu. Et est duplex quodam desert album florem que est melior et est croceus florem produciens quod non est adeo bonum Et flos eius vsui medicine compent. Et ex floribus fit syropus contra febrem acutam et epatis calorem. flores nenufaris et flores violarum et semen endiuie et semen lactuce et portulace et semina quatuor frigida que omnia decoquantur in aqua et parum aceti .et

colature addatur zucrum sufficiens et fiat syrop⁹ cō
ueniens p̄dictis discrasys. Contra dolorem capitis
ex calore. Recipiantur flores nenufaris et infundāt
in aqua simplici p̄ noctem. mane talis aqua bibatur.
Et flores narib⁹ etiam aplicent^r et valebit. Item con
fert aduersus instantiam vigiliāz quia somnum indu
cit. Et eius oleum sedat dolorem capitis vel aliorū
membroz puenientem vicio caloris. Et flores ei⁹ co
cti cum florib⁹ lily in aceto stomacho emplastrando
eius dolorem mitigat. Et aqua decoctionis floz nenu
faris bibita vesice dolorem mitigat. Et succus florum
eius cum cerusa miscendo maculas corporis d̄tergit
Et addita pice alopeciam emendat. Et tumore testi
culoz tollunt flores nenufaris et rosaz cocti in aceto
cum farina tritici testib⁹ applicando sine dubio mul
tum p̄dest. Semen etiam eius assione bibitum id face
re nouit. Item radix nenufaris et semen eius virtutē
habent desiccatiuam sine mordicatione idō reuma vē
tris reprimit. Semen vero eius in potu datum sper
maris fluxum reprimit si plus a ratione fluat. et ē mē
tum cordialis. Auicenna de virib⁹ cordis. Cinnum de
coctionis radice eius 7 corticis tamarisci valet apo
stematibus splenis. Auicenna.

Origanum

doſt

Origanum calidum eſt et ſiccum in tercio gradu et
 duplex eſt ſpecies ſcilicet origanum ſilueſtre quod la-
 tiora habet folia et fortius operatur Aliud eſt oſe-
 ſticum quod in oris reperitur et minora habet folia
 et ſuavis operatur et iſtud in medicinis ponendū
 eſt. Virtutem habet diſſoluendi conſumendi atra-
 bendi relaxandi. Præ folia origani cum floribus et
 maiorana in ſacculo poſita et ſuper teſtam calefacta
 ſine liquore capiti applicetur ſacculus confert con-
 tra frigidum reuma caput cooperiatur ut ipſum ſudet

vinū decoctionis illaz herbarū cum 'olibano mixtū et
gargarismatū gingivarū et faucium consumit humidi-
tates. Et pulvis origani cum zinzibre et parte salis cō-
munis vsti positus super vngulam inflatā ex humidi-
tate consumit eam. Contra frigidā reuma vtinur vi-
no decoctionis eius et ficū siccat. Et vinū decoctio-
nis eius cōfortat digestionē cum puluere galange mi-
scendo. dolorem stomachi et intestinorū ex ventositatē
excludit. Et ipsa herba cū nasturcio ortulano in vi-
cocta et supposita remibus stranguiriā soluit. Idem
confert tenasmoni ex frigida causa cū anus fuerit ex-
tra suū sitū ipam decoctionē herbarū ano applican-
do et fiat euacuatissima. Item idem officio vulue appli-
catū cū oleo mixtū duriciē matricis soluit. Et fomen-
tum factū ex aqua decoctionis eius et arthimēsie ma-
tricem mūdificat et mēstrua puocat. Serapio Et vir-
tus ambaz herbarū est calida et puocat urinā. Et quā-
bibitur decoctio earum laxat ventrem et facit descen-
dere supfluitates colericas. Et quando sumitur i po-
tu cum aceto confert spleneticis et potui venenoso.
Serapio eodem capitulo.

Piretrum **bertrum**

Piretrum est calidū et siccū in tercio. Anicenna melius est qđ est acutum est et mordificatiū lingue. Et radix piretri ponitur in medicinis. Nota qđ acutū piretrum primo cū masticatur non pcipitur sed debet aliquantulum masticari et teneri in ore. habet autem virtutē dissoluendi atrahendi et consumendi. gargarismus cum aceto et vino decoctionis radiceis piretri et zinciberis. et ficuum siccarum cerebrū a supfluitate

flecmatica mundificat et humiditatem vne consumit
Item facit radix piretri sola masticata. Et int er den
tes radix eius masticata tollit dolorem dentium. Et
masticatum paralysim lingue aufert Et radix piretri
contusa cum herba paralysi in vino ⁊ oleo cocta em
plastrata loco paralitico et artetico et podagrigo
multum confert. Item radix piretri trita cum vino et
succo herbe paralisis cocta ad spissitudinem cui ad
datur oleum et cera q̄ sufficit et fiat ungentum va
lens ad predicta optimum Platearius Et virt⁹ ra
dicis piretri est adustiva. Et puocat sudorem deco
ctio radicis piretri pulverisati et succi calamenti cū
vino et oleo quo ungat corpus. Fricatio facta ex de
coctione radicis piretri in vino et oleo confert moli
ficationi nervoz antique et stupori nervoz Et phi
bet generationem aliuset. id est spasmi in cruribus
aut alyis membris. Et vehementer aperit opilationes
caloroy et constrictioni narium Et eius decoctō in
vino confert dolori dentium ex frigida causa. Et ace
rum decoctionis eius confirmat dentes [motos si te
neantur in ore. Et quādo fricat cum eo et oleo cor
pus ante perissimum rigoris confert rigori febris.

Pionia

pionikraut

Pionia calida et sicca in secundo gradu. Cuius radix in medicinis ponitur cum reperitur in receptis eligenda est illa que nigra existit et continua non perforata. et in hyeme colligitur et per annum servatur Virtutem habet occultam contra epilepsiam et suspensa collopreservat ab epilepsia testante Salieno exprode quodam puero cuius collo talis radix appensa erat et non patiebatur. radice enim subtracra statim puer patiebatur epilepsiam. Ad idem valet pulvis

pionie datus cum vino. decoctionis pionie vel arthi-
melie. Et pulvis eius cum vino decoctionis castorei
confert aduersus palisum. Contra stranguriā et dissu-
riā vñ vinū decoctionis pulvis radiceis pionie. ad ma-
tricem mundificandam fiat fumiginz vel fomentū ex
aqua decoctionis pulueris radiceis pionie et arthime-
lie. Contra tenasmonē decoctio pulueris radiceis eius
et taci barbaū fiat sessio sup talem decoctionē et con-
fert. Eius decoctio cū cerusa in aqua valet absterge-
do vestigia nig i cute. Suffumigatō facta cū semine pi-
onie confert demoniacis et epilepticis et sanat eos.
Et similiter vinū decoctionis floz vel seminū eius cū
melle ros et bibatur cōfert ad idem vehemēter. Ali-
cēna autē dicit pioniā romanā talem efficaciam habe-
re contra dissencias p̄dictas. sed illa que penes nos
i almania repit n̄ habet magnū effectuz. Et sibi bantur
xx grana de semine pionie in vino aut mellicrato cōfe-
runt in cubo valde. Et semen eius cōfortat stomachū
et sedat eius dolores et mordicationē. Et aqua deco-
ctionis ei⁹ valet in yctericia ⁊ aperit opilatōnes epa-
tis et puocat menstrua et urinā. Alicenna eodē ca

Petrosilinū   petersilge

Petrosilinū est calidū et siccū in scdo cuius duplex est maneries scz domesticū ⁊ agreste. quoz semina precipue competunt in medicinis. Et cum in receptis petrosilinū reperitur semen intelligitur ipsi⁹ domestici semina p annū seruantur virtutem habet diuretica⁹
Ex feniculo ⁊ petrosilino ⁊ nasturcio aquatico ⁊ boragine et lactuca potest fieri competens salatum cuz aceto et par⁹ olei oliue et parum salis.

fit etiam inde salsamentum contra calidas diserasi
as corporis humani Verba ipsa in cibis posita digne
tionem confortat et ventositates excludit. Item suc
cus petrosilini clarificatus mixtus cum puluere thu
cie preparate in aqua ros fit inde colirium p oculis
Item semen petrosilini cum semine feniculi et apy in
cibis comesta confert calculosis Vel ista semina pul
uerisata mixta cum sarifraga cum zucro albo miscen
do in modum tragee et valet ad idem Item radices
petrosilini sunt dure digestionis ergo potius cofert
eius brodium. Item petrosilinum damus in opilatō
ne splenis et epatis cum scolopendria et leuistico i ci
bis sumendo. Similiter valet vinum decoctionis il
lar herbarum contra eandem diserasiam. Decoctio
illar herbarum confert in colica et stranguria qz dige
rit et resoluit. Decoctio etiam seminis petrosilini et
feniculi et scolopendrie in aqua absinthii cuius cola
tura cum zucro mixta confert yctericie vicio opilatio
nis precipue splenis Item virtus etiam totius herbe
est puocativa vrine et menstrui et est conueniens in
flationibus stomachi et intestinor Serapio

Solipodium stainwurtz

Solipodium calidum est in secdo siccu i tercio gdu :
 Virtus est in radice que in sapore dulcis est ⁊ nodo
 sa. et qđ nascit sup radices quercus est efficaci⁹. Est
 resoluendum ventositatum et humiditatum et in deco
 ctione polopody debet poni aliquod exclusiuium vē
 tositatis vt est anisi et semen feniculi et cimini. qz po
 lipodium resoluit humores in ventositates. Virtu
 tem etiam habet ipsum polipodium dissoluendi ⁊ at
 trahendi. et etiam purgandi principaliter flegma et

melancoliam secundario. unde competenter ponit i
decoctione flegma et melancoliam purgante. Et fleg
maticis et melancolicis sanis datur ad p̄servationē
Contra febrem quotidianam et quartanam et dolo
rem arthriticum et contra dolorem colice ⁊ ysiace pas
sionum conferre habet. Et talis est usus. R. folioꝝ
sene radicis polipody et ra. esule añ. ʒ. ʒ. seminum fe
niculi petrosilini leuistici. añ. ʒ. ij. vnaꝝ passulaz flo
rum violaz boraginis añ. m. ʒ. liquiricie. ʒ. j. omniuz
contosoz fiat decoctio in aqua et vino añ. lb. j. ʒ. ad
consumptionem fere medietatis coletur et colatura
dulcoretur cum sufficienti zuero quod sufficit et fiat
potus et utatur eo modo ut supra. quo consumpto
sequentes pillule sumantur Reipiant masse pillula
rum fetidarum masse pillulaz de lapide lasuli añ. ʒ. ʒ.
turbit. ʒ. ʒ. dragreoy. ʒ. ij. zinziberis mastice añ. ʒ. j.
misce cum syro po acetoso composito et fiant pillule
viij. aut. ix. R. diagalange vel diacoros p̄ confortati
nis. Item radix polipody cum paz anisi decoquatur
in pullo cum alyis speciebus odoriferis et delicatis
hominibus multum opitulatur Contra arthriticā bu
liatur radix eius cum semine feniculi et hermodactu
li puluerisatum in aqua multum confert. Aliuicenna

Paritaria nacht vnd tag

Paritaria calida et sicca in tercio gradu viridis magne est efficacie exiccata vero nullius. Virtutem habet dissoluendi consumendi. diaforetica est et extenuatua ventositatum. Unum decoctionis paritarie et absinthii cum pauca zuci confert contra frigiditatem stomachi et intestinorum et dolorem eorundem ex frigidityte et ventositate. Iodē v3 p̄ strāguiriā ⁊ dissuriā et yliacā passiouē. paritaria calefacta i testa sine aliq

liquore supponat loco patienti. vel etiam in vino &
cocta cum semine anisi sup locum dolorosuz tepide
applicatum miro modo mitigat dolorem & resoluit
Ipsa etiam paritaria sola decocta cum carnibz et cō
mesta confert dolori stomachi et intestinoz ex frigi
ditate vel ventositate Plures moderni homines fa
ciunt tortas ex ouis et folys paritarie contra p̄dicta
accidentia et confert. Cathaplasma etiam factuz ex
paritaria et aqua salsa et oleo nutuo cocta et pecci
ni apposita valet contra stranguiriam et diffuriā zc.
Semen etia in cathaplasmatibz exhibitum ignem sa
crum extinguit miscendo cum succo sempuine. et etiā
combustionibz medicat. Tumores omnes cōpescit
cum aceto et furfuribz tritici cocta. Et postulas emē
dat eius succus cum oleo mixtus. Succus paritarie
cum cerusa & aceto mixtus ignem sacz extinguit & her
postimenum si inde vngant. Et podagricis medica
tur succus eius cum vino et paz croci mixtus. Et suc
cus folioz eius cum succo liquiricie in potu accept⁹
tussientibz antiquis opimatur Et succus eius cū ol'o
rof mixtus dolorem aurium mitigat. Succus etiam
eius tumores faucium loco gargarismi cōpescit. *¶* *Ad*
decta.

Portulaca burczkraut

Portulaca infrigidat in tercio et humectat i secundo gradu. virtutē habet liniendi et humectandi et in frigidoandi. Optimus cibus est febucitātibz de colera et colericis. Sili r sanis etiā cruda vel cocta pferit. valet etiā ad calorem interiorz mēbroz. Lōfert etiā pē cōstipationē vētris aqua decoctōis portulace ⁊ lactuce et prunoz et uiaz passulaz. Item valet ad infrigidā dum calorem frebulē. valet etiā cōtra stranguinam ⁊

dissuriā tūc opat̃ p̃strictionē ventris. Omnia enī inq̃n
tū urīnā puocat̃ intātū ventrē p̃stipāt. Platea. Sed
portulaca cū pueniēter apponitur p̃strictionē vētris
phibet humectat enim et relaxat. Confert etiā cōtra
ragadias. i. scissuras labioꝝ et ad vlcera eoz. Radi
ces portulace buliantur in vase eneo et fiat puluis cō
fectus cū melle et labia inde ungantur hoc idem raga
dias leprosoꝝ palleat. Confert etiā portulaca cōrrita
cum aceto contra apostemata calida in principio ip
sis apposita et succus portulace et etiā tota herba si
cōmedatur puenit vlcēibus intestinoꝝ qz limit ipsa
Et puenit fluxui matricis immoderato. et succus eius
est fortior in hoc. et portulace vsus nimis debilitat
visū et infrigidat corpus et phibet vomitū colericum
et aufert libidinē. 3. ē portulaca masticata cū pariz
aceti fluxū sanguinis phibet nariū vel etiā conuulsa
ardorē stomachi tollit vicio colere p̃pterea causoni
cis plus alyis febribz p̃dest sup stomachū etiā empla
strata cū paz aceti miscendo idem facit. stuporē etiā
dentiū sanat masticata. et q̃nqz. siptica ē i sapore iso
valet dissintericis in cibis sumpta et q̃n fricantur ve
rux cū ea eradicat eas p̃prietate sua nō qualitate. ci⁹
succus sedat sodam calidam. et p̃fert etiā doloribz re
nū et vesice et eoz vlcēibus. et ipsa retinet fluxū men
struoꝝ et valet vlcēibz matricis. 7 aqua ei⁹ valet emio
roidibz sanguinis 3. andecta

Polegion

poleij

Polegion est multum odorifera. Est autē secundum Platearū calidū et siccū in tercio gradu. Cuius virtus consistit in folijs et floribus et debet colligi quādo est in flore. Et est duplex scz domesticū et agreste et utrūq; est multū vtile et medicinale. virtutē enī habet dissoluendi cōsumendi et p̄fortādi Et reuma frigidū cōstringendi et desiccandi et matricem mundificandi et coartandi ventris vulnam habet etiam virtutem educendi menstrua et frangendi aut destruēdi

calculū et confortandi stomachū. In eo etiā ē virtus
excitandi appetitū et extenuādi ventositatē. Et eius
virtus mirabilis est mitigādi dolorem interiorū mēbro
rum scz intestinorū. Et eius vsus multū facit ad con
ceptū vt dicit Plinius. Item poleyū impositū saccu
lo sup testā calefactū sine liquore aliquo et sacculas
adeo calidus applicet capiti valet contra reuma fri
gidū et si maiorana apponit cū scicados arabico erit
eo efficacius. Et gargarismus factus ex aceto decocti
onis poley et ficū siccat valet contra frigidā mē
sum ex cōglutinoso humore vlt aquoso Item aqua ei⁹
cum thucia mixta valet contra dolorem oculorum
Et fomentatio eius sup aures sedat dolorem earum
Et vinū decoctōis poley et mēte v3 cōtra dolorem
stomachi et intestinorū ex frigida causa vel ventosita
te. Forte etiam facte ex poley et menta cū omis cō
ferūt ad idem Emplastrū etiā factū ex poley et mē
ta cū vino stomacho applicatū pdest ad idem. fomen
tum etiā factū ex decoctione poley et arthimēsie hu
miditates supfluas matricis desiccāt et vuluā coartat
et hodierno die plures mulieres tali fomēto vtuntur
Et decoctio poley et seminis fenculi et anisi in vīo
et oleo pectini emplastre pdest contra stranguiniam
et dissuriā. Placarius.

Porrum

lauch

Porrum aliud domesticum aliud silvestre calidum in
tercio siccū in secundo gradu. Et silvestre est calidius et
siccus, propter illud est deterius. porrum nocet stoma
cho causans inflationē ac ventositatē. Et cum sui acu
minē nervos mordet, facit enī fumos melancolicos et
alare caput obfuscando visū. Et eius usus causat so
nia terribilia, donec cauant ac eolericici et melancolici
seu inaniati et opilationem in capite habentes, volē

tes ea comedere capiant postea lactucam endiuian
et similia ut calor temporetur. aut porrum crudum be
nelotum elixerat cum lactuca ita mundificat humo
rem grossum a pulmone et opilationē epatis et sple
nis aperit et porrum cum aceto ⁊ succo plantaginis
naribus applicatum stringit sanguinē eaz. Itē por
rum crudum contusum super morsum serpentis pfert
Itē succus porri cum parum mellis sanat vulnera.
et succus porri cum succo radicū lily soluit lūborū
dolorem. Itē porrum crudum cū canlibus comestū
valet contra inebrietatem et stimulat ad coitū et por
rum solo suo odore fugat serpentes et scorpiones.
Confert eciam ad dolorem dentium cum piretro et
succo porri dentibus applicando ⁊ interficit vermes
eorum. sed vsus eius stomachū grauat. sitim ꝑuocat
sanguinem incendit si ex eo nimū comedatur. et semē
porri et allei in potu mirta facit stringere sanguinez
et pectore. Itē succus eius cū sumatur cōfer t veruca
Et succus cum sale mirtus confert vlceribus fraudu
lentis. et porrū siluestre vlcerat corpus. et eius come
stio causat sedam. et ꝑuocat urinam et mēstrua ⁊ am
bo nocent vesicē et renibus vlceratis. et cōfert emo
roidibus coctum et moreemplastri suppositū. et e^o vs^o
cōmouet ad coitum et similiter eius semen torrifactū
Et folia eius cum granis mirti valet contra tenasmo
ne n^r ⁊ porrum cum oleo amigdalaz coctū valet in co
colica. Eluicenna.

ʒentaffilon   funffinger

ʒentaffilon grece quinq; foliū latine. eius radix si
 catura in tercio gradu minime vero caliditate manife
 sta pncipat Elixatura eius cum edera terrestri dolorē
 dentium mitigat ore retenta et ex decoctione eius ⁊ pi
 retri et parum mellis fit gargarismus qui putredinē
 oris tollit et decoctio eius cum plantagine ventrem
 stringit. Dissint ericis necesse adhibetur Arthetis ⁊
 sciaticis prestat effectum. Elixatura eius cuꝫ acc
 to et cathaplasmata herpestimono confert seu poest

et ignem sacrum extinguit cum succo semperuine miscē
do. Et ad apostemata et pānericium apposita ad sani
tatem poucit. scabiem soluit. succus radice ei⁹ causas
epatis et pulmonis saluat et porcionibus veneno
sis occurrit. decoctio folioꝝ eius cū vino cum folijs
sene addito pipere quartanarijs remedium est. Et ab
epilepticis accepta triginta diebus prestat effectum.
Succus etiam folioꝝ ei⁹ yctericijs p̄sidium cōfert. Et
fistulis succuseius immixtus prestat sanitatē. Pande
cta Itē decoctio radice eius cum aceto valet ad vl
cera deambulantiā Idem confert erisipilis et pāne
neritio et scabiei et doloribus iuncturaz Idem con
fert ad alcolam. i. apostema oris. Et vinum decoctio
nis folioꝝ eius valet ad epilenciam decē diebus i po
tu exhibitum. succus eciam radice confert ad solidā
dum vlcera intestinoy et emoroiday Auicenna Et si
succus eius ore teneatur omnes oris curat passiones
Et si quis secum deferat opus dat ⁊ auxilium Ampli
us si quis vult a rege seu principe aliquid impetrare
liquido impetrare copiam dat eloquencie si secum ipsā
herbam deferat et obtinebit qđ Gilbertus dicit libro
secretoroy de virtutibus herbaroy.

Cir

¶ Pipinella   beuenellen

¶ Pipinella est herba similis saxifrage. non differens nisi in pilositate. qz pipinella est pilosa sed saxifraga non habet pilos. unde versus. ¶ Pipinella pilos saxifraga non habet pilos. et est calide et sicce complexionis. Virtutē habet diureticā et virtutē dissoluenti lapidē frangit in renibus et vesica. confert etiam contra stranguriā et dissuriā. Ad hec omnia valet vinum decoctionis pipinelle et saxifrage et mly solis cū radice petrosilini et spargi. hec eadē decoctio mul

tum potest in colica et yliaca passio nibus. Similiter
prestat auxiliū contra opilationem splenis et epatis
vel detur sequens potus qui maioris erit efficacie ad
uersus easdem egritudines p̄dictas. R. pipinelle sa
ri frage scabiose carthapucie añ. m. j. floz violaz et bo
raginis vuarz passulaz añ. ʒ. ʒ. seminū petrosilini mi
lij. solis anili liquiritie radicū spargi et tamarisci añ
ʒ. ij. folioz sene. ʒ. ʒ. ʒ. cibet. ʒ. ʒ. oia p̄mōdāt grosso mō
et buliantur in lb. ij. aque ad p̄sumptionē tercię p̄tis
coletur et colatū dulcoretur cum sufficiens zucro et
fiat potus mane et sero tepide sumendus p̄ qualibet
vice in q̄ntitate medij cippi. quo potus p̄sumpto sequē
tes pillule citra medium noctis exhibeantur. R. mas
se pillulaz fetidaz masse pillulaz agregatiuarū añ.
ʒ. quicq; pulpe granorū coconidiij numero. viij. misce
malaxando cum siropo aut potu superiori et fiāt pil
lule. ix. Postea dantur diaciminum vel electuarium
ducis p̄ confortatimis. et ungantur regiones splenis
vel intestinoz vel renū cum unguento dialtee ubi dolor
expostulat et sumū erit remedium.

Papauer   **magfamen**

Papauer frigidum et siccum i serbo scz album. sed papauer nigrum est frigidum in tercio Avicenna Semē papaueris medicine ppetiit notāter album et semen papaueris nigri non debet dari qz magis mortificat virtutē habet inducēdi somnū fiat emplastr ex semie papaueris et lacte mulieris et albumis oui circa tēpa et quidā dāt pueris pulueres papaueris albi cū lacte ut eo melius dormiant. Et semen papaueris vel ipsa herba trita cum oleo rosis ⁊ supponatur aut ligatur

Alpostemati calido in principio et si r valet cōtra ca
letactōnē epatis. Et oleū violaz cū semine papaueris
albi cōficiat et inde spina dorsī vngatur febricitantibz
ido valet contra siccitatē mēbroz vt i ethica 2 i alys
febribz Itē ptra siccitatē pectoris et cōsumptionem
mēbroz pferit diapapauer. vl p̄ficiatur electuariū ex
succo liquiritie gumi arabici draganti anisi 7 seminis
papaueris albi iuxta quātitatē alioz et cōficiat cū si
ropo de papauere et fiat electuariū qd valet tabefa
ctis et ericcatissē ethicis vsupra. Item si caput la
nerur cū decoctione seminis papaueris et radicis ei⁹
inducit somnū in febribz acutis i quibus instancā vi
giliāz asistit. Item ex succo papaueris marini fit opi
um qd est frigidū i quarto gradu et siccū i tercio Itē
oia papauera in figura folioz cōueniūt sed differūt
in floribus. qz aliqd papauer scz albus habet florem
album. Et papauer nigrū habet florem nigrū. 7 papa
uer rubrum habet florem rubrū et papauer cornutuz
gerit florem claucum. Et omia papauera pducūt se
men nigrum pter papauer albū qd habet semen albū
Et ex succo papaueris nigri fit opiū forte. Item eli
ratura papaueris in cibis somnū inducit. Et folia pa
paueris cum aceto exhibita tamocē tollunt. et ignez
sacrum et tinguūt. Et marie dolorē auerūt ab extra
applicando. Et tussim mitigat et fluxum ventris ab
scondit et si minimū bibitur litargicos facit et occidit
dolorē capitis et aurium cum c. oco mixtū sedat. ¶ dā.

115
Eri

Populus   **ylbenpau**

Populus est arbor cuius complexio ē cōposita et s^b
stantia aquea et terrea subtili. ppter hoc accidit q^d ei
us virtus ē cōposita. Et vinū decoctōis corticis e⁹
cōfert sciaticæ et distillatōni vrine. Et dicitur q^d phi
bet conceptionem qñ bibi^t de radice eius. Et dicit qñ
porat de folijs populi idem facit post mūdificationē
menstruorū. Et succus foliorū populi qñ distillatur in
aurem tepide p̄fert doloribus eius. Item ab ista ar
bore fluit resina et hec resina a diascoride et ab alijs

iudicatur medicinalis. Et sanguinē stringit. sudores
et alios fluxus noxios cōpescit. Ex eis quidā sumitati
bus ante p̄ductionem folioꝝ solet fieri ungentum fri
gidū opilatium et caloris mitigatum et somni p̄uo
catum. Et hoc ungentū a medicis appellatur ungentū
populion et in multis causis necessariū iudicatur et
hoc ungentū dicitur populion q̄ fit de oculis popu
li vꝫ p̄t calorem febrile acutum. Et valet hys qui dor
mire nequūt vncis temporibus et pulsibus et plan
tis manū et pedū. hoc idem ungentū cū oleo rosarū
vel violaz mixtū. et super ep̄ar inunctū calorem mirabi
liter tollit. et super vmbilicū vncū sudorem p̄uocat
Et tale ungentū fit isto modo R. oculoz populi. lb. i
fopapa. fo. mandra. folioꝝ iusquiami solatri vermicu
laris lactuce sempuine añ. ʒ. s. omia p̄tūdantur et bu
liantur cū vino ad vini consumptionē. postea compri
miatur p̄ pannū forti cōpressionē cui colato adde au
rugie nouelle porcine sine sale quātū sufficit et moue
atur in patella iuxta ignem in modū ungenti et in va
se reconde. Nicolaus in auditorio suo. Serapio.

Pastinacasyl wildmoren

Pastinaca silvestris. i. daucus asininus. cuius virtus calefacit et abstergit: puocat urinā et menstrua tota herba facit hoc maxime vero semen et radix. Sed qñ ex folys eius fit emplastr sup vlcera que incipiūt corrodī cum plantagine conuent ne ampliētur. Item quando fit fomentatio cum folys pastinace silvestris et arthimēsie cum vino prouocat menstrua. Et p^o talem purgationē bibatur de vino decoctionis seminis

pastinace cū rasura eboris facit ad conceptionē. nūū
etiā decoctionis pastinace siluestris et seminis perro-
silini feniculi confert stranguirie. Et valet eius deco-
ctio folioꝝ pastinace cū folijs altee et radicū lilij cuz
butiro in patella impastando in modū emplastri mi-
neram pectoris ungendo qđ valet in pleurēsi. Et ra-
dix pastinace siluestris in cibis sumpta ad coitum ex-
citāt non fortiter et puocat urinā. sed pastinaca silue-
stris minus valet in cibis. Domestica vero pastinaca
nomine baucia cōuenientior est in cibo que mulcum
inflatiū ē aliqđ vētositatis habet et libidinositatis
Semen ergo pastinace domestice id est baucie incita-
tiū est ad coitum. Pastinaca vero agrestis non ado-
est inflatiua ideo diureticū est et menstruoꝝ cōmoti-
uum herba etiā est formacū diaforeticū epierus positū
cū vino cocta addita calamento. Est tamen herba ō-
bilior in omnibꝫ respectu seminis ppter admixtionē
aqueose humiditatis. Pastinaca vero siluestris fortior
est ad oīa. urinas autē mouet et menstrua puocat et
tota quidā herba et maxie semen et radix. Quidam
autē siluestrē pastinacā vocant dancū siluestrē. Pan-
docta radix pastinace appensa collo valet ad nimio ē
eius. Ecīā serps nō potest nocere deferenti radicem
Adacer

Pastinaca domestica: moren

Pastinaca domestica. i. baucia calida est i medio se-
cundi. et humida in principio tuncdem. Et est duplex
eius maneries scz domestica et agrestis. alio nomine
pastinaca domestica baucia appellatur. esui plus co-
perit talis pastinaca q̄ medicine. Virtutē habet gene-
randi sanguinem multum et spissum. unde auget libi-
dinem cōalescentibz et melancolicis valet cruda vl-
cocta comesta. et viridis maioris est efficacie. sicca mi-
noris. Fit autē inde vnum conditum ex radicibz sicut

de yringis ad coitum incitandū. et vsus radicis gene-
rat bonū sanguinē et multiplicat sperma. valet ad di-
gestionem bonā pcurandā. Et potest isto modo con-
diri. R. radicū pastinace mūdare et coque bene et
coctas minutim scinde et exprime aquam cui addat
mellis despumati et coquatur vsq; ad mellis cōsum-
ptionem et p̄tinuo moueatur ne adhereat cacubo et
citra finem decoctionis appone p̄meas mūdadas. po-
stea apponas spēs aromaticas vt cinamoni zinzibe-
ris galange macis nucismuscate ꝛc. Et vsus illius cō-
diri vir tutem digestiua miro modo cōfortat et bonū
sanguinem p̄pagat et mltiplicat sperma. Eodē modo
fit conditū radicū yringi vel secacul. Platearina. Et
pastinaca domestica a quibusdam daucus domesticus
appellatur sine haucia. Est autē talis magis digestibi-
lis q̄ daucus siluestris quantū ad radices. Et radix
talis pastinace domestice est excitatiua ad coitum qz
est ventositiua et calefactiua et humectatiua que tria
vt plurimū concurrunt ad carnis libidinē. Pande.

Rosa

rosen

Rosa frigida est in primo ⁊ sicca in secdo gradu. et rose viridis et sicca cōpetunt vsui medicine. eligende sūt rose rubee in medicinis. de rosis viridibus multa sūt scz mel rosaz ⁊ zucrū rosaz et mulla rosaz. sirop⁹ ros. oleū ros et aqua ros. Ad rosaz sic fit. mel despumetur et coletur cui misceantur folia ros minutiz incisa et aliquantulū decoquit⁹ zucrū rosaz sic fit. Recipiātur folia rosarum optime contusa vel minucim incisa ⁊ cū zucro albo ⁊ soli p̄sentet⁹ pro ipsius fermētatōe

Siropus rosarum sic fit. **R.** succi rosaz cum zucro al
bo misceatur penes ignem coquēdo ut decet et conue
nienter datur flegmaticis melācolicis et colericis de
bilitatis ppter dissolutionem spirituum. Ad idem va
let zucrum rosaz notāter colericis. sed flegmaticis da
tur mulla ex aque et melle rosarum facta. vel dat mel
rosaz cum aqua decoctionis seminis feniculi flegmati
cis ad mundificandum stomachum a suis humoribus
zucrum rosaz habet virtutem constringendi et cōfor
tandi. idō valet dissintericis et lintericis seu diaricis
et in tali casu misceatur paz mastice p consolidatio
ne ulcerationis intestinoz qđ ut plurimum consequit̃
dissinteriā. Confert etiā zucrum rosaz contra vomitū
cum aqua pluuiali. Contra sineopim et cordiacā pas
sionem que fit ex calefactione spiritualium mēbroz
datur aqua rosaz vel siropus rosaz vel zucrum ro saz
Item contra calefactionem epatis et dolorem capi
tis fiat inunctio regionis epatis cum oleo rosaz. vel
frons vel tempora ungantur p dolore capitis. et cō
tra diaforesim vel nimium sudorem ungatur corpus
cum oleo rosaz mixto cum puluere sandali rubeiet al
bi etiā Et oleum rosaz scđm quosdam fit iplendo vas
vitriū rosaz et oleo et faciunt bulire in caldario aqua
pleno Item contra corrosionem oris valet melros
cum aqua ros mixtum et con tra sineopim ⁊ cordiacā
passiones datur aqua ros in poru et facies irroretur
Et in colicis oculoꝝ miscetur Serapio Pandecta
Aucenna de viribus cordis.

Raffenus

rettich

Raffenus calidus est et siccus in secundo gradu. Radix autem eius magis composita petiti vsui medicinae et viridis magis quam sicca. habet autem virtutem incidendi et dissoluedi et ex eo fit oximel hoc modo. Radix contundant et mittatur in aceto ad tres dies postea aliquantulum bullatur et colature de mellis sufficiencia tale oximel valde contra quartanam et quotidianam Sed si predictae colature miscatur zuchrum fit siropus conueniens contra quotidianam ex flegmate salso vel contra tertia

nam notā. i. impuram scz nartam et colera 7 fleema
te. Item si frigidi humores sint idigesti in stomacho
radices rassani infusas in aceto 7 parum mellis come
dat paciens ad saturitatem post bibat aquam calidā
7 digitis in ore missis vl' penna in oleo inuncta vom
itus puocat. Et ipa herba in vino cocta 7 absintheo
7 oleo cathaplasmata regioni splenis valz cōtra du
riciem eius. vel cathaplasmetur pectini soluit strāgu
riam et dissuriam ꝑ latearius. Et succus rassani vel
aqua decoctōnis rassani cū cerusa 7 par mellis ros
cōfert lentiginibus faciei 7 omni luori eius faciē in
de abluendo Item rassanus quando comeditur ge
nerat ventositates 7 facit eructuare 7 puocat urinam
7 calefacit. Et quādo comedit ante cibū impellit cibū
ad supiora 7 non facit cibū descendere ad fundū sto
machi. Et ꝑpter hanc causam qñ sumitur ante cibum
puocat vomitū. Et quando sumitur post cibum mol
lit ventrē 7 inuat cibū ad descēdendū. Et quādo deco
quitur radix rassani in cibus cōfert tussi et humoribz
grossis cōgregatis in pectore. Et est conueniens in
ydropisi de causa frigida. Et quando succus eius mi
scetur cū farina lolij facit nasci pilos in alopecia. Et
gargarisin⁹ ex eo. factus resoluit squināciā. Serapio

Radix**mirretich**

Radix calida est ⁊ sicca in tercio gradu. et ē herba cuius radix simili modo appellat. et radix vsui medicine cōpetit. Et radix rassani domestici similem habet virtutē rassani ī capitulo precedēti. ⁊ cōfert cōtra easdem causas ⁊ eodē mō sed nō adeo efficaꝝ Placitari⁹. Itē radix ei⁹ vs cōtra calculū se resoluētē. principaliter eius aqua prodest. Similiter valet aqua eius calida sumpta prouocando vomitum cum penna vel cum folio quercus. Et rassanus domesticus est radix.

sed qđ nos vocamus rassanum est rassanus agrestis
Pandeeta. Et folia radicis in cibis sumpta resistunt
veneno. Radix etiam ieiuno stomacho sumpta com
mesta vel potata magnum prestat sanitatis adiuto
rium. sed inflationem facit et ructiones fenidas. se
men eius urinam mouet ventrē malaxat decoctio eni
radicis in cibis prificis pdest et flegma thoracis pur
gat. Et decoctio radicis cum oximelle sumpta vom
itum mouet cum melle mixta putredinez oris curat ab
luendo os. Et decoctio radicis in aqua liuorez faciei
tollic et vim fungorum venenosoz compescit Semen
vero eius cum acceto coctum et potatum splenem
minuit. decoctio totius herbe radicis et altee in mo
dum cathaplasmatiz ydropicis applicata confert et
spleneticis. Et Pandeeta dicit nos autē expti sumus
de hac planta multociens qđ qñ coquitur multū cū
kistordei donec dissoluatur in decoctione et detur ī
potu habet magnam efficaciam in egritudinibus pe
ctoris antiquis qđ fiūt ab humoribus grossis. Itē se
men eius cōfert venenis sicut teriaca. et rasis dicit au
toritate Serapionis qđ exptus fuit hoc et inuenit ve
ram qđ aqua radicis rassam domestici sup scorpionem
distillata vidit ipsum statim immobilem et de inde in
status est et crepuit per medium. Serapio.

Ruta

rutte

Ruta calida est et sicca i tercio gradu cuius duplex est maneries scz domestica et agrestis que pigamē dicitur. Et folia et semina cōpetunt vsui medicie. Virgultū habet diureticā et dissoluendi et consumendi. Puluis rute cum piretro naribus inflatus flegma educit ⁊ cerebrum mundificat ideo valet ad epilenciā ⁊ alias discrasias cerebrales vicio flegmatis causatas. Vinūz etiam decoctionis rute et pionie et rois marini valet ad idem notanter ad epilenciam. Item Vinum deco-

erionis rute in potu datū valet contra defectū vīsus
Vinum decoctionis rute cum piretro valet dolori de
cūm abluendo os. Et contra paralysim mēt̄ 2 oꝝ va
let vinum decoctionis rute 2 castoꝝ 7 herbe paralif
Item contra yliacā passionem 2 colicā valet succus
rute cum paz pulueris esule 7 mellis mutuo miscēdo
et detur patienti in potu. Item cōtra tenasimonem
decoquatur ruta 2 tatusbarbatus in vino 7 oleo et
fiat eukacisma. i. sessio sup̄ talem decoctionem calefa
ctam. Vinum etiā decoctionis rute 7 absinthei 7 cor
ticis tamarisci vel floꝝ geneste cōfert opilatōm sple
nis et epans. Et ruta 7 anetum cocta in vino 7 oleo 7
cathaplasmata pectini cōfert stranguirie et dissurie.
Item ad menstrua prouocanda 7 fetum mortuum 7
secundinam educendam detur trissera magna cum suc
co rute. Idem operat succus eius solus per os dat⁹
aut pessariatus cum mirra. Et contra lippitudinem
oculoꝝ. 7 rubedinem puluis thucie cum succo rute cō
ficiatur. Contra venenum bibitum vinum rute bibat.
Et contra morsum animalium venenosoz valet ruta
emplastrata morsui. Et si quis fuerit tortus cūcūdat⁹
ruta viridi secure potest accedere ad basiliscum inter
ficiendū. Serapio auctoritate diascoridis ruta est de
rebus cōferentibus inflatōnibus 7 ventositatibus et
ip̄a extinguit libidinem. et etiā prouocatiua vrine
et menstruoꝝ.

Rosmarin⁹   rosemmarin

Rosmarinus ca. 7 siccus. 7 est frutex cuius excessus in qualitatibus p plateariū nō determinat. Sed pande cta auctoritate mesue ē cali. 7 sic. i. tercio gradu. 7 ei⁹ sunt plures species. Et virtus oīm speciez est silis ex hoc q̄ resoluit mollificat abstergit 7 icidit. 7 succ⁹ ei⁹ cū aqua mellis curat obscuritatē visus que fit ex humiditate grossa. Emplastrum factum ex folijs rosmarinini et succi plantaginis confert fluxui sanguinis emoroidarum. Et idem sedat ad apostemata

calida ani et extenuat emorroidas egrediētes et ma tu
rat scrofula et apostemata difficilis maturationis ad
dita radice altee. Et vinū decoctionis foliorū roris
marini cum scolopendria et boragine confert ycteri.
cie. 7 qñ sumit in potu cū vino addita paritaria cōfert
torsionibus ventris. et vinū decoctionis eius et semi
num feniculi et petrosilini et arthumesie pdest urinā
et menstrua pducendo. et succus eius expressus cum
aqua feniculi. cum thucia miscendo fit inde colirium
qd acuit visum. Et semen eius qñ sumitur in potu fa
cit idem. et qñ decoquit ipsa tota herba roris mari
ni cum calamento in vino et oleo et ungat inde cor
pus prouocat sudorem. et sic confert in ydropisi. Et
vinum decoctionis roris marini et rute valet in epilē
tia addito par piperis. Et puluis roris marini cum
farina lolij vel furfuris cum succo ebuli et par aceti
miscendo valet in podagra. et quādo abluitur caput
cum aqua decoctionis roris marini et maiorane 7 flo
rum scitados confert cerebro et dolori capitis. Con
tra sincopim detur dianthos cum vino decoctionis
roris marini. Contra humiditatem vne vinum deco
ctionis eius gargarisetur cum parum piretri. Cōtra
dolorem intestinorū ex ventositate detur vinum deco
ctionis eius et cinuni Ad menstrua pducenda et ad
conceptionem fiat fomentum circa pudēda cū aqua
decoctionis eius et mellisse. Serapio.

Rapa**ruben**

Rapa calida in secho et humida in primo multūplus
alijs herbis nutrit. dure tamen est digestionis mollez
et inflatā facite arnē ppter sui vētositatē et inflatōz
ideo augmentat sperma 7 puocat coitum. Et quanto
magis decoquantur et melius nutriunt. et nocumētū
earum aufertur et decoqui debent cum carne pingui
Item podagrici et arterici si fomententur in earum
decoctione dolorem sedant. Et vinum decoctionis se
minis raparum domesticarum valet contra serpentis

morfu in et tale vinū illinūtū sup morsum serpentis p
dest. Item rapa inflat et semen seu sperma in homine
generat. Item due sunt Species rapaz scz domestica
que superius dicta est et agrestis q̄ vocat rapola secū
dū Pandectā cuius succus mirabiliter herpenbo et fi
stulis impositus medet et semē eius ē teriaca venenis
Rape cocte et comeste nutriunt et generant ventosita
tes et incitant ad libidinem et augent in spermate Et
decoctio rapaz applicata sup podogrā et sup scissu
ras que fiunt a frigore pfert eis Et quādo fit empla
strū cum rapa cōtrita cū succo ebulli facit ad idem. Et
qñ fodiat rapa vna ad cuius canaturā ponat cera li
quēfacta cum oleo roī et ponitur sup cineres calidos
et calefiat multum confert scissuris ulceratis que fiūt
a frigore. Item folia rapaz cocta cum petrosilino ⁊
feniculo et boragine in iure carniū et comedantur
puocant urinā. Item semen rape ponitur in confecti
onibus teriacaz que fiunt contra venena. et semen ra
pe agrestis administratur in medicinis que mūdificāt
faciem corporis scz cum farina lupnozet farina faba
rum et cerusa in aqua miscendo. Et est alia species ra
pe q̄ pue qñ pmedit generat inflatōes. et eius nutritiū
tam est minus alterius rape. Serapio.

Ribes sant iohans trublin

Ribes est frigida et sicca in scdo gradu: et est frutex cuius fructus est rubens et dulcis cum acetositate et si picitate. et ex hoc cōtingit q̄ infrigidat stomachum et abscindit fluxum ventris et vomitū et sitim: et rob eius. i. succus eius pfert cordiacis et vomitui et fluxui qui fiunt a colera: et puocat appetitū cibi sua frigida: te et succus eius exprimit ex fructibus quando teruntur: coquitur expressura illa dōc habeat sbam: et t. l. succus abscindit sitim que accidit a calitate et a colera

Et confert morbillis et bochar que fiunt in corpore
sicut sunt variole cum similibus Et modus siropi eius
est sicut siropus de barbaris et est frigidus et siccus q̄
potest isto modo fieri. R. succi ribes. lb. j. succi bora-
ginis q̄r. lb. seminis plantaginis seminis citoniorum
añ. 3. ij. buliantur cū paz̄ aceti ad consumptionē ter-
cie ptis et colature addatur zuchi albi qđ sufficit pro
dulcoratione et fiat siropus pueniēs calori febuli et
fluxui ventris ex colera. valet etiam contra pestilēciā
cum aqua acetose exhibendo et sitim extinguit Et stu-
pefacit dentes eius succus ori exhibitus et succus ri-
bes cum aqua plantaginis potatus cōfert emoroidi-
bus et ebrietati Serap. et Pandecta auctoritate ras̄
ribes est frigida et sicca stringit ventrem. et idē aucto-
mesue frigida est et sicca in scdo gradu. rob eius. i. suc-
cus fructuum Ribes est sicut rob acetositatis citri ca-
lorem colere et eruberantiam sanguinis extinguit Et
valet apostemantibus pestiferis seu pestilentie Item suc-
cus ribes cum pulvere thucie mirtus acuit visus. etiā
succus eius valet dolori capitis ex frigidoitate.

Rubeatinctoz klebekrut

Rubeatinctoz est calida ⁊ sicca in secundo fm plur
res autores: Sed fm guerroum in colliget ca. de ru
beatinctoz ca. est ⁊ sicca i tercio gradu Et est duplex
scz domestica ⁊ siluestris vel maior ⁊ minor. Maior ē
que maiora habz folia. Adinor que minora habz fo
lia et minoris virtutis. habz autem virtutem cōfortā
di sua pnoticitate ⁊ diuretica est sua amaritudine Cō
tra debilitatem stomachi et epatis et relaxatōne de
vinum decoctionis eius ⁊ mastice. Valet etiam em

plastrum sup stomachū factum ex puluere radicis ru
beetinctoz 7 puluere galange 7 mastice et oleo 7 cera
ad menstrua puocāda 7 ferū mōitūū 7 secūdinā educe
dam cōtinuatur radix rubeetinctoz cum melle vnga
tur 7 cū scāmonia spergat 7 fiant inde pessaria 7 imit
tatur marici et valebit ad p̄dicta. Item aqua deco
ctionis eius si caput inde abluat reddat capillos ru
beos Quidam ppinant radices tincture rube pulne
risatas cū mellicrato sciaticis necnō paraliticis Suc
cus eius auribus infusus dolorem aurium mitigat cū sul
phure mixtus Pandecta. Virtus etiam radicis rube
tinctoz mundificat epas et splenem et aperit opilati
ones eoz et puocat menstrua et vrinam grossam p
puocatione forti. et abstergit absterfione temperata om
nia que indigent absterfione. ideo cōfert morphee al
be puluis radicis eius cum puluere aloepatici 7 succo
allei et paz mellis inde vngendo morpheam. Et ra
dix hui⁹ herbe est rubea sicut appellatur. et habz vir
tutem puocandi vrinam. 7 quando bibitur succ⁹ ra
dicis cū mellicrato cōfert ictericie sciaticę 7 paralisi
et facit mingere vrinam multum grossam. et fortassis
facit mingere sanguinem ideo valet miscere mastice.
Serapio capitulo eodem.

Solatium nachtschat

Solatium est siccum in sebo. et sunt quatuor species. una earum comeditur alie vero non. et illa que comeditur est domestica. et est herba non magna habens ramulos plurimos. et folia eius nigra similia folijs basilicinis. et habet semen rotundum cuius color est viridis et niger. sed quando maturatur fit rubeum. et quando frangitur inuenitur in eo humiditas multa et granula sunt semina eius. et sapor eius est stipiticus et est oppositum et tribus compositis vult inuere serapio quia in eo sunt

Spinachia   Spenatkraut

Spinachia ē frigida et humida in fine primi gradus
 Lenire habet ventrem ⁊ cōfert dolori pectoris ⁊ pul
 monis et doloribus qui fiunt a colera ⁊ sanguine. Et
 nutrimentū eorū est melius nutrimento atriplicis. et ē
 operatio spinachie prope operatōnem atriplinis. et ī
 ipsis est virtus abstersiva lauativa ⁊ vincūt coleram.
 et comeduntur in oleribus vel buliantur cū carnibus re
 centibus. Conferunt etiam doloribus dorsi vicō san
 guinis et est lenitiva ventris. et fortasse restringunt

stercus a iure eorū ergo auferantur spinachie a iure
suo et si comedant conferūt anbelicū 7 pectou 7 pul
moni calido. Item spinachia ingredit̃ optimū genus
olerum tempe cōstipatiōis vētris quod notāter pōt
sumi tempe estatis 7 fit isto modo. R. spinachie 7 ble
tes 7 atriplex et lactuce borago. que omnia buliant̃
maxime in iure carminū recencium et multum confe
runt ad predicta accidencia. Sed ubi est maior intē
tio infrigidatiōis ī corpe eruberāter calido possunt
addi portulace. Et ubi ē maior intentio lubricatiōis
precipue in corpe multū constipato ex calore addat̃
mercurialis cū uulpassulis. In hieme vero cōferunt
olera facta ex nasturcio aquatico petrosilino 7 urtica
minori 7 feniculo 7 spinachia qđ omni tempe potest
sumi. et nunquā expedit corpi tempato qđ herbe crude
sumantur exreptis lactucis et portulacis et boragiē tē
poribz feruidis ad cōpescendū sanguinis feruorem 7
estuationem in stomacho et epate. Et vsus frequens
olez non cōfert utz per Auerroim quito colligz om
nia olera generant melancoliā dempta lactuca et bo
ragine.

Silermōtanū wilkōmel

Silermontanum. i. silicis calidū z siccū in fine secun-
di gradus fm Pandectā z Alucēnam. Virtutem ha-
bet incidendi et dissoluendi humores fleumaticos fi-
scosos z congelatos. et ppter hoc aperit vias omnes
z cannales opilarōnes z puocat urinam z menstrua
Et confert asmā et omnibz egritudinibz fleumaticis.
Et semen silerismontani ponitur in medicinis.
Virtutem habet diureticam. Vinū decoctōis semis
eius cōfert cōtra stranguiriam et dissuriam et contra

opilatōnem splenis 7 epatis renū 7 vesice. Et puluis
seminis sileos cū ficubz siccis mixtus cōfert ad idem
Fumigatio eciam facta cū herba sileris montani et
abrotano menstrua puocat 7 valet cōtra stranguiri
am 7 dissuriā ipse herbe in vino cocte pectini empla
strata stranguiriā soluit. Et vinū decoctōnis sileris
montani et radicis yreos cōfert in asmate et epilēcia
Et Serapio auctoritate Diascoridis. Virtus eius est
calefactina scz radicis eius et seminis. Et quando su
mitur vinum decoctōnis eius puocat urinā. 7 coar
tatōni anhelitus pfert 7 suffocatōni matricis 7 in p
uocando menstruum expellit fetū. et idem eciam pfert
tussi antique 7 debilitati digestionis et torsionibz ven
tris et debilitati epatis. et quādo sumit ex semine ei
us aut radici eius in vino et pipere pferuat et defen
dit hominem a frigore aeris. et propter hoc cōfert iti
nerantibz in hieme. et quando homines 7 alia anima
lia de hac planta comedūt tempe coitus eoz confert
eis statim ad pregnandū Pandecta et Serapio. Aui
cenna. Chinū decoctōnis radicis eius 7 seminis cōfert
in dolore dorsi. et aqua decoctōnis eius 7 ros valz
in soda idest dolore capitis.

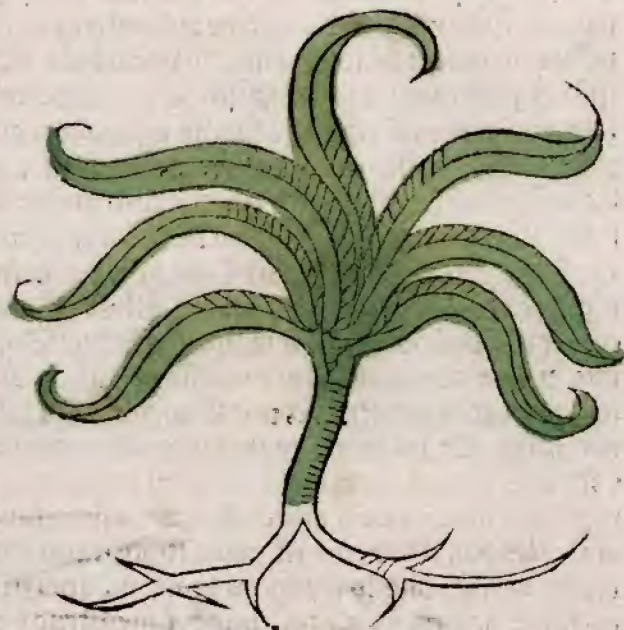
Sinapis

senff

Sinapis est ca. et sic. in quarto gradu. et eius duplex est species. vna est cuius semina exterius sunt subnig interius vero alba. Alia cuius semina interi⁹ et exteri⁹ sunt alba. et habent vnā virtutem sed prima species est acutior scda. Et est eligendū illud quod non est nimis siccum nec extenuatum et sit granum grossū et si frangitur est album. Virtus folioꝝ est vlceratiua propter hoc pungit multum quando teritur et misce-
tur cum radice enule puluerisate et dimittat p horam

et confert sciaticæ ulcerose. Et quando miscetur cū oleo
lauri et inde linitur scabies ulcerosa sanat eam. et idē
confert dolori splenis ⁊ aufert eciam maculas vngui
um. Et quando radix eius supponit collo patientiū
dolorem dentium pōest. Et habet eciam virtutem ar
bendi ⁊ psumendi supfluitates cerebri quādo mastica
tur vel fiat gargarismus cū puluere eius et pīerri ⁊ zī
ciberis ana pondere cū melle rosarū ⁊ aqua plantagi
nis mīcendo. Idem cōfert apostemati oris ⁊ in casu
vulne. Et quādo fit ex semine sinapis et vitellio oui et
pap salis vngentū valet ad scrofulas. Et puluis ei⁹
mixtus cum zūcibere narib⁹ appositus causat sternu
tationem et valet in epilencia et litargia q̄ eritat eos
talia patientes. Eciam quādo fit emplastrū ex eo ⁊ se
mine rute ⁊ eius oleo cōfert in litargia capiti applicā
do pilis prius abrasis. Et semen sinapis cū succo ab
rotam mixtus valet ad alopiciam et ad dolores anti
quos sc̄z splenis ⁊ sciaticæ passionis quia trahit ma
teriam ad exteriora et cōsumit eam. Et quando misce
tur eius semen cū cerusa et melle ⁊ aqua dissolutionis
furfuris tritici mūdificat faciei maculas. Et semē ei⁹
coctum cū aceto valet ad scabiem ulceratam. et aqua
de coctionis eius valet febribo p̄icticis siue interpella
tis. ¶ Dandeeta. Aliucenna.

Squinātum kameelgras

Squinātū dicitur palea cameloz quia cameli cā her
bā comedūt calidū ⁊ siccū in scdo ꝑādecta ⁊ Elic.
In arabia repit̃. Eligendū est subalbidū. et quod dur
existit circa stipitē abiciat̃. Virtutem habz purgādi
flecma ꝑncipalit̃ nō qđ ꝑ se ponit̃ sed cū purgātibz fle
cma ut polipodio esula ⁊c. In ipso est stipricitas q̃
re confert in fluxu sanguinis intestinor̃ et renū. Et
quando bibitur vinum decoctōis ei⁹ cū polipodio
⁊ succo fumi terre cū zūcro miscēdo cōfert i yoropisi

de frigida causa. et vinū decoctionis eius cum pipere
valet in spasmo ⁊ dolore lacertoz. Confert etiam in
dolore matricis vicio ei⁹ nimie lubricatōnis fiat ex
ipso et plantagine et bursapastoris cum vino eukaci
sma. Et squinantū est herba similis cipro et repitur ī
pratib. Et fortassis ex eo tota terra vbi nascit ⁊ quā
do desiccatur fit album. Et quod ex ipso administrat
sunt folia flores et radices. Alicēna dicit qd squinan
tū est duarū speciez. vna earū est que non habet fructū
nigrū sed apparet vt cauda equina. Aliud est arabiz
cum et est boni odoris ⁊ est maioris efficacie Squinā
tum in vino decoctum cū arthimelia et cathaplasma
tum pudendis menstrua educit stranguinam ⁊ dissuri
am soluit. Et puocat vrinam vinum decoctionis ei⁹
⁊ seminis feniculi. et in radice eius est stipticitas. pro
pter hanc stipticitatem administratur in fluxu sangui
nis Serapio. Flores eius est pauca stipticitatis calefa
ctiuus mollificatiuus frangens lapidem. aperitiuus
orificioz venaz. puocatiu⁹ vrine et menstroz ⁊ re
soluit inflationes. Et confert sputo sanguinis et do
lori stomachi. Et oleum squinanti pdest in pruritu.
Alicēna. squinantū est stipticū. qd propter cōfert eius
flos fluxui sanguinis vnde cumq; fit. ꝯandecta.

Serpentaria noteridurcz

Serpentaria. i. draguntea maior calida et sicca. Verba est cuius radix vsui medicine. excessus eius non determinatur ab autoribus Placarius. sed pandecta auctoritate serapionis. c. de luff. i. draguntee dicit q. draguntea est maior et minor. Maior e que vocatur serpentaria quia habet vestigia in modu serpentis. vel quia venenum serpentis fugat. Sed minor est illa que vocatur aaron. et est illa que habet folia plana. Pandecta eciam auctoritate Salieni. vj. simplicium

capitulo de serpentaria. substantia radices eius subtilio: est substantia radices aaron et in sapore ei⁹ ē acuitas et amaritudo et stipticitas parua. et est calid. et sic. i. prieno. Errutem habet dissoluendi et mundificandi. et succus eius mixtus cum aqua ros et cum paz ceruse et in sole temperetur et inde facies pungetur ipsam enim claram reddit et pannum ei⁹ deponit. Et pdest fistule puluis radices eius cōficiatur cū sapone et fistule i. ponatur foramen eius dilatat intantum q os fractū seu putrefactum extrahi possit. Item cōfert etiam ad cancerum isto modo. R. pulueris serpentarie duas ptes et terciam partem calcisvine misceātur cum parū vinū vel aceti in modū paste in testa sup carbone ericetur et puluis inde factus cancro supponatur. cancerum corrodit mundificat et curat. Ad apostema maturandum et rumpendū et ad menstrua puocandū folia viridia cū oleo cocta cathaplasment sup apostēta et suppositorium inde factum puocat menstrua. Serpentina habet quid aliqū simile aaron tam in folijs q̄ in radice sed acius est eo et amari⁹ ideo magis calefactinum. et radix eius expurgat viscera omnia grossos humores et fiscosos subtiliat. idō vinum decoctōis ei⁹ et scolopēdie mūdificat et aperit opilationes splenis et epatis et renū q̄ subtiliat humores grossos. Pādecta. Sed albertus de virtutibz herbaz dicit. serpentaria cū trifolio inhumata generat serpentes rubeos et virides s̄ quibz si fiat puluis et ponat in lampade ardente videbitur copia serpentum.

Satirion stendelivurcz

Satirion. i. testiculus vulpis est calidus et humidus in primo. habet folia similia folijs lilij albi et etiam i floribz conuenit et quod de ipsa administratur est radix que dulcis est. et in humiditate eius est inflati. superflua gracia cuius incitat ad libidinem. Et vinu de coctionis radicis eius incitat ad libidinem. et radix eius elixata cum carnibus recentibus vel assata in aqua conuenit ad carnis libidinem. et Dioscorides dicit capi. orchis. .j. Satirion q si vir comedat maiorem

partem radicis satirionis generat masculos. 7 si mi-
nozem partem generat feminam. Et mulieres parciū
italie dant eam radicem tritam cum lacte caprino ad
incitandū libidinem. Virtus eciam radicis eius ē que
resoluit apostemata inflata quādo ponitur sup ea de
coctio radicis cū oleo. Et eius succus cū melle rosaz
mundificat ulcera sordida 7 apostemata fraudulen-
ta putrida curat 7 erisipilam que est defectio cutis
vicio sanguinis colerici. et in ipsa est stipticitas ideo
retinet paz ventrem quādo bibitur ꝑcipue. alia eius
species que simili modo apparz. sed illa species habz
florem purpureum. et illa species trita cum sale aperit
emoroidas. Et quando administratur sicca ꝑhibz di-
latatōnem ulcerum et abscondit putredinem eorū et
curat ulcera fraudulenta que sunt in ore. Sz est alia
species satirionis que vocatur palma cristi cuius fo-
lia sunt similia folijs prime speciei satirionis sed sunt
graciliora cū nigris maculis que venenis resistit quā-
li quis peres se habuerit a maleficijs 7 venenis secu-
rus erit ꝑandecta. Et illa species est calida 7 sicca ī
scdo 7 est ei ꝑprietas mūdificandi cutem 7 cōfert mē-
bris nervosis. ꝑandecta a ueritate Aliuceñ.

Scicadoscitri. mottékrit

Scicadoscitrinū ē absinthēū marinū calefacit in secūdo gradu ⁊ desiccāt in tercō habēs minūtū semen sile semine herbe que dicitur abrotani. ⁊ ē plēa semine ⁊ habz folia striata ⁊ nō est ita amara sicut absinthēum. ⁊ hz odorem grauem. ⁊ nō est tante stipticitatis sicut absinthēum sed virtus ei⁹ est diuersa a virtute absinthēi Nam est mala stomacho et occidit vermes in ventre plusq̃ absinthēum quādo apponitur extra et qñ recipitur ab intra. Et quando sumit cum melle interficit

vermes et expellit eos cum laxatione leni. Et quando
coquitur cum lentibus et bibitur facit idem. Virtus eci-
am scicados citrini est instillata resolutiva ventosita-
tum. Et eius cinis cum oleo eius vel oleo amygdalino li-
nitus confert alopicie. et eius oleum facit nasci barbā
que tardat. et decoctio eius cum aceto prohibet herpestio
manni et carunculos. Item ad obstruenda valet vapor
decoctionis eius in aqua rosae. et resolvit eam. Confert
difficultati anhelitus vinum decoctionis eius. Item
decoctio eius et absinthii in aqua et exhibeatur cum pa-
rum mellis extrahit vermes et ascarides et interficit
eos. Et vinum decoctionis eius cum archimisia et semi-
ne petrosilini puocat urinam et menstrua. Et eius ole-
um confert frigori rigoris febulis pulsuum manuum et
pedum ante horam rigoris inde ungendo. Idem oleum
confert puncture scorpionis aut aliorum animalium veneno-
rum. Item vinum decoctionis eius et draganti spiritu
alia calefacit membra miscendo cum parum zuci propter
eius amaritudinem. Idem valet contra stranguiniam et
dysuriam et ad opilationem splenis et epatis addendo
scolopendriam. Item cum infirmus surgit ab infirmita-
te ad nervorum confortationem valet aqua decoctionis ei-
us et laurole.

Scicadosarabicum von arabien

Scicadosarabicum est calidum et siccum i tercio tra
du. Pādecta. Sz fm Jo. mesue. ca. de scicadosar. bi
co ē cali. in pmo ⁊ sic. in scdo. et est cōp. sitū ex pnb
terreis frigidis dantibz ei sūpticitatem paucā ⁊ ex p
ribz igneis subtilibz a quibz insunt ei acuitas ⁊ amarit
udo. sed acuitas pl⁹ est sua amaritudo. ⁊ amaritudo
pl⁹ ē sūpticitate ipi⁹ ppter qd ē subliatiū resolutiū

aperitiuum opilatōnum absterfinum et resolutiuū na
ture et est preseruatiuum p̄hibens a putrefactione . et
est ex parte stipticitaris pance p̄foratiuum cordis ⁊
cerebri ⁊ nernoz et viscerum. Et p̄hibendū est haben
tibz coleram in stomacho. conturbat enim eam iducēs
sitim et vomitum et estuationē laboriosam. Et eciam
colericis obest. Et est ex debilitat soluentibz propter
quod miscendū est ei sal gemma aut mirabolani indi
seu kebuli magnificant enim operatōnem eius. Et sci
cados arabicum solutione educit melancoliam ⁊ fle
cma. mundificat cerebrum ⁊ nervos ⁊ menbra sensu
um. et p̄prie in egritudinibz capitis. Effusio florū sci
cados arabici scz. ʒ. ʒ. vel. ʒ. j. in aqua casei cum uul
passulis additis mirabolanis nigris vel kebulis ʒ. ij .
⁊ stet in fusione p noctem coletur ⁊ colature addatur
diafenicōnis vel dia sene. ʒ. j. cassifistule. ʒ. ij . misce ⁊
fiat haustus cōueniens p solutōe humoz ut supra. et
fomentatiō facta ex eo et maiorana et spicaceltica cū
aqua decoctōnis eius . vel lotio capitis p̄fert egritu
dinē bz frigidi capitis Et oleum scicados arabici cō
fortat cerebz et nervos et os calefacit ⁊ viuificat. et
euaporatō decoctōnis eius aperit opilatōnes nariū.
Et vinum decoctōnis eius ⁊ scolopendrie cū squilla
est medicina bona in opilatōne splenis. epatis ⁊ vi
sceꝝ et est sedatiuū doloris lacertoz ⁊ nernoz ⁊ iūctu
raz fm omēz modū administracōis Alesue Serapio .

Spargus**spargen**

Spargus calide et sicce cōplexiōnis. habet virtutē
 aperitiuam opilatōnum splenis et epatis et renū. ⁊
 habet eciam virtutem absterſiuam. et p̄prie ſemen ei⁹
 us et radix. Et quādo decoquitur radix eius et bibit
 decoctio ipſius cōfert ſtranguirie ⁊ ictericie ⁊ ſciati
 ce paſſionib⁹ in vino decoquendo. Et quādo ex deco
 ctione eius cum vino addito p̄ietro ſit mixtio ⁊ inde
 abluatur os cōfert cōtra dolorē dencium. Et quādo
 elixatur vna elixatione ſeu ebullitione et comeditur

mollit ventrem et puocat urinam . et quando coqui-
tur in vino pdest decoctio eius morlui animaliu vene-
nosoꝝ. Et semen eius quando bibitur facit operatōes
radicis. et dicitur q̄ elixatura eius occidit canes . et
dicunt aliqui q̄ quando cornua arietum sepeliuntur
in terra nascuntur inde spargi . et proprietas eius est
remouere dolorem lumboꝝ qui sit a flectmate ⁊ v̄eto-
sitate . et eciam remouet dolorem colice passionis. q̄
mollificat ventrem . et si homo vititur eo multum fa-
cit nauseam . Radix ⁊ semē spargi sunt diuretica mo-
dicum nutrimenti habentes et non bene digeruntur
Est eciam abstersiue virtutis non tamē calefacit ma-
nifeste neq; infrigidat ideo tam renum q̄ epatis opi-
lariū est magis semen et radices q̄ herba. Pandē-
cia ⁊ Serapio. Et fm platearium spargis est calid⁹
et siccus in tercō et semen et radix vsui medicine com-
petunt. et extremitates spargoꝝ ante pductōem se-
minis cum carnib; elixate . vel cum sola aqua valent
contra opilatōnem splenis ⁊ epatis ⁊ cōtra strangui-
riam et diffuriam. et similiter cōtra dolorē stomachi
et intestinoꝝ et p̄tra yliacam passionem . Item vniuer-
saliter aqua decoctionis seminis eius valet ad predi-
cta. Et semen eius p̄ annū seruatur.

Sauina

siebenbaum

Sauina calida et sicca in tercio gradu. solū folia medicine cōpetunt. Tiliū decoctōnis eius valet cōtra dolorem stomachi et intestinorū et yliace passionis et cōtra stranguiriam. Et sauina cocta cum semine aneti et folijs altee in vino et cathaplasmata super pectinem valet contra stranguiriam et dissuriam et et idem puocat urinam sedando dolorem vesice. est enī sauina diaforetica ⁊ diuretica fomētātō ex ea fcta ex aq̃ decoctōis eius vel vino valz cōtra predicta scz

puocando vrinam et menstrua. et secundā educit de
cocta in oleo. et contra tenasmon ex frigida causa
decoctio in vino et aceto cū tarobarbato miscēdo ⁊
fiat eukacisma. i. a est sessio sup talē decoctionem ⁊ mul
tum valebit. Adonitur eciam lassina puluerisata cum
sulphure ⁊ litargiro et succo lappacij acuti ⁊ parz au
rugie porci et fiat inde vngentū cōtra scabiem vlcerō
sam seu sauiosam. Clapoz eciam decoctōis savine ⁊
bethonice in vino decoquendo pdest aduersus reuma
frigidū p nares fumendo Adandecta. Itē virtus eci
am eius dissoluit ⁊ dispergit putredinem ulcerum pu
tredoz maloz corrodencium antiquoz. et succus ei⁹
cum melle mixtus mūdificat vlcera melancolica sor
dida ⁊ aufert erisipilam. et propter causam sue subti
litis puocat menstrua plus omī alia medicina. Et
eius vsus nim⁹ facit mingere sanguinem ⁊ interficit
fetus viuētem ⁊ expellit mortuum. Serapio. ⁊ folia
eius contusa cū aceto phibet dilatationem vlceꝝ cor
dencium et sedat apostemata corrosiua Et aqua deco
ctionis eius cum cerusa aufert liuorem cutis ⁊ aufert
escaram factam ex igne.

Semperuua hausiwurcz

Sempuua est herba sic dicta qz semp viridis frigida est in tercō gradu cū siccitate paucā Et viridis ē multe efficacie ⁊ in medicinis nō ponitur ericcata Virtutem habet infrigandi et alterādi cathaplasmata cū aceto vel agresta mixta sup mēbra multū calefacta ⁊ ⁊ apostemata calida qz extinguit calozē extraneum ⁊ ⁊ sedat dolorem factum ex causa calida cumlibz mēbri in pūcipio applicādo gracia repulsionis materiā licet postmodū absit inspissando materiā. Contra

combustionem aque vel ignis fiat unguentum ex succo
eius et oleo ros. et paz cere sed non debet poni in pri
mis tribus diebus sed calida ponantur ut fumosita
tis fiat euaporatio. unde prius inungamus sapone et
similibus. post tercium vero diem inungimus unguento
ut supra ad liniendū. Item succus semperuine vel ei
us aqua cōfert fluxui sanguinis narium unguendo frō
tem tempora et guttur et epa miscendo paz sandali
rubei. Et experimento habetur q̄ multum valz notā
ter fluxui narium puenienti ex ebullitōe sanguinis in
iunioribus ex epate calefacto. Et sunt due species scilicet
et maior que ut plurimum nascitur i locis edificatis
ex lateribus. Quidam faciunt eam nasci in domibus su
is super tectū Sed minor scz vermicularis nascitur i
muris et in locis petrosis et substantia eius est aquo
sa et sapor eius stipticus. Confert etiā succus eius eri
sipile et apostematibus multum calidis que dilatati
in corpore. Item sempervina cocta cū radice planta
ginis posita supra podagram confert et sedat dolore
eius. Item succus cum aceto confert in plaga sancti
anthonii. Serapio.

Squilla wildeczmbel

Squilla ē calida et sicca in tercio gradu et dicitur cepe muris quia mures interficit. Est enim pposita ex igne is partibz in superficie dantibz ei acuitatis vehemenciā et ex ptribz terreis adustis dātibz ei amaritudinē ⁊ ex partibz aereis dantibus ei de dulcedine aliquo. Est enim instisiua ⁊ ulceratiua adustiua resolutiua materiarum. attractiua ad exteriora. subtiliatiua parcium grossarū ⁊ viscosarū a putredie pseruatiua. ⁊ rectificat cū assatōne. et pparat cū aceto ut materias grossas et

adherentes submersas facile poterit expellere. et me-
lius est q̄ cepa squille affetur vel coquat̄ et postea ad-
ministratur ⁊ sic minuetur fortitudo ⁊ acuitas sue v̄-
tutis ⁊ assata habet multa ⁊ maxima inuamenta Et
assatur inter prunas vel inuoluat̄ pasta vel luto i fur-
no donec coquatur. deinde extrahatur. et acetū squil-
liticum sic fit cepa squille scindatur in laminas et cū
filo separatim affigantur ⁊ siccēt̄ in umbra xl. die-
bus. postea sumatur quantitas vni⁹ manipuli ⁊ po-
natur in vase vitriato ⁊ picatur desup acetum fortis-
simum et ponatur in sole. xl. dieb. Et cū aceto Iquil-
litico fit ablutio oris et restringit gingiwas laxas et
cōfirmat dentes cōmotos ⁊ aufert putredinem oris. ⁊
eliratura squille p̄parata cū melle in potu administra-
ta fortificat tracheam arteriam et clarificat vocem et
confert ad debilitatem stomachi et ad maliciam dige-
stionis ⁊ opilatōnes eius et ad melancoliam ⁊ appo-
plexiam et epilenciam ⁊ frangit lapidem vesice et cō-
fert suffocatōni marieis ⁊ apostematibz splenis ⁊ ad
sciaticā et meliorat colorem ⁊ acuit visum. et eius suc-
cus picatur ad aurem ⁊ cōfert gravitati auditus. Et
vniuersaliter valz omnibz egritudinibz corporis p̄ter
q̄ vlcēbz intrinsecis. et p̄fert in yoxopisi ⁊ ictericie ⁊
stranguirie ⁊ palisi. Amicēne. P̄doct̄a. Serapio.

incurrunt fluxum sanguinis narium .et vinū decoctō
nis eius et lauendule cōfert in catarro ⁊ hominibus
babūdantibus flegmate salio et semibz frigide cōplexi
onis .et confert doloribz qui fiunt ex flegmate viscoso
Folia vel flores sambuci et folia altee cū vino cōcta
et emplastrata pdest .Et oleum floz sambuci confert
egritudinibz frigidis in nervis .et odor eius licet cau
set ⁊ dolorem capitis verū tamen cum hoc resoluit sedā
factam a flegmate qñ odoratur .et facit possidere ru
bedinem in facie multitudo odoramenti ei⁹ . Et folia
ei⁹ quādo coquunt cū alijs oleribus laxat flegma
Similiter sumitates ramoꝝ elire ⁊ comeste faciūt Ra
dix vero eius p se vel cū radice ebuli in vino cocta et
datur ydriopiciis miro modo cōfert .et quando coquit
in aqua cū arthumescia ⁊ fiat eukacissima in q̄ sedet mu
lier laxat duriciem matricis et dilatat orificium eius ⁊
mundificat eam et secūdinam expellit . et est bonum cō
bustioni ignis et morsui canis succus eius . Et succus
eius demigrat capillos et cōglutinat vlcera cōcaua et
fistulas .et ex succo eius et sepo irano addito succo al
tee pfert podagre .et succus eius immissus auri sedat
tinturum eius ⁊ occidit vermes in eis . Serapio . Anis
cenna . ⁊ andecta .

Salix

weden

Salix est frigide ⁊ sicce cōplexionis ī p̄rio gradu. Vir-
tus folioꝝ ⁊ corticū et fructus salicis et succi eius est
stiptica. Et quādo bibunt folia eius cū vino et pipe-
re cōferūt celice passioni. Et quādo sumit aqua deco-
ctōnis eius phibet impregnatiōnē. Et aqua decoctō-
nis fructus eius cōfert spūto sanguinis qñ bibit. Et
cortex eius similiter facit hoc. Et decoctio eius admi-
nistrata sup pedes podagricorum confert eis multū
Idem mundificat furfures capitis liximum in dō factū

Et aqua seu humiditas repta intra corticem abster-
git oculum ⁊ aufert tenebrositatem eius. Item succ⁹
salicis glutinat vulnera recencia. et succus eius p̄fert
fluxui sanguinis. Item cinis salicis sc̄ corticis ei⁹ est
ericcarius multum in omnib; in quib; medicus inoi-
get ericcatione. Item succus eius cum aqua plantagi-
nis multum confert in dissinteria. et succus folioꝝ sa-
licis cum aceto remouet verrucas ⁊ nodos et pustulas
in corpore genitas. Item succus eius p̄fert in dolo-
re auris. et virtus fructus ⁊ folioꝝ eius est stiptica si-
ne punctione. et desiccatur ericcatione occulta. Et ex aq̄
decoctionis folioꝝ salicis ⁊ corticu eius et plantagis
cum boloarmeno fit clistere illi qui egerit sanguinem
et succus eius mittitur in aures ex quib; emittitur sa-
nies. et succus eius p̄glutinat ⁊ consolidat vlcera ma-
gna. et operatio in hys rebus est fortior quando bibi-
tur cum vino stiptico nigro. et quando ex folijs recē-
tibus eius solis fit emplastr⁹ cōfert fluxui sanguinis
vndecimq; creat. Et succus folioꝝ eius cū aqua endi-
uie cū pap̄ zucri albi. valet cōtra calorem febrilem i
potu exhibitus Item aqua eius valet contra icterici
am ⁊ opilationem epatis Itē folia eius in cubili sper-
sa febricitantes refrigerant. Aluicenna. Serapio.

Saxifraga   steinbrech

Saxifraga calida est et sicca in tercio. sic dicitur. qz
 saxum frangit. Virtutem habet diurencam ⁊ dissolu-
 tiuam. lapidem frangit in renibus ⁊ vesica. Valet eci-
 am cōtra stranguiream ⁊ dissuriam ⁊ vicium lapidis.
 Vinum decoctionis saxifrage et semis feniculi petro-
 filmi milij solis p̄fert multum talibus. discrasijs iam
 dictis. Idem valet contra colicam et yliacam passio-
 nes Et puluis saxifrage in ouo sorbili exhibitus valz
 ad idem. Uel deē sequēs por⁹ qui maioris ē efficacie

aduersus predictas discrasias. R. sarifrage scabiose
catupucie añ. m. j. floz boraginis. violaz vnaꝝ passu
laz añ. ʒ. ʒ. semini feniculi petrosilini spij mlij solis
et anisi liquiricie añ. ʒ. ij. omnia contundant 7 bulian
tur in duabus lb. aque fontalis ad cōsumptōnem ter
cie partis colatum dulcoret cum sufficiēti zucro al
bo et fiat potus manet sero sumendus pro qualibz
vice in quāritate mediꝝ cipi tepide sumendo. q̄ potu
cōsumpto sequens euformatū exhibeat circa medium
noctis. R. benedictę laxatiue diafenicionis añ. ʒ. ij.
cassie extracte. ʒ. ʒ. misce cū decoctione cōmuni et fiat
baustus. postea sumat electuariū ducis vñ diaciminū
pro cōfortatiuis et sup intestina dolorosa vngat un
gentum dialtee et miro modo conferre habet. Itē vi
num decoctōnis sarifrage et flozum tamarisci cōfert
multum aduersus opilatōnem splenis 7 epatis. Itē
vinum decoctōnis sarifrage et radice feniculi et esu
le necnon hermodactilli añ. ʒ. ij. post coletur 7 de ta
li colatura mixta cū paz zucri det patienti i mane sto
macho ieiuno existente 7 confert aduersus yoropisim
ex frigida causa :

Scolopēdria hircszunge

Scolopendria calida est in pmo et sicca in scdo gradu. Virtutem habet incidendi ⁊ resoluendi duriciam splenis. Et scolopendria stiplicitate cū amaritudine precipat. qua ppter confert spleni bibita cum aceto. Et vinum decoctionis eius cōfert ad idem addito tam arisco de quo potetur quadraginta dieb resoluat et extenuat splenem. Et hec herba crescit in muris et fontibus i locis petrosis. ⁊ folia scolopendrie cum folijs altee in vino cocta et cathaplasmata super splenem

et confert debilitati eius. Et vinum decoctionis scolopendrie et petrosilini confert distillationi vrine. Et vinum decoctionis eius cum menta confert singultui. et vinum decoctionis eius cum endiuia pdest yctericie. et vinum decoctionis eius et sarifrage bibitu frangit lapidem vesice et renum. Et putant quidam qd ipa p bibet impregnationem si suspenditur sola ad collum mulieris Et oximel factum oximelle et aceto decoctionis scolopendrie magnifice confert opilationi splenis et ictericie et singultui. Et hec herba nascitur in muris edificiorum et in petris. et non habet stipitem neqz florem neqz semen. et folia eius sunt sicut folia polipodij et pars eius inferior est quasi rubea et pars superior viridis. Et substantia eius est subtilis. et virtus eius prima est calida. et secunda virtus est que incidit et resoluit. Et tertia virtus est que frangit lapidem et resoluit duriciem splenis. Et ex pulvere scolopendrie et pulvere tamari sci eiusdem ponderis scz. 3. j. et cinamomi. 3. 5. et pulveris sene. 3. j. mutuo misceantur cum duabus uncis zuchi albi in modum tragae et utatur in cibis confert ad singula predicta. Aliicenna. Serapio. Pandecta.

Et ex pulvere scolopendrie et pulvere tamari sci eiusdem ponderis scz. 3. j. et cinamomi. 3. 5. et pulveris sene. 3. j. mutuo misceantur cum duabus uncis zuchi albi in modum tragae et utatur in cibis confert ad singula predicta. Aliicenna. Serapio. Pandecta.

Scabiosa grintkraut

Scabiosa calida est et sicca in secundo gradu. Valz
 contra scabiem. Succus eius cū sulphure ⁊ litargiro
 et oleo lauri fit vngentum cōtra scabiem. Et idē vn-
 gentum addito pulnere abrotani cōfert alopecie. Et
 succus eius lumbricos necat et eo magis quādo cum
 succo absinthei et paz mellis miscetur et potui exhi-
 beatur. Uel fiat cathaplasma sup ventrem ex folijs
 decoctōnis eius et abrotani ⁊ absinthei cum melle ⁊
 aceto miscēdo. et decoctō totius herbe ī vino cōfert

ad em oroidas cōstringendas. Dicitur q̄ sanctus ur
banus ad pericōnem cuiusdam sororis sue anhelan
tis super scabiose virtutes quoniā ipse utebat cōtine
misit sibi sup pericione infrascriptos versus. Urban⁹
pro se nescit p̄cium scabiose. Nam purgat pectus qd̄
comprimat erga senectus. Lenit pulmonem purgat
latez regionem. Apostema frangit si locū bibita tā
git. Tribus vincta foris an tracē liberat bonis. Ex il
lo habetur q̄ scabiosa est herba magne virtutis. qz
t cōfer pectoris vicio fleematis ibidē peccātis et p̄ci
pue semib⁹ confert in pectore discrasias. Similiter
e⁹ succ⁹ cūliquiricia lenit pulmonem et dolorem late
rum sedat Et aqua decoctionis eius et betonice cum
parum zucri bibita apostēa dissolvit. Et similiter empla
strata scabiosa cū plantagine in aceto et aqua rosaz
decocta sup antracem aut alia apostemata ignita ap
plicata. liberat patientem ad aliquas horas a tali di
scrasia. Item balneū decoctionis scabiose ⁊ taxibar
bati sup tales herbas sedendo cōfert ad exitum ani ⁊
ad restringendū emorroidas ꝑ adecta. ꝑ latearius.

Salvia**selben**

Salvia est calide ⁊ sicce cōplexionis. Succus saluie
 et succus herbe paralisis cum oleo castorij valet ad
 membra neruosa et valet in paralisi vngēdo loca et
 mēbra paralytica. Ad idem cōfert vinum decoctio
 nis saluie et rosmarini et herbe paralisis pprie sicut
 selblommē. et aqua saluie valet in tremore manuum
 Unde lauencur manus cum aqua saluie. Item succ⁹
 saluie p̄fert ad p̄fortandū gingiuas os inde abluēdo
 cum parum mellis rosati miscendo. et salvia in cibis

comeſta cōfortat ſtomachū Et vinū decoctionis ſal
uie et petroſilini aperit viam urinaꝝ. Item caput pur
gium factum ex ſucco ſaluie cui miſceat pīretrū iſtuo
maxime educit ſleema de capite. Decoctio folioꝝ ſal
uie et ramoꝝ eius et arthimēſie quando bibiꝝ puocat
urinam et menſtrua ⁊ expellit fetum Et ſuccus ſaluie
confert morſui venenoso. Et ſuccus ſalmie demigrat
capillos liniendoꝝ eos cū ſucco. et cōfert apoſtemati
bus. Et abſcindit fluxum ſanguinis. et mundificat vl
cera fraudulenta. Et decoctio ſaluie in aqua cū parū
mellis roſaꝝ cū qua abluantur genitalia viroꝝ ⁊ mu
licꝝ ſedat ipſoꝝ mēbroꝝ pruritum. Cirtus ſaluie ē di
uretica. i. aperitiua. mēſtruis imperat. aborſum facit
et ſanguinem ex vulneribꝝ fluentem ſtringit. ſordida
vulnera purgat Cinum decoctōis eius cōfert para
liticis ⁊ cathaplaſmatum ſup partem paraliticatam
Et dicunt magi de ſalmia qꝫ ipſa putrefacta ſub fumo
generat auis quedam habens caudam ſerpentinam ⁊
albam de cuius cinere ſi ponat in lampade apparꝝ qꝫ
domus ſit plena ſerpentibus ꝑandecta. Idem dicit
albertus de virtutibꝝ herbarꝝ.

Spicanardi spicanardē

Spice tres sunt species. quedam est spicanardi q̄ etiā
aromatica dicitur. et est calida in primo et sicca in se
cūdo gradu. Et alia est spica romana et dicit̄ celtica.
Et est alia montana. hic intelligitur spicanardi. cui⁹
substantia est composita ex tribus substācijs. vna ea
rum est virtus stiptica et scd̄a est acuta non nimis. ter
cia declinat par̄ ad amaritudinem. Et vinū decoctō
nis spice bibita vrinas mouet et mordicatōnē stomas
chi sanat. et fluxum ventris siccāt et caput confortat

confert epati et ori stomachi. et virtus spicenardi est
absterfina autoritate serapionis. et cōfert epati et ori
stomachi et quando bibitur et ponitur extra prono-
cat urinam et desiccat humores q̄ adueniūt ad intesti-
na et confert humoribz qui cōgregant̄ in capite ⁊ pe-
ctore. et fortior specieꝝ spice in hoc est indica de qua
nunc loquimur Et idem autoritate diascorid̄. Virtus
spicenardi est calida et sicca et prouocat urinam et p-
pter hoc quando bibitur stringit ventrem. et quādo
lit ex ea nastale siue pessarium cū mūmia et parū olei
rosaz stringit menstrua et desiccat humiditates que
currunt ad collum matricis. et quando bibit cū aqua
frigida sedat syncopum et cōfert cordiace passiōi et
inflammationibz epatis ⁊ ictericie et egrotantibz re-
num. et quando decoquitur in aqua ⁊ sedet in ea muli-
er cōfert apostematibus calidis que fiunt in matrice
et confert talis spica casus capilloꝝ et palpebrarū pro-
pter eius stipticitatem et facit ip̄os pilos nasci. et cō-
fert medicinis oculoꝝ scz puluis spice cum puluere
thucie misceatur in aqua ros̄ et fiat colirium. Con-
debilitatem cerebri applicetur spica naribz. et contra
sorditatem et frigida causa valet oleum de spica. Et
vinum decoctionis spice cōfert cōtra opilationē sple-
nis et epatis. et oleum de spica optimum est paralit-
icis et artericis. Auicenna. Serapio

Spicaceltica romiszspica

Spicaceltica est spica romana q̄ nascit̄ i siria. ⁊ ē cali
de et sicce p̄plexiōis. et ē planta h̄ns folia lōga c^o. co
lor vergit ad rubedinem. Et flos est citrinus. et meli
or ex ea est recens boni odoris multarum radicū non
facile frangibilis. et quod de ipsa administratur est
radix eius et stipites et flores. quia in eis est bōitas
odoris. Et ipsa euellit̄ cum radicibz et fiunt ex
ea fasciculi plene manus. Et vinum decoctionis
eius prouocat vinam. et multum confert stomacho

quando bibitur cū decoctione absinthei. et aqua decoctionis eius cōfert apostematibz calidis epatis ⁊ ictericie ⁊ inflāmat omī stomachi. Et quādo bibit cū vino confert apostematibz splenis et dolori ventris et vesice et renū. Et acetum decoctionis eius cōfert morlibz venenosoz animalium. Et pprietas eius est q re tinet menstrua supflua quādo sumitur in potu Et fin diascoridem eius virtus est diuretica ⁊ pdest iccoris umori. ⁊ ictericis cōfert aqua decoctionis eius et absinthei. Et spleni vesice et renibus medet. Sed ⁊ morlibz venenatis cū vino data opitulatur. Et spicaceltica ingrediē in cōfectionibz vngentoz calidoz. et omnes species spice cū bibūtur cū vino cōferūt spleni. et omnes spice prouocant vrinam. et phibēt omīa apostemata matricis sedendo in decoctōe eaz. et cōferūt doloribz renū et phibent cursū materiez ad ītestina. et habent proprietatem in retinendo fluxum supfluum matricis. et spicaceltica est calidior spicamōtana. et est in virtute similis spicemontane nisi quia p uocat plus vrinam et cōfert magis stomacho. Serrapio. Pandecta.

Serpillum quendel

Serpillum calefacit et desiccatur in tercio gradu. Et dicitur serpillū qz serpit sup̄ terram. Et est serpillum domesticū et aliud siluestre. Domesticū ramos diffundit sup̄ terram. siluestre in longum crescit. Serpillum prouocat menstrua ⁊ vinam quādo sumitur in potu. Et idem confert torsionibz ventris et attrit̄ ōnibz musculoz et apostematibz epatis calidis. et est bonū contra nocumentum venenoz quādo bibitur. Et fit emplastrū supra morsum aialū venenosoz. ⁊ qñ serpillū

coquitur cum aceto et paz olei ros. et picitur sup ca-
put sedat sodam idest dolore capitis .et est cōueniēs
propr. e litargie ⁊ frenesi. Et quādo sumitur acetum
decoctōis ei⁹ in potu sedat vomitum sanguinis Et
vinum decoctōis eius in potu exhibitum cōfert cō-
tra huncopin et cōtra distillatōnem vrine scz contra
stranguiriam et diffuriam. et cōfert lapidi renum et
vesice. Et emplastrum ex eo cum aceto factum valet
contra puncturam apuin. et aperit opilatōnes viarū
vrine. et de eo bibitum tumorem epatis cōpescit. Itē
emoptoicis mederi dicit acetum decoctōis eius dā-
tūm. Mandecta. Et Auicenna dicit. quādo pecudes s
serpillo pascuntur facit emulgere sanguinem. Et deco-
ctio serpilli cū radice yreos cum zucro penidiij dulco-
rata extrahit humiditates viscosas a pectore et pul-
mone. et confert conturbatōem stomachi et nausae et
prouocat menstrua et urinam fortiter .quia virtus ei-
us est subtiliaria et resolutiua ⁊ aperitiua qz aperit
opilatōnes narium. Et folia et flores medicine cōpe-
runt que in olla calefacta in sacculo posita et capiti
exhibito valet cōtra frigidū reuma. Et vinum decocti-
onis eius cum succo liquiritie valet cōtra tussim. Et
vinum decoctōis ei⁹ cū aniso v3 cōtra dolore stōgchi
ex v̄tositare. Platani⁹. Mandecta. Serapio .

Tarusbarbar⁹ humelp^rat

Tarusbarbatus est frigide et sicce complexionis. Et
duo sunt eius genera scz masculus et femina. Una est
masculus et est alba. et alia femina et est nigra. Mas-
culus aut habet folia oblonga 7 angusta et hastam
tenuem et semen tenue. Femina vero habet folia
cauliculo similia. sed asperiora et latiora et hastam
longam vnus cubiti albam et asperam flores viri-
des et albos et semen nigrum. Radix est dura gros-
situdine pollicis habens et nascitur in campis .

Item radices omnis generis sunt stiptice fluxum ven-
tris cum vino stringit. Elixatura eaz bibita cōquassa-
tiones et dolores latez tollit. tussim mitigat vinum
decoctionis eius cū succo liquiricie miscendo. Et do-
lorem dencium cōpescit succus eius cum piretro os i-
de ablucendo vel gargarizando. et folia eius cocta in
aqua et cathaplasmata sup duricies et tumores ocu-
loz cōferūt. Et maligna vulnera succus eius melle et
vino mirtus ad sanitatem poucit. Aceto verò mixto
vulneribz recentibus singulare p̄sidium est. Et succ⁹
taribarbatī punctum scorpionis mitigat. et folia cō-
trita cum aceto phustioni opitulantur. Radix fluxi-
biles passiones iuuat. Quidā gargarisunt radicis de-
coctionem cū aceto ⁊ piretro addito ad dēcium dolo-
rem. Folia vero diaforetice sunt virtutis cū decoquā-
tur cū calamento in vino et cathaplasment super sto-
machum. Decoctio eciam floz taribarbatī capillos
purificat. Fomentatio eciam facta ex vino decoctio-
nis eius valet cōtra emorroidas fluentes. Ad idē va-
let si an⁹ ex vino decoctionis ei⁹ tergat p⁹ assellarōz
Valet eciam ad tenasmonem euacissima ex aqua deco-
ctionis eius ⁊ archimēsie Pandecta. Platearius ꝛc.

Tormentilla tormentill

Tormentilla est herba similis pentastilomi. nisi quia
habet septem folia utraq; pilosa. Cuius radix rubea
et tortuosa similis galange sed non habet acumen flos
eius rubens. Et ipsa iudicatur frigida et sicca in ter-
cio. et habet virtutem consolidandi et confortandi co-
ceptum. Pulvis eius cum pulvere yreos super vulnera
spersa consolidat ea. Et vinum decoctionis radices tor-
mentille et spice bibitum multum facit ad conceptionem. Et
similiter fomentatio facta ex folijs tormentille et melisse

et tanbarbati in uiuo ad sex vel ad septem dies desup
sedendo notanter post purgationem confert ad conce
ptionem. Et valet ad suriam et dissuriam cum uiuo de
coctionis eius. Ad pstringendum menstrua fiat fomen
tum ex aqua pluuiali decoctionis pulueris eius. Cel
ex duobus partibus tormentille et una parte spice cum
melle miscendo et sup ventrem ungat iuuat ad conce
ptionem. Et puluis tormentille et linature cornu cer
uini cum parum zucris albi in modum tragae in uiuo da
tus multum confert ad conceptionem. Item puluis
tormentille cum albumine ouis coquatur sup regulam
et detur patienti confert contra vomitum ex debilitate
stomachi. Et tormentilla valet contra tenebrositate
oculorum coquatur in uiuo et cum thucia in lapide calmi
nari trita et colatum exhibeatur. Idem valet ad lipo
tomiam et in obthalmia et rubore oculorum. et aqua tor
mentille valet ad idem. Item puluis eius valz ad ca
crum et contra venenum animale aut pestilenciale ab
intra sumptus cum aqua acetose Mandecta.

viola.

veiel

Viola frigida est et humida in primo gradu. De floribus violarum fit siropus et zucrum violarum et oleum violarum. Et siropus violarum fit sic. flores violarum coquantur in aqua et ex colatura et zucro fit siropus. vel ex succo florum violarum et zucro fit siropus violarum. Et flores violarum dimittantur in aqua tepida per noctem ex cuius colatura et zucro fit siropus violarum. Sed ex violarum succo et zucro melior fit siropus. Et oleum violarum fit per decoctionem florum violarum in oleo olivae.

et eius colatura dicitur oleum violarū. Et unctio
olei violarum exterius facta sup epar cōfert contra
calefactōnem epatis. Unctio eciam facta super tem
pora ⁊ frontem dolorem capitis ex calore factum re
mouet et somnum inducit. Siropus ergo violarū v̄
tutem habet leniendi in frigidandi humectandi. ideo
valet ī febris acutis notanter in terciana cōtinua
seu interpellata. et zuchrum violarū fit eo modo quo fit
zuchrum rosarum v̄puta succus violarū misceatur cum
zucro albo. Vel folia florum violarū minutum inscisa
cum zucro albo mixta et soli presētē in vitro albo
per dies .xl. dies p̄ ipsius fermentatione. Item viole
cōtrite siue ip̄a herba applicata sup calidū apostēa
confert in principio. Afomentatō eciam facta ex deco
ctione ipsius herbe violarie ⁊ sup pedes et frontem
applicata somnum inducit in acutis febribus. Flores
vel folia violarū comesta cum boragine et lactuca cū
carnibus recentibus elixata cōfligunt in afflictōne fe
bri. Decoctio eciam violarū bona ē scabiei loco scabi
oso applicata. Et odor floz violarū vel succus earum
fronti illinitus sedat sodam siue dolorem capitis ex
causa calida. Et decoctio earū cum zucro penitē con
fert tussi calide et linit pectus ⁊ p̄fert in pleurisi ⁊ pi
pulmonia. Et idem valet inflationi stomachi. et siro
pus violarū cōfert dolori renū et prouocat vrinā ⁊
soluendo concit colerā. Aliicē. Placari⁹. Serapio

virgapastoris

karten

Virgapastoris eius virtus in frigidat ⁊ desiccatur in principio tercijs gradus. Et radix eius desiccatur in secundo gradu. Et sunt due species scilicet masculus et femina Succus ei⁹ mixtus cum litargiro curat scissuras ani et fistulas ⁊ emorroidas interiores. Et vermes que in capite huius plante inveniuntur in curio ligati et collo suspensi dicuntur febrem quartanam penitus curare. Et virgapastoris habet virtutem repugnerandi ⁊ incarnandi. et confert inflammationi oris stomachi

quando sez apponitur extra cōtrita cu aqua rosarū
Et idem confert apostemati quod erisiplia appellat
et apostematibz antiquis. et idem repercutit ⁊ p̄hibz
humores qui fluunt ad mēbra. Et est ex meliouribus
medicinis erisipile quando dilatatur et quando extē
ditur ambulans de mēbro ad membrum. et confert vl
ceribus alijs ad que fluunt humores. Et succus eius
conglutinat vulnera recencia cum suo sanguine. Et
confert ulceribz auris. et si est in ea sanies desiccet eā
Et abscindit fluxum menstruoz immoderatum fomē
tatio facta ex virgapaistoris ⁊ arnoglossa cōtusis et
matrici applicatis. Et decoctio eius cum b oloarme
no in potu data curat ulceratōnem intestinoz ⁊ spu
tum sanguinis Et sistit fluxum humoz vnde cūqz flu
unt cum succo plantaginīs miscēdo. Idem cōfert flu
rum sanguinis antiquo vicio colere. Et decoctio eius
cum viuo p̄fert distillationi vine quia puocat vniā
prouocatōne forti. Et quando idem bibitur in febrī
bus p̄ioticis ante accessionem porisim p̄ horam cou
fert multū Idē valz in moribz venenosis. Et succus
eius cōfert in fistula matricis. Pandecta. Serapio.

Urtica

nessel

Urtica ⁊ semen eius sunt calida in p̄ncipio terti⁹ ⁊ sic
ca in secūdo. et semen ē minoris siccitatis. q̄ ip̄a her-
ba. et virtus urticae est ulceratua attractua resolutua
et in virtute adustua. et in ipsa eciam est virtus aperi-
tina ⁊ abstersiva fortis. Urtica cum rassano cocta ⁊
farina seminis lini disrumpit apostemata maturatō
ni propinqua. et cinis cōbustionis eius cōfert in can-
cro. et cinis talis cum sale mixtus prodest ulcerib⁹ q̄
accidūt a morsura canū et ulcerib⁹ malignis ⁊ cācro

Et emplastrum ex ea ⁊ sale factum valz contricōm
neruoz. et folia vrtice contrita abscondunt fluxū san
guinis narium. Et semen eius contritum et naribz is
tatum aperit opilatōnem colatorij foriter. Quan
do bibitur semē tritum cum aqua ordeī mūdificat pe
ctus educendo humores grossos. Et semen eius ī vīo
coctum eritat coitum. Et puluis seminis vrtice ī ouo
sorbili sumptus valet ad idem. Aperit eciam orificiū
matricis vt matris recipiat sperma. Et similiter si co
medatur cum cepis ⁊ ouis idem facit. Et quādo sup
ponitur cum mirra puocat menstrua ⁊ aperit matri
cem. Et similiter quando bibitur eius decoctio cū pa
rum mirre. vel folia vrtice cōtrita cū mirra et parum
vini in modū emplastri confert aperiēdo matricē quā
do ei applicatur soluendo educit flegma et humorem
crūdum sua abstersione non cum virtute solutius que
fit in ipsa vrtica. et oleum vrtice cōfert ad idem. ⁊ cō
fert eciam ad mēbra paralitica vngendo ea. et sup
positoria facta ex melle ⁊ puluere vrtice solūnt. et v
tica habet in se aliqđ ventositatis ad luxuriam puo
candam marime si cum sapa bibit. i. vino dulci. Ani
cenna. Pandecta. Serapio.

153

Exlix

valeriana

baldoian

304

Valeriana est calida in secdo gradu. sicca in fine eius
Et virtus eius assimilatur virtuti spiccnardi Et mlti
valerianam nardū agrestem appellant. et radix eius
in medicina ponitur. Virtutem habz diureticam. Bi
ascorides dicit. fu. i. valeriana feruentis est virtutis i
ctualis in prouocando vrinam Cuius decoctōnis
eius cum semine feniculi z apij mltum prouocat vri
nam. Et eius elixatura mitigat lateris dolorem z in
citat ad puocatōnem menstruoz Confert ecia cōtra

stranguiriam et diffuriam. Detur vinum decoctionis
eius addita radice petrosilini. Galeriana etiam cum
vino cocta cum apio et emplastrata pectini puocat uri
nam. et vinum decoctionis eius confortat digestiuam
et confert dolori stomachi ex frigida causa. et vinum
decoctionis valeriane et massicis et mente est maioris
efficacie in confortando virtutem digestiuam et in pa
cificando dolorem stomachi. Contra viciu pectoris
ex frigida causa. Detur vinum decoctionis valeriane
et radice yreos et liquiricie et draganti et multum vale
bit in scindendo et eradicando humorem crudum et
fiscosum per viam sreatus. Idem confert contra tussim
siccam ex frigida causa. Et ad supfluitatem matricis
desiccandam fiat somentum ex aqua decoctionis vale
riane et archimessie. Contra opilationem splenis et epa
tis ex frigida causa. Vinum decoctionis valeriane et
flox tamarisci in potu detur. Pandecta. Dioscorides
Alicenna.

usnea

miesz

Usnea est res nascens sup arbozem quercus vl' nucis
 vel sup lapides Et melius hoz est quod repitur sup
 arbozem nucum et quod est magis odorifex 7 albi-
 oris coloris. et pcins ea est que ad nigredinem e ten-
 dens. sapor eius est stipticus tempate. et virt⁹ a⁹ est
 que non infrigidat frigidate forni. s. ppe tepiditatem
 Et virt⁹ alia est q resoluit 7 mollificat 7 pprie illud
 qd est sup arborē nucum. Et estimauerunt quidā q ē
 calida in primo gradu et sicca in secūdo gradu. quod

¶ Mandecta innuit in caplo de vsnea autoritate Auicenne. vbi dicit vsneam cor cōfortare qđ idē vult Auicenna de viribz cordis. Et vinū decoctōnis eius ⁊ arthimesie cōfert doloribus matricis Et quando mulieres sedent in decoctōne eius cōfert multum in dolore matricis. et idem facit fomentatio ex ea facta. Et decoctio vsnee ⁊ herbe paralisis pprie flusselblommen cum oleo de castorio vel lini multum cōfert in paralisi et artetica passionibz. Et quando infunditur aliqđ diebz in vino. facit istud vinum dormire dormitōne forti. Et quando infunditur in vino stiptico confert stomacho et curat fluxum ventris ⁊ abscondit vomitum ⁊ aromaticum est aperit opilationes et stringit carnes mollificatas et linitur sup apostematas ⁊ linitur sup apostemata calida et sedat corꝝ inflāmatiōz et resoluit duricies iuncturaz. et vinum decoctionis eius abstergit visum. Et confert tremori cordis ⁊ dolori epatis ⁊ confert dolori matricis ⁊ puocat menstrua. ¶ Mandecta. Auicenna. Serapio.

Particula secunda De
simplicibus laticiniis li
minis. seu lubricatiis su
perioribus antiquis de
seruientibus :

Cap. i. de aloepatico.

Secūm de agarico .

iiij. de coloquintida .

iiij. de cassia fistula .

v. de euforbio .

vi. d emblicis kebulis mi
rabolonis citrinis .

Septimū de manna .

viii. de reubarbaro .

ix. de scammonia .

Decimū de sene .

xi. de tamarindis .

xij. de zucro .

Tercia particula de spe
ciebus aromaticis con
tatinis et alijs consimili
bus confortatiis .

Cap. xiiij. de cinamomo .

xiiij. de cardamomo .

xv. de croco .

xvi. de calomo arōatico .

xvii. de carioffilis .

xviii. de galanga .

xix. de genciana .

xx. de liquiricia .

xxi. de macibus .

xxii. de nuce muscata .

xxiiij. de pipere .

xxiiij. de renpontico .

xxv. de sandalo albo citri
no et rubeo .

xxvi. de tamarisco .

xxvij. de visco .

xxviii. de zincibere .

Quarta particula De
fructibus et seminibz ber
barum et ortis ab eis

Cap. xxix. de amigdalis
dulcibus et amaris .

xxx. de citonijs et piris .

xxxi. de capparis .

xxxii. de castanijs .

xxxiii. de ficibus et pine
is et uispassulis .

xxxiiij. de iunibz et sebez
sten .

xxv. de brumis :

xxxvi. de amiso .

xxxvii. de baccis lauris .

xxxviii. de cubebis .

xxxix. de carui .

xl. de fabis .

xli. de fenugreco .

xlii. de semine lini :

xliii. de lupinis .

xliiiij. de milio .

xlvj. de nucis 7 anellanis .

xlvi. de ordeo .

xlviij. de orobo .

xlviij. de oliuis 7 oleo oli
uarum .

rlx. de pomis granatis :
L. de vino ⁊ aceto

Quinta particula de
gūmis ⁊ alijs verisilibs .

Lj. de camphora .

lii. de draganto .

liii. d. gummi arrabico

liiiij. de laudano .

lv. de mastice .

lvi. de mirra .

lvij. de pice .

lviii. de resina .

lix. de storace sicca et hu-
mida .

lx. de serpentina .

Sexta particula d. ge-
neribz salis ⁊ mineris ter-
re ⁊ lapideibz .

lxi. de alumine .

lxii. de argento vivo .

lxiii. de bolo armeno .

lxiiii. de cerusa .

lxv. de calceniua .

lxvi. de corallis rubeis ⁊
albis .

lxvij. de emantite .

lxviii. de litargiro .

lxix. de lapide lasuli .

lxx. de perlis .

lxxi. de sulphure .

lxxii. de sale cōmuni .

lxxiii. de tartaro .

lxxiiii. de thuria .

lxxv. de vitriolo .

lxxvi. de viridi eris .

Septima particula de aia
libz ⁊ ortis ab eis .

lxxvii. de aneta ⁊ anser .

lxxviii. de bobus .

lxxix. de capris .

lxxx. de cancris .

lxxxi. de columbis .

lxxxii. de castorio .

lxxxiii. de ceno .

lxxxiiii. de heois .

lxxxv. de lepore .

lxxxvi. de porcis .

lxxxvii. de viculis .

lxxxviii. de vulpe .

lxxxix. de butiro .

xc. de coagulo .

xc. de caseo .

xcii. de cera .

xciii. de lacte .

xciiii. de melle .

xcv. de spodio .

xcvi. de sapone .

